

เนินมะกอก

รายงานเบื้องต้นเฉพาะเรื่องชั้นดินและหลักฐานทางโบราณคดีบางประเภท
โครงการโบราณคดีประเทศไทย ฝ่ายวิชาการ กองโบราณคดี กรมศิลปากร
เอกสารกองโบราณคดีหมายเลข ๑๒/๒๕๓๒

DS
567.L6
ศ528น

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961100847

D.34

วันที่ 5 มี.ค. 194
เลขทะเบียน 10031
เลขหมู่ DS.567.L.6
ค.528 ๙.

สมบัติห้องสมุดจุฬาลงกรณ์

เนิ่นมะกอก

อภิเนันทนาการ
จากกองโบราณคดี กรมศิลปากร

รายงานเบื้องต้นเฉพาะเรื่องชั้นดินและหลักฐานทางโบราณคดีบางประเภท

ของ

โครงการโบราณคดีประเทศไทย

ฝ่ายวิชาการ กองโบราณคดี

กรมศิลปากร

เอกสารกองโบราณคดีหมายเลข ๑๒/๒๕๓๒

เนิ่นมะกอก : รายงานเบื้องต้นเรื่องชั้นดินและหลักฐานทางโบราณคดีบางประเภท

กองโบราณคดี กรมศิลปากร จัดพิมพ์

พิมพ์ครั้งแรก ๑,๕๐๐ เล่ม

ธันวาคม ๒๕๓๒

เลขเรียกหนังสือสากล ISBN ๙๗๔-๔๑๗-๐๒๕-๕

๙๕๙.๓๑๗ ศิลปากร, กรม. กองโบราณคดี. ฝ่ายวิชาการ

๙๕๒๘ น. โครงการโบราณคดีประเทศไทย. เนิ่นมะกอก. รายงานเบื้องต้นเรื่องชั้นดินและหลักฐานทางโบราณคดีบางประเภท. กรุงเทพฯ, ๒๕๓๒. ๘๐ หน้า. ภาพประกอบ, แผนที่, แผนผัง, ตาราง.

(เอกสารกองโบราณคดีหมายเลข ๑๒/๒๕๓๒)

๑. โบราณคดี (การขุดค้น) ๒. ไทย...โบราณวัตถุสถาน.

๓. เครื่องเคลือบดินเผา...ลพบุรี.

๔. ชื่อเรื่อง ISBN ๙๗๔-๔๑๗-๐๒๕-๕

ที่ปรึกษา นายทวีศักดิ์ เสนาณรงค์
นายสมคิด โชติกวณิช
คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

นายนิคม มุสิกคามะ

นายพิสิฐ เจริญวงศ์

บรรณาธิการ นางสาวสุนิสา มั่นคง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ นายสุรพล นาคะพินธุ

นายอำพัน กิจงาม

นายปฐมชัย แสงดวงดี

นายจาริก วิไลแก้ว

คณะทำงาน นางนงคราญ เจนนภาเลิศสกุล

นางสาวนิภาวรรณ ศิริบำรุงสุข

นายสายัณห์ แจ่มหล้า

จัดทำโดย ฝ่ายวิชาการ กองโบราณคดี

เอกสารเผยแพร่ของกองโบราณคดีหมายเลข ๑๒/๒๕๓๒

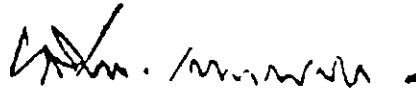
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๒

คำนำ

การศึกษาแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก เป็นกระบวนการวิจัยทางโบราณคดี เพื่อที่จะสรุปผลการศึกษาเบื้องต้น และเผยแพร่ผลงานต่อผู้ที่สนใจในเรื่องราวการพัฒนา การชุมชนมนุษย์ในเขตภาคกลางของประเทศไทยในระยะเวลาระหว่าง ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ ปี มาแล้ว

เอกสาร เรื่อง "เนินมะกอก" : รายงานเบื้องต้นเฉพาะเรื่องชั้นดินและหลักฐาน ทางโบราณคดีบางประเภท "ฉบับนี้ เป็นการศึกษาเบื้องต้นจากการขุดค้นทางโบราณคดี ที่แหล่งโบราณคดีเนินมะกอก ตำบลดงมะรุม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดย โครงการสำรวจแหล่งโบราณคดี (ภาคกลาง) ซึ่งดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ เพราะ แหล่งโบราณคดีดังกล่าวกำลังถูกลักลอบขุดเพื่อหาโบราณวัตถุและเป็นการยับยั้ง พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับราษฎรท้องถิ่นในชั้นต้น เพื่อให้เห็นความสำคัญของแหล่งโบราณคดี ดังกล่าว

กรมศิลปากร ได้ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ที่นับวันจะถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดพิมพ์เอกสารเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่ ข้อมูลทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป พร้อมทั้งช่วยกันรณรงค์ และ ยับยั้งการทำลายมรดกทางวัฒนธรรมของชาติสืบไป.

(นายทวีศักดิ์ เสนานรงค์)

อธิบดีกรมศิลปากร

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๓
สารบัญตาราง	๕
สารบัญแผนที่และแผนผัง	๗
บทนำ	๘
บทที่ 1 แหล่งโบราณคดี การขุดค้น และชั้นดิน	๑๑
- ตำแหน่งที่ตั้ง	๑๑
- สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป	๑๑
- สภาพแหล่งโบราณคดี	๑๓
- ผังหลุม	๑๓
- เทคนิคการขุดค้น	๑๘
- ชั้นดิน	๑๘
บทที่ 2 โบราณวัตถุจากเนินมะกอก	๒๓
- โบราณวัตถุที่ราษฎรขุดพบ	๒๓
- โบราณวัตถุที่พบในการขุดค้น	๒๔
บทที่ 3 ภาชนะดินเผาจากเนินมะกอก	๖๘
บทที่ 4 เนินมะกอกและโบราณคดีในพื้นที่แถบลพบุรี	๘๕
เอกสารอ้างอิง	๘๘

สารบัญญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑. แสดงจำนวนแวดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๒๖
๒. แสดงจำนวนเบียดดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๒๗
๓. แสดงจำนวนลูกกระสุนดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๒๘
๔. แสดงจำนวนรูปปั้นดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๒๙
๕. แสดงจำนวนชิ้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๐
๖. แสดงจำนวนชิ้นส่วนถ้วยดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๑
๗. แสดงจำนวนลูกปัดดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๑
๘. แสดงจำนวนชิ้นส่วนเตาที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๓
๙. แสดงปริมาณเบ้าดินเผาที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๓
๑๐. แสดงจำนวนแท่นหินที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๔
๑๑. แสดงจำนวนกำไลหินที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๕
๑๒. แสดงจำนวนลูกปัดหินที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๕
๑๓. แสดงจำนวนก้อนหินที่น่าสนใจในหลุม S 35/W 110	๓๖
๑๔. แสดงจำนวนลูกปัดแก้วที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๘
๑๕. แสดงจำนวนชิ้นส่วนสำริดที่พบในหลุม S 35/W 110	๓๙
๑๖. แสดงจำนวนชิ้นส่วนเหล็กที่พบในหลุม S 35/W 110	๔๑
๑๗. แสดงปริมาณตะกรันที่พบในหลุม S 35/W 110	๔๑
๑๘. แสดงจำนวนกระดูกที่มีการตกแต่งที่พบในหลุม S 35/W 110	๔๒
๑๙. แสดงปริมาณกระดูกสัตว์ที่พบในหลุม S 35/W 110	๔๒
๒๐. แสดงปริมาณแวดินเผาที่พบในหลุม S 84/W 60	๔๕
๒๑. แสดงปริมาณเบียดดินเผาที่พบในหลุม S 84/W 60	๔๗
๒๒. แสดงปริมาณรูปปั้นดินเผาที่พบในหลุม S 84/W 60	๔๘
๒๓. แสดงปริมาณเบ้าดินเผาที่พบในหลุม S 84/W 60	๔๘
๒๔. แสดงปริมาณโบราณวัตถุที่ทำด้วยหินที่พบในหลุม S 84/W 60	๔๘
๒๕. แสดงปริมาณตะกรันที่พบในหลุม S 84/W 60	๔๙
๒๖. แสดงปริมาณลูกปัดแก้วที่พบในหลุม S 84/W 60	๕๐
๒๗. แสดงโบราณวัตถุที่พบในหลุม S 30/W 30	๕๑

ตารางที่	หน้า
๒๘. แสดงปริมาณกระดูกที่พบในหลุม S 30/W 30	๕๒
๒๙. แสดงปริมาณกระดูกที่พบในหลุม N 4.25/W 30.8	๕๒
๓๐. แสดงปริมาณโบราณวัตถุที่พบในหลุม N. 4/25/W 30.8	๕๓
๓๑. แสดงปริมาณ (ชิ้น) เศษล่ำตัวภาชนะและเศษขอบปากภาชนะดินเผา	๗๑
๓๒. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ของเศษล่ำตัวภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ ในแต่ละหลุมขุดค้น	๗๒
๓๓. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ของเศษล่ำตัวภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S 35/W 110	๗๓
๓๔. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ของเศษล่ำตัวภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S 84/W 60	๗๔
๓๕. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ของเศษล่ำตัวภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S 30/W 30	๗๕
๓๖. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ของเศษล่ำตัวภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม N. 4.25/W 30.8	๗๖
๓๗. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S 35/W 110	๘๑
๓๘. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S 84/W 60	๘๑
๓๙. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S 30/W 30	๘๒
๔๐. แสดงปริมาณ (ชิ้น) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม N 4.25/W 30.8	๘๒
๔๑. แสดงจำนวนของขอบปากภาชนะดินเผาแบบที่พบตั้งแต่ ๐.๕% ขึ้นไป	๘๓

สารบัญแผนที่และแผนผัง

	หน้า
๑. แผนที่จังหวัดลพบุรี	๑๒
๒. แผนที่แสดงตำแหน่งของแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก	๑๒
๓. แผนผังบริเวณของแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก แสดงตำแหน่งของหลุมขุดค้นทั้ง ๔ หลุม	๑๔
๔. แผนผังชั้นดินของหลุมขุดค้นทั้ง ๔ หลุม	๒๑-๒๒

แหล่งน้ำบริเวณช่องเขาขาด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

เจ้าหน้าที่อำเภอชี้แจงแก่ลูกบ้านตำบลคงมะรุ้ม ให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก เพื่อให้ชาวบ้านหยุดการทำลายแหล่ง โดยการลักลอบขุดโบราณวัตถุไปขาย อันเป็นสาเหตุสำคัญในการทำลายมรดกวัฒนธรรมของชาติในปัจจุบัน

บทนำ

การพัฒนาการชุมชนของมนุษย์ในเขตภาคกลางของประเทศไทย ในระหว่าง ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ ปี แสดงให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐานที่ถาวรของมนุษย์ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และในช่วงระยะเวลานั้นมนุษย์เริ่มรู้จักการผลิตอาหารให้ได้จำนวนมาก โดยทำการเกษตรกรรมหรือการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนและความอยู่รอดของชีวิต ฉะนั้น พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำหรือแหล่งน้ำ จึงเป็นสภาพภูมิประเทศที่มนุษย์ได้เลือกสรรเป็นอย่างดีแล้ว เพราะมีความพร้อมในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำ พื้นดิน ตลอดจนทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงสัตว์ สิ่งที่จะขาดเสียมิได้สำหรับการเกษตรกรรม ก็คือ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่มีคุณภาพดีที่จะสามารถนำไปใช้ในการไถพรวนดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เหล็กและสำริดจึงเป็นโลหะที่สำคัญในการทำเครื่องมือซึ่งมนุษย์รู้จักที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์อย่างได้ผล และเป็นที่น่าสังเกตว่ามักจะพบเครื่องมือ เครื่องใช้ดังกล่าวในกลุ่มชนเกษตรกรรม วิถีชีวิตของมนุษย์ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากผู้ล่า มาเป็นผู้ผลิตอาหาร และนี่ก็คือ การดิ้นรนและการปรับปรุงตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตต่อไป รวมทั้งการดัดแปลงสภาพภูมิประเทศให้เหมาะสมสำหรับการอยู่อาศัยในขั้นต้น และพัฒนาให้เหมาะสมต่อไป กล่าวคือ มนุษย์ต้องการที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอุดมสมบูรณ์อยู่เสมอ จึงมีการสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับคนกลุ่มใหญ่ให้มีอาณาเขตแน่นอน โดยการขุดคูและสร้างคันดิน จึงเกิดเป็นชุมชนแบบคูน้ำ คันดิน ขึ้น

ดังนั้น เมื่อเราพบชุมชนที่อยู่รวมกลุ่มเป็นจุด ๆ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ ก็จะพบชุมชนที่อยู่รวมกันแบบคูน้ำ คันดิน ในบริเวณใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาจากขั้นแรกไปสู่ขั้นที่สอง และสิ่งที่จะขาดมิได้ในชุมชนดังกล่าว คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ประเภทเครื่องปั้นดินเผา ที่ใช้สำหรับในการประกอบอาหาร หุงต้มอาหาร แวดินเผาเป็นส่วนประกอบของเครื่องมือปั้นด้วย ในการทำเครื่องนุ่งห่ม รวมทั้งเครื่องประดับที่ทำจากหินประเภทต่าง ๆ เช่น ลูกปัด, กำไล ฯลฯ และสุดท้ายก็คือ ประเพณีการฝังศพ

แหล่งโบราณคดี เนิ่นมะกอก จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งในจำนวนหลายแห่งที่พบในเขตจังหวัดลพบุรี ในการศึกษาการพัฒนาการของชุมชนเกษตรกรรมในภาคกลางของประเทศไทย อันเป็นตัวนำในการศึกษาแหล่งโบราณคดีอื่น ๆ

ประกาศ

จังหวัดสกลบุรี และกรมกสิปการ

ด้วยปรากฏว่ามีการขุดทำสายแอสบซีโบราณคดีในพื้นที่ ต.ตมพรม
อ.โคกสำโรง จ.สกลบุรี โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพื่อทำโบราณวัตถุและนำออกจำหน่าย
อย่างผิดกฎหมาย จึงขอประกาศให้เลิกการกระทำดังกล่าว

จังหวัดสกลบุรีและกรมกสิปการ ขอแจ้งให้ทราบว่าโบราณวัตถุ-โบราณสถาน
มีกฎหมายคุ้มครองไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินในครอบครองของใครก็ตาม ก็ถือเป็นทรัพย์สินแผ่นดิน
ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน-โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๔ และมีความตอนหนึ่งของบทกำหนดโทษว่า

“มาตรา ๓๑ ผู้ใดเก็บได้ซึ่งโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ที่ซ่อนหรือฝังไว้หรือขุดได้ที่สูญ
น ที่ใด ๆ โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ และเบียดบังเอา
โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นเป็นของตนแสร้งหรือของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
สองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“มาตรา ๓๒ ผู้ใดทำอันให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์
ซึ่งโบราณสถาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ...”

จังหวัดสกลบุรี และกรมกสิปการ จึงขอให้เลิกทำการขุดทำโบราณวัตถุ และ
ทำลายแอสบซีโบราณคดี แล้วร่วมมือกับทางการ ดูแลรักษาโบราณวัตถุสถาน
แห่งนี้ไว้ให้เป็นมรดกของชาติสืบไป.

บทที่ ๑

แหล่งโบราณคดี การขุดค้น และขุดดิน

๑. แหล่งโบราณคดี

๑.๑ ตำแหน่งที่ตั้ง

แหล่งโบราณคดีเนินมะกอก มีลักษณะเป็นเนินดิน อยู่ในเขตปกครองของหมู่ที่ ๑๒ (บ้านวังไผ่) ตำบลดงมะรุม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี พื้นที่แหล่งโบราณคดี หรือพื้นที่ที่ได้พบหลักฐานทางโบราณคดี กระจายอยู่นั้นมีเนื้อที่มากกว่า ๒๐ ไร่ ซึ่งมีเขตติดต่ออยู่กับหมู่บ้านต่าง ๆ คือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตอำเภอสระโบสถ์

ทิศใต้ อยู่ในเขตของหมู่บ้านวังไผ่ ตำบลดงมะรุม อำเภอโคกสำโรง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับบ้านตะกุดหว้า อำเภอสระโบสถ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับบ้านดงไฟไหม้ อำเภอดงมะรุม

การกำหนดตำแหน่งที่แน่นอนของแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ โดยอ้างอิงถึงแผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L ๗๐๑๗ ระบุว่าตอนกลางของแหล่งอยู่ที่ประมาณพิกัด ๔๗ PPS ๕๘๘๗๔๐ หรืออยู่ที่ประมาณ รุ่ง ๑๕ องศา ๐๘ ลิปดา ๐๐ พิลิปดา เหนือ แวงที่ ๑๐๐ องศา ๕๑ ลิปดา ๐๐ พิลิปดา ตะวันออก

การเดินทางจากตัวอำเภอโคกสำโรงไปยังแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก สามารถใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๕ (ถนนสุระนารายณ์) โดยเดินทางจากอำเภอโคกสำโรงไปทางตะวันออก (ตามเส้นทางไปอำเภอชัยบาดาล) ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร ต่อจากนั้นเลี้ยวซ้าย (ขึ้นเหนือ) ไปตามเส้นทางสู่อำเภอสระโบสถ์อีกเป็นระยะทางประมาณ ๑๒ กิโลเมตร แล้วจึงเลี้ยวซ้าย (ลงตะวันตก) ไปตามทางเข้าหมู่บ้านห้วยเขว้า และเดินทางต่อไปจนถึงพื้นที่แหล่งซึ่งอยู่ห่างจากตัวหมู่บ้านห้วยเขว้าไปทางใต้ประมาณ ๑ กิโลเมตร

๑.๒ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป

เนินมะกอก จัดเป็นพื้นที่ตั้งอยู่บนที่ราบระหว่างภูเขาและลำน้ำเก่า ด้านทิศตะวันออกของแหล่งเป็นเทือกเขาประกอบด้วยหินปะชอลท์ หินแอนดีไซต์ หินไรโอไรท์ของยุคเทอเชียรี ซึ่งก่อตัวเป็นกลุ่มต่อเนื่องมาจากอำเภอสระโบสถ์ (ทางเหนือ) เทือกเขานี้เป็นต้นกำเนิดของลำห้วยหลายสาย ซึ่งไหลลงมาทางทิศตะวันตก ยอดเขาบางแห่งมีชื่อท้องถิ่นเรียก เช่นเขาจุมกแกก เขาวังเปส เขาลับแล และเขาแหลม

ระบบน้ำธรรมชาติในพื้นที่แถบนี้ประกอบด้วยลำห้วยเล็ก ๆ ซึ่งมีต้นน้ำอยู่บนเขาทางทิศตะวันออก แหล่งน้ำที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

ด้านทิศเหนือ มีคลองขอมม่วงและห้วยตะกร้อ ซึ่งเกิดจากเขาจุมกแกก ส่วนทางทิศใต้มีห้วยโป่งยอไหลผ่าน

พื้นที่บริเวณนี้จัดเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง ๓๓-๓๘ เมตร โดยมีลักษณะลาดเทลงไปทางทิศตะวันตก และลาดเทไปเรื่อย ๆ จนจรดที่ราบลุ่มแคบ ๆ ของลุ่มน้ำสนามแจงที่บริเวณอำเภอโคกสำโรง

กรมพัฒนาที่ดิน (คูวิจิตร ทันทวน และคณะ ๒๕๑๕) จัดดินบริเวณนี้ไว้เป็นดินชุดม่วงค่อมชนิดที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เกิดอยู่บนลานตะพักลำน้ำกลางเก่ากลางใหม่ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นดินสีมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินอุ้มน้ำได้ปานกลาง ความสามารถของดินที่ให้น้ำซึมผ่านอยู่ในอัตราปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนหน้าดินช้า ดินบนลักษณะเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแข็ง ปฏิกริยาของดินเป็นกรดปานกลางจนถึงเป็นกลาง ส่วนดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแข็งปฏิกริยาของดินเป็นกรดเล็กน้อยจนถึงเป็นด่างปานกลาง ดินชนิดนี้จัดว่ามีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีความเหมาะสมดีในการใช้เพาะปลูกข้าว

๑.๓ สภาพแหล่งโบราณคดี

พื้นที่แหล่งโบราณคดีทั้งหมดนั้นมีลักษณะเป็นเนินขนาดใหญ่มีทางน้ำเก่าผ่านก่อนมาทางใต้ของเนินทำให้แบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน คือส่วนเหนือและส่วนใต้

ในการศึกษาแหล่งโบราณคดีเนินมะกอกครั้งนี้ได้จำกัดการปฏิบัติงานขุดค้นเฉพาะส่วนใต้ของแหล่งเท่านั้น เนื่องจากส่วนนี้มีการรบกวนโดยการลักลอบขุดหาโบราณวัตถุ ในขณะที่ส่วนทางเหนือยังไม่มีปัญหาการรบกวนมาก จึงปฏิบัติงานในส่วนเหนือเพียงแค่การสำรวจเบื้องต้นระดับผิวดิน ดังนั้นรายงานการขุดค้นแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก ในที่นี้จึงหมายถึงเฉพาะการปฏิบัติงานในส่วนใต้ของเนิน ซึ่งมีเนื้อที่ ๘ ไร่เศษเท่านั้น (ดูภาพที่ผังแหล่ง)

พื้นที่แหล่งโบราณคดีเนินมะกอกนี้ เป็นกรรมสิทธิ์ของพ.ท.วีระ พรหมอ่อน และใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดและข้าวฟ่าง เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นพื้นที่คอนกรีตห้วยบนเนินมีไม้พุ่มและกอไผ่ขึ้นอยู่เป็นแห่ง ๆ

ทางทิศใต้และตะวันตกของแหล่งเป็นพื้นที่ราบซึ่งใช้ในการทำนาข้าว ส่วนทางเหนือและตะวันตกเป็นพื้นที่คอนกรีตระดับสูงชันเรื่อย ๆ ไปจนจรดเชิงเขา

พื้นที่หลายแห่งบนเนินและส่วนใหญ่ของชายเนินใหญ่มีหลุมลักลอบขุดหาโบราณวัตถุของชาวบ้านอย่างน้อย ๖๕ หลุม และแต่ละหลุมลึกกว่า ๑ เมตร การลักลอบขุดนี้ทำให้เศษภาชนะดินเผาและกระดูกถูกขุดขึ้นมาทิ้งกระจายอยู่ทั่วไป

๒. การขุดค้น

การปฏิบัติงานขุดค้นแหล่งโบราณคดีเนินมะกอกได้ดำเนินการ ๒ ระยะด้วยกันคือ

ระยะแรก - ระหว่างวันที่ ๓ กรกฎาคม - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๐ โดยทำการขุดค้นจำนวน ๒ หลุม ขนาด ๕×๕ เมตร และ ๓×๓ เมตร ตามลำดับ

ระยะสอง - ระหว่าง ๑ กุมภาพันธ์ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๑ โดยทำการขุดค้น จำนวน ๒ หลุม ขนาด ๒×๒ เมตร และ ๒×๓ เมตร ตามลำดับ

ในการขุดค้นมีขั้นตอนการปฏิบัติงานดังนี้

๒.๑ ผังหลุม

ได้เลือกใช้วิธีการแบ่งพื้นที่แหล่งทั้งหมดออกเป็นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดกว้างยาวด้านละ ๑ เมตร

ซึ่งทำได้โดยการปักหมุดคอนกรีตที่มุมด้านตะวันออก-เฉียงเหนือของแหล่งเพื่อใช้เป็นจุดกำหนดตายตัว (Fixed point) ให้ชื่อจุดนี้ว่า ๐/๐ ซึ่งจะใช้เป็นจุดต้นกำเนิดของเส้นแกนหลัก (base line) สำหรับสร้างตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสคลุมพื้นที่ต่อไป

จากจุดกำหนดตายตัว ได้สร้างเส้นแกนหลัก ๒ เส้นตามแนวแกนทิศ คือเส้นแกนเหนือ/ใต้ และเส้นแกนตะวันออก/ตะวันตก ซึ่งเส้นแกนทั้งสองนี้ตัดกันเป็นมุมฉากที่จุดกำหนดตายตัว ๐/๐

ต่อจากนั้นจึงแบ่งเส้นแกนหลักทั้งสองออกทุก ๆ ๑ เมตร แล้วสร้างเส้นแกนย่อยตามแนวทิศออกจากจุดกำหนดตายตัว ๐/๐

ยกตัวอย่างเช่น เส้นแกนย่อยตามแนวเหนือ/ใต้ เส้นแรกอยู่ห่างจากจุดกำหนดตายตัว ๐/๐ ไปทางตะวันตก ๑ เมตร จึงมีชื่อเรียกว่า เส้นแกน W๑ (ย่อจาก West - ๑ เมตร) ส่วนเส้นถัด ๆ ไปก็จะมีชื่อว่า W ๒ W ๓ W ๔ ฯลฯ ในทำนองเดียวกันเส้นแกนย่อยตามแนวตะวันออก/ตะวันตก เส้นแรกที่อยู่ถัดจากจุดกำหนดตายตัว ไปทางใต้ ๑ เมตร ก็จะมีชื่อเรียกว่าเส้น S๑ (ย่อจาก South - ๑ เมตร) ส่วนเส้นถัด ๆ ไปก็จะมีชื่อเรียกว่า S ๒ S ๓ S ๔ ฯลฯ

ดังนั้นตามแนวความคิดการวางผังเช่นนี้แล้ว พื้นที่แหล่งทั้งหมดก็จะถูกแบ่งออกเป็นตารางขนาด ๑ ตารางเมตร หรือเท่ากับได้วางผังตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด ๑ เมตรคลุมพื้นที่แหล่ง

การเรียกชื่อหลุมขุดค้นได้ใช้ระบบเรียกตามจุดที่เส้นแกนทั้ง ๒ ทิศตัดกันที่มุมตะวันตกเฉียงใต้ เช่น หลุมขุดค้น S ๑๐/W ๑๐ ก็หมายความว่า มุมหลุมด้านตะวันตกเฉียงใต้ของหลุมขุดค้นนี้ อยู่ห่างจากจุดกำหนดตายตัว ๐/๐ ไปทางใต้ ๑๐ เมตร และห่างไปทางตะวันตก ๑๐ เมตร และเป็นจุดที่เส้นแกน W๑๐ ตัดกับเส้นแกน S ๑๐ นั่นเอง

ในการปฏิบัติงานขุดค้นที่เนินมะกอกทั้ง ๒ ระยะนั้นได้ปฏิบัติงานในหลุมขุดค้น ๔ หลุมด้วยกันดังนี้

- หลุม S ๓๕/W ๑๐๐ มีขนาด ๕×๕ เมตร
- หลุม S ๘๔/W ๖๐ มีขนาด ๓×๓ เมตร
- หลุม S ๓๐/W ๓๐ มีขนาด ๒×๒ เมตร
- หลุม N ๔.๒๕/W ๓๐.๘ มีขนาด ๒×๓ เมตร

หนองน้ำทางด้านทิศเหนือของแหล่งโบราณคดี

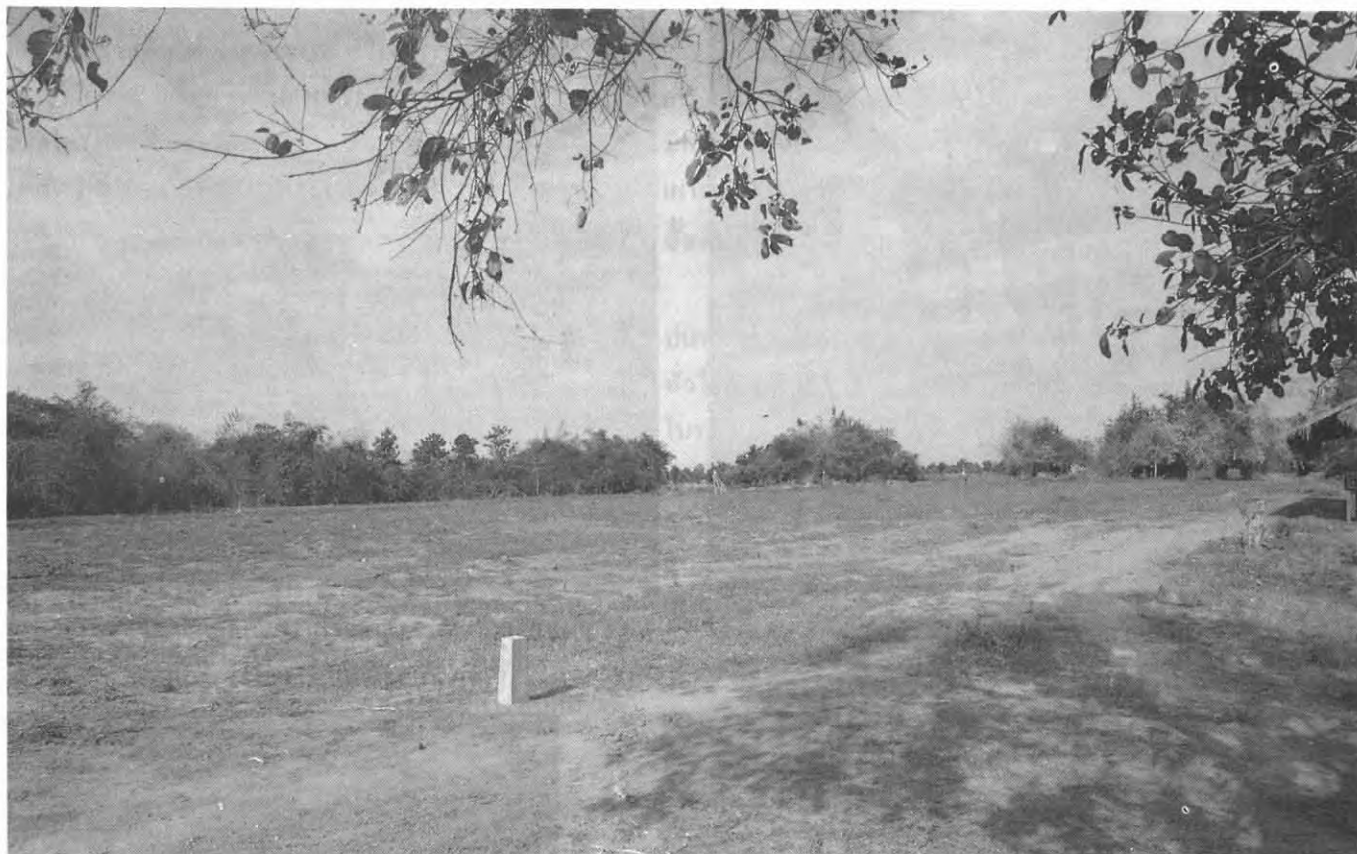
รอยร่องน้ำเก่าผ่านชายเนินแหล่งโบราณคดีด้านทิศตะวันตก

หลุมลักลอบขุดหาโบราณวัตถุกระจายอยู่ทั่วไปบริเวณชายเนิน

เศษภาชนะดินเผาที่ถูกขุดขึ้นมาทิ้งกระจายอยู่รอบ ๆ ปากหลุม

สภาพทั่วไปของพื้นที่หลุมขุดค้น หมุดคอนกรีตในภาพเป็นจุดกำหนดตายตัว (FIXED POINT)

หนองน้ำด้านทิศเหนือของแหล่งโบราณคดี
มีน้ำเฉพาะช่วงฤดูฝน

หนองน้ำเก่าทางทิศตะวันออกของแหล่งโบราณคดี
ปัจจุบันดินแข็งจะมีน้ำเฉพาะช่วงฤดูฝนเท่านั้น

ชาวบ้านกำลังลักลอบขุดหาโบราณวัตถุ

สภาพเนินดินของแหล่งโบราณคดีถูกลักลอบขุด
เห็นเป็นหลุมเป็นบ่ออยู่ทั่วชายเนิน

ชาวบ้านกำลังขุดหาโบราณวัตถุ เครื่องมือที่ใช้ขุด ได้แก่
เสียม ซึ่งโดยปกติใช้สำหรับขุดหาหน่อไม้

มีการซื้อขายโบราณวัตถุบริเวณปากหลุม
ส่วนใหญ่มักเป็นลูกปิดเพราะได้ราคาดี

๒.๒ เทคนิคการขุดค้น

การขุดค้นใช้ระบบผสมระหว่างการขุดตามชั้นดิน สมมุติและตามชั้นการทับถมหรือหน่วยของหลักฐานทางโบราณคดี (Archaeological unit or context) รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับชั้นดินทางธรรมชาติและร่องรอยการรบกวนของพืช/สัตว์ด้วย

ตามระบบผสมดังกล่าวนี้ โดยปกติแล้วจะขุดลอกดินออกทีละ ๑๐ เซนติเมตร โดยกำหนดให้เป็น ๑ ชั้นดินสมมติ หลังจากนั้นจึงทำความสะอาดผิวหน้าดินระดับถัดไปเพื่อตรวจหาและแยกแยะชั้นการทับถมของหลักฐาน ร่องรอยแตกต่างของดิน ร่องรอยการรบกวนดิน ถ้าไม่พบความแตกต่างใด ๆ ก็ขุดลอกชั้นดินสมมติชั้นต่อไปอีก ๑๐ เซนติเมตร แต่ถ้าพบร่องรอยหรือชั้น หรือกลุ่มหลักฐานพิเศษใด ๆ ก็แยกออกเป็นหน่วยชั้นดินพิเศษต่างหาก

ดินจากแต่ละชั้น หรือจากแต่ละหน่วยการทับถมจะต้องร่อนเพื่อหาโบราณวัตถุและหลักฐานขนาดเล็ก

มีการทำผังแสดงตำแหน่งหลักฐานที่ทุกระดับผิวหน้าของชั้นดินสมมุติและมีทะเบียนบันทึกตำแหน่ง/บริเวณที่พบโบราณวัตถุและหลักฐาน

การขุดค้นด้วยเทคนิคนี้จะทำต่อไปจนกว่าจะถึงชั้นดินธรรมชาติที่ไม่มีร่องรอยกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์เลย

๓. ชั้นดิน

หลุมขุดค้นที่แหล่งโบราณคดีเนินมะกอกทั้ง ๔ หลุมนั้นได้พบว่าประกอบด้วยชั้นดินลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผิวดิน

บริเวณพื้นที่ของเนินดินที่ทำการขุดค้น เป็นพื้นราบเรียบ ลาดลงสู่ขอบเนินไม่มากนัก พื้นที่บริเวณกลางเนิน ถูกรบกวนด้วยการไถพรวนทำไร่ข้าวโพด และข้าวฟ่างปัจจุบันถูกปกคลุมด้วยต้นหญ้าเล็ก ๆ แต่บริเวณขอบเนินโดยเฉพาะขอบเนินด้านตะวันตกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งทำการขุดค้น ๒ หลุม เป็นบริเวณป่าไผ่ ก่อนทำการขุดค้นได้ฉากหญ้า ต้นไม้ปรับพื้นที่ ลักษณะดินเป็นดินร่วน สีน้ำตาลเข้ม (๑๐ YR ๔/๒) โครงสร้างของดินเป็นเม็ดกลม เกาะตัวกันหลวม ๆ มีอินทรีย์วัตถุมาก ชั้นดินมีความหนาประมาณ ๑ เซนติเมตร

ชั้นดินที่ ๑

ดินร่วนสีเทาปนทรายเล็กน้อย (๑๐ YR ๔/๒) เกาะตัวกันแน่นพอควร มีรากไม้และอินทรีย์วัตถุทั่วไป มีความหนาประมาณ ๔๐ เซนติเมตร พบเศษภาชนะดินเผากระจายอยู่ทั่วไป ดินถูกเผาไฟ

ชั้นดินที่ ๒

ดินสีน้ำตาลดำ (๑๐ YR ๓/๒) เป็นดินเหนียวปนทรายเล็กน้อย เกาะตัวกันแน่นมีรูโพรงสัตว์กระจายทั่วไป ชั้นดินมีความหนาประมาณ ๔๐ เซนติเมตร พบโบราณวัตถุปริมาณมากขึ้น ได้แก่ เศษภาชนะดินเผา เศษขี้แร่หรือตะกรันจากการหลอมโลหะ ก้อนดินเผา ลูกปัด ชิ้นส่วนเครื่องมือเหล็ก เนื้อดินเผา กระสุนดินเผา

ชั้นดินที่ ๓

ดินสีน้ำตาลปนเหลือง (๑๐ YR ๔/๓) เป็นดินร่วนปนทราย เกาะตัวกันหลวม ๆ มีรูโพรงสัตว์กระจายอยู่ทั่วไป แต่ชั้นดินนี้ของหลุม S ๓๕/W ๑๑๐ เป็นดินที่มีจุดประสีเหลือง ซึ่งอาจจะเกิดจากการแช่ขังของน้ำ ชั้นดินนี้มีความหนาประมาณ ๔๐ เซนติเมตร พบโบราณวัตถุปริมาณมาก ได้แก่ เศษภาชนะดินเผา ลูกปัด แวดินเผา เศษขี้แร่ หรือตะกรันจากการหลอมโลหะ

ชั้นดินที่ ๔

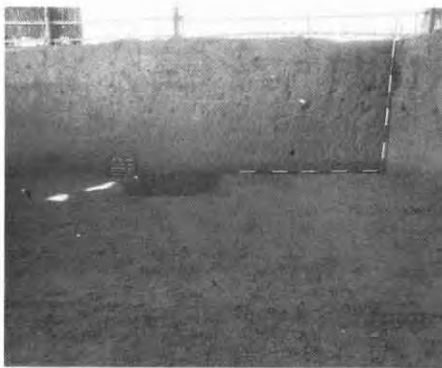
ดินสีน้ำตาล (๑๐ YR ๕/๓) เป็นดินร่วนปนทรายทรายมีปริมาณมากกว่าชั้นดินที่ ๓ มีรูโพรงสัตว์ แต่ชั้นดินนี้ในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐ ซึ่งดินชั้นที่ ๓ เป็นดินที่มีจุดประสีเหลือง (คล้ายกับดินชั้นที่ ๕ ของหลุม S ๔๔/W ๖๐ ซึ่งอยู่ทางขอบเนินด้านตะวันตกเฉียงใต้เช่นกัน) คือเป็นดินสีเทาปนน้ำตาลอ่อน (๑๐ YR ๖/๒) เป็นดินทรายกรวด มีจุดประสีเหลืองทั่วไป ซึ่งน่าจะเกิดจากการแช่ขังของน้ำ) ดินชั้นนี้มีสีน้ำตาลเทา (๒.๕ Y ๕/๒) เป็นดินทราย มีกรวดปริมาณมาก ชั้นดินมีความหนาประมาณ ๑๐-๕๐ เซนติเมตร พบโบราณวัตถุน้อยมากจนกระทั่งไม่พบเลย

ทำการวัดพื้นผิวดินทุกครั้ง หลังจากขุดลอกชั้นดินแต่ละชั้น

ร่อนดินหาโบราณวัตถุขนาดเล็ก

๑

๒

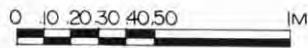
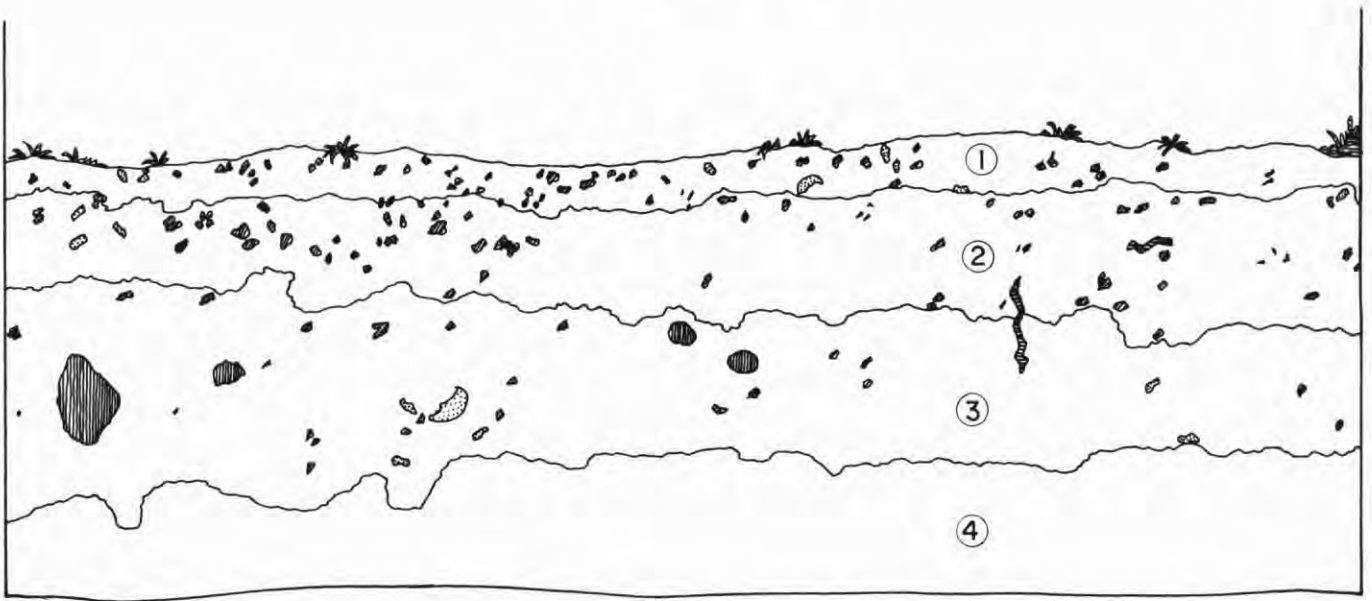

๓

๑. ผังชั้นดินของหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

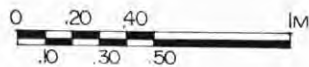
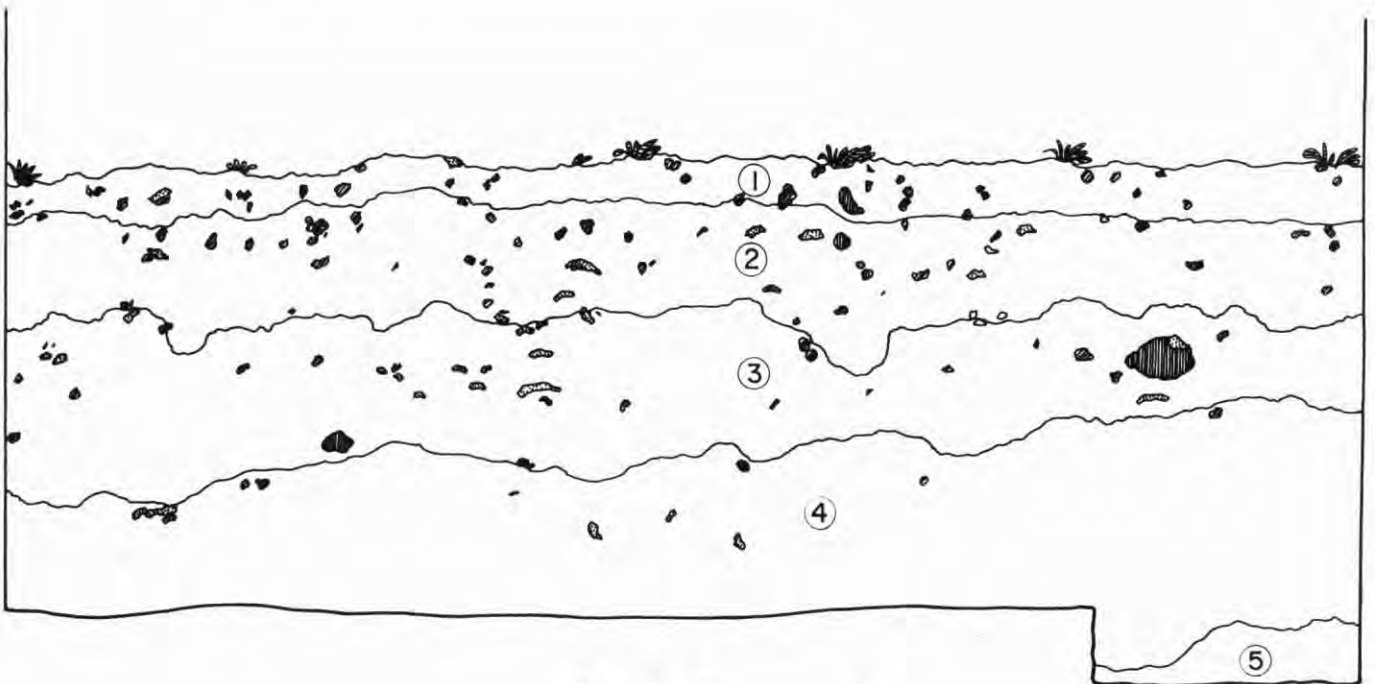
๒. ผังชั้นดินของหลุม S ๓๐/W ๓๐

๓. ผังชั้นดินของหลุม N ๔.๒๕/W ๓๐.๘

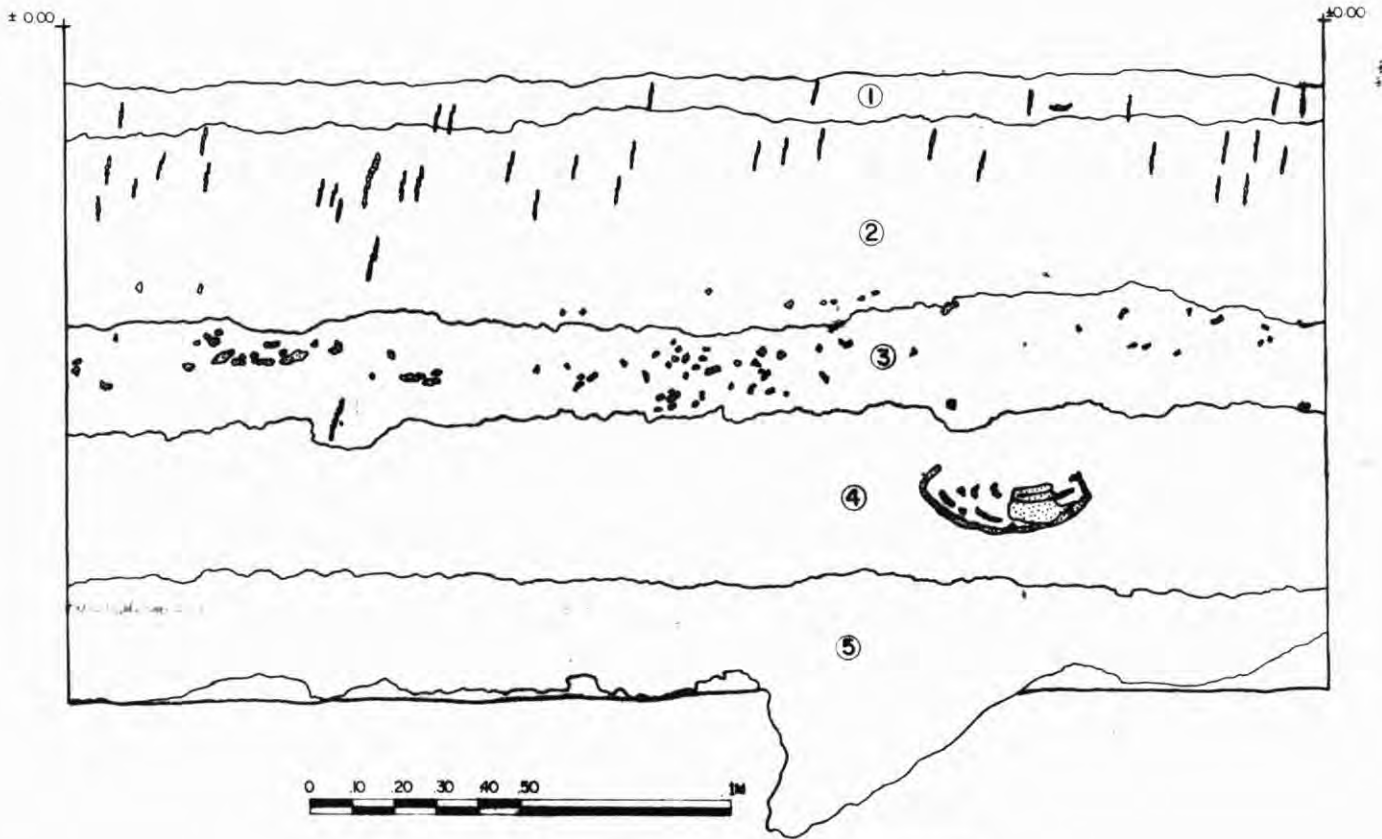

- ภาชนะไม้
- ▨ ดินเผาไฟ
- ▤ SHERDS
- ถ่าน

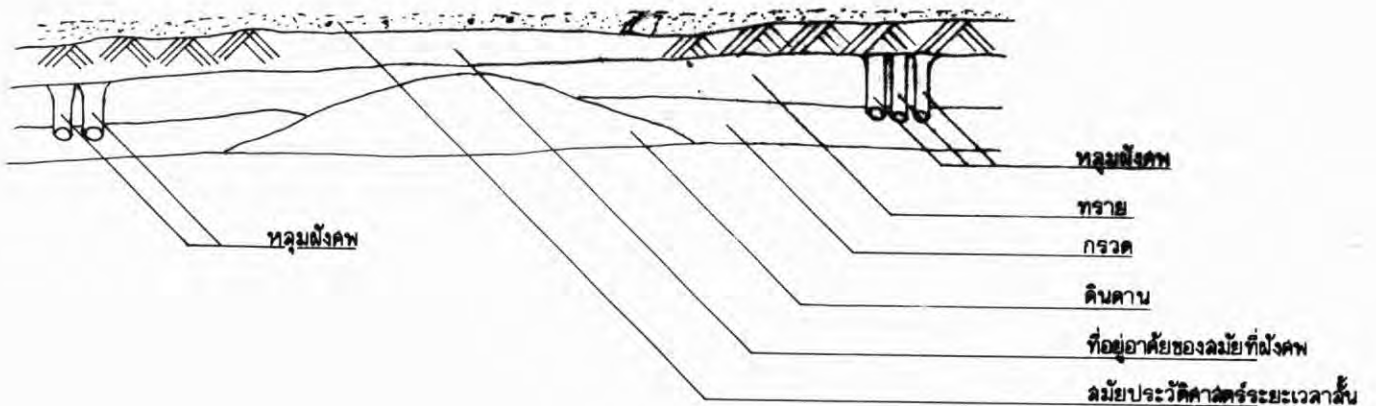
ชั้นดินด้านทิศตะวันตกของหลุม SQ 8 S35/W110

ชั้นดินด้านทิศเหนือ ของหลุม SQ : S35/W110

ชั้นดินด้านทิศเหนือของหลุม SQ 8 S84 / W60

ภาพค้ำตัดของชั้นดิน
ที่แสดงตำแหน่งการขุดหลุมฝังศพ

บทที่ ๒

โบราณวัตถุจากเนินมะกอก

โบราณวัตถุพบที่แหล่งเนินมะกอกแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่มดังนี้

๒.๑ โบราณวัตถุที่ราษฎรขุดพบ

ราษฎรท้องถิ่นได้ลักลอบขุดบริเวณชายเนินของแหล่งและได้พบหลุมฝังศพเป็นจำนวนมาก สิ่งของที่พบฝังร่วมกับโครงกระดูกมนุษย์นั้นมีหลายประเภท เท่าที่เจ้าหน้าที่ของโครงการโบราณคดีประเทศไทย (ภาคกลาง) สามารถขอตรวจสอบและบันทึกไว้ได้นั้น ประกอบด้วย

๒.๑.๑ **ลูกปัดหิน** ทำจากหินกึ่งมีค่าประเภทต่าง ๆ ได้แก่

๒.๑.๑.๑ หินตระกูลหยก สีเขียว น่าจะเป็นหินชนิดเซอร์เพนไทน์

๒.๑.๑.๒ หินแอเกตมีลายเป็นริ้ว

๒.๑.๑.๓ หินคาร์เนเลียนสีส้ม

๒.๑.๑.๔ ผลึกควอทซ์สีฟ้าอ่อน

๒.๑.๑.๕ หินสีน้ำเงิน

รูปทรงของลูกปัดหินที่ราษฎรท้องถิ่นขุดพบนั้นมีแบบต่าง ๆ ซึ่งแยกออกได้กว้าง ๆ ดังนี้

- ทรงเม็ดกลม
- แท่งทรงกระบอก
- รูปกรวยกลมประกบกัน (*Bi-conical shape*)
- แท่งสี่เหลี่ยม
- สามเหลี่ยมฐานโค้ง
- แผ่นแบนรูปสี่เหลี่ยมคางหมู
- รูปห้าเหลี่ยม
- รูปหกเหลี่ยม
- รูปข้าง

๒.๑.๒ **กำไลหิน** ทำจากหินตระกูลหยก สีเขียวเข้ม รมน้ำเงิน ลักษณะเป็นแผ่นแบนกว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของกำไล ๗.๕ เซนติเมตร มีรอยแตกหักเป็น ๒ ส่วน แล้วใช้เส้นลวดสำริดเชื่อมมัดให้ติดกัน

๒.๑.๓ **เครื่องมือเหล็ก** แบ่งออกตามลักษณะรูปร่างได้เป็น ๕ แบบคือ

- เครื่องมือคล้ายเสียมรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีบ้องสำหรับเข้ด้าม

- หัวขวานมีบ้อง คมโค้ง

- สิวหรือเหล็กสกัด หรือเครื่องมือขุดคมแคบ ๆ ตัดตรง มีบ้อง

- เครื่องมือสับ/ตัด มีร่องสำหรับเข้ด้าม

แบบ *Shaft hole*

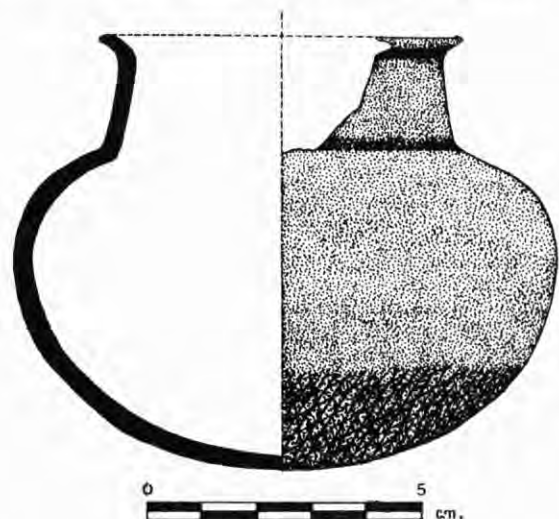
- เครื่องมือปลายแหลม

๒.๑.๔ **ชิ้นส่วนภาชนะสำริด** น่าจะเป็นภาชนะประเภทหม้อปากแคบ ขอบปากตรง มีส่วนไหล่ภาชนะโค้งมน

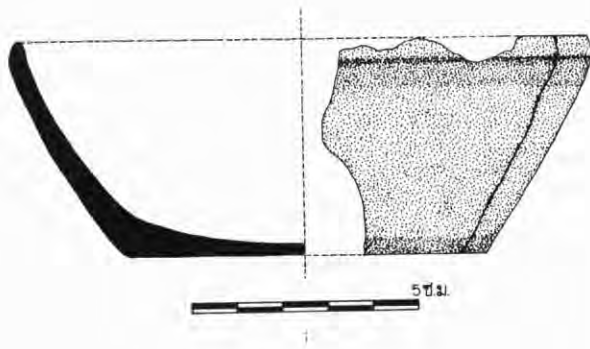
๒.๑.๕ **ลูกปัดแก้ว** ประกอบด้วยลูกปัดเม็ดกลมถึงเกือบกลม สีน้ำเงินเข้ม และสีส้ม

๒.๑.๖ **แวดดินเผา** มีแบบและขนาดต่าง ๆ กัน

๒.๑.๗ **ภาชนะดินเผา** มีตัวอย่างที่ราษฎรท้องถิ่นเก็บรักษาไว้ แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทหม้อ/ไห (*pot/jar*) และประเภทชาม (*bowl*)

หม้อปากบาน
รูปแบบที่พบมากที่สุด

ขามทรงกรวยก้นตัด

๒.๒ โบราณวัตถุที่พบในการขุดค้น

การขุดค้นแหล่งโบราณคดีเนินมะกอกได้พบโบราณวัตถุชิ้นพิเศษหลายประเภทในหลุมขุดค้นทั้ง ๔ หลุม คือ หลุม S ๓๕/W ๑๑๐ หลุม ๘๔/W ๖๐ หลุม S ๓๐/W ๓๐ และหลุม N ๔.๒๕/W ๓๐.๘ โบราณวัตถุชิ้นพิเศษเหล่านี้แยกออกตามประเภทวัสดุได้ดังนี้คือ

๑. โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา
๒. โบราณวัตถุที่ทำด้วยหิน
๓. โบราณวัตถุที่ทำด้วยแก้ว
๔. โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ
๕. โบราณวัตถุที่ทำด้วยกระดูก

ลักษณะและรายละเอียดของโบราณวัตถุแต่ละชิ้นที่ได้จากการขุดค้นในแต่ละหลุมจะแยกกล่าวถึงตามลำดับดังนี้

โบราณวัตถุที่พบในหลุม

S ๓๕/W ๑๑๐

๑. โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา

โบราณวัตถุประเภทนี้เป็นโบราณวัตถุที่พบเป็นจำนวนมาก เนื่องจากผลิตเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน และมีความคงทนต่อสภาพแวดล้อมมากกว่าโบราณวัตถุประเภทอื่น ดังนั้นจึงแยกเศษภาชนะดินเผาศึกษาต่างหาก โดยเฉพาะ

๑.๑ แวดินเผา

แวดินเผา เป็นโบราณวัตถุที่มีลักษณะกลมแบน รูปกรวย ฯลฯ มีรูตรงกลาง ซึ่งพบทั่วไปในแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ จากรูปทรงของแวดินเผาและการศึกษาเปรียบเทียบกับหลักฐานทางชาติพันธุ์ในที่ต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น ยุโรป เอเชีย แอฟริกา และอเมริกา พบว่าวัตถุลักษณะเดียวกันนี้ใช้ในการปั้นด้ายออกจากเส้นใยชนิดต่าง ๆ

ดังนั้นแวดินเผาจึงน่าจะเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ถ่วงน้ำหนักในการปั่นเส้นใย เป็นด้ายเพื่อใช้ทอผ้า จากการขุดค้นนี้พบแวดินเผา ๑๐ ชิ้น สมบูรณ์เพียง ๔ ชิ้น โดยเฉลี่ยมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๓-๓.๗ เซ็นติเมตร ความสูง ๑.๓-๒.๒ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางของรูกลางแวดินเผา ๐.๔-๐.๘ เซ็นติเมตร จากการศึกษาจำแนกแวกที่พบออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ รูปกรวย และรูปกลมแบน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

SF. ๑๓ ลักษณะเป็นรูปกรวย สีน้ำตาล เนื้อหยาบ เจาะรูกลางตรงกลาง สภาพสมบูรณ์ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๔ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๖ เซ็นติเมตร สูง ๒.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๒๑ ลักษณะเป็นรูปกรวย สีน้ำตาล เนื้อหยาบ เจาะรูกลางตรงกลาง สภาพชำรุดบริเวณรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๓ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๖ เซ็นติเมตร และสูง ๑.๗ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๕๗ ลักษณะเป็นรูปกรวย สีดำขี้ม้น เนื้อค่อนข้างหยาบเจาะรูกลางตรงกลาง สภาพชำรุดแตกเกือบกลางลูก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๕๕ เซ็นติเมตร สูง ๑.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๕๘ ลักษณะกลมแบน สีดำ เนื้อหยาบ เจาะรูกลางตรงกลาง สภาพชำรุดด้านข้าง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๒ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๕๕ เซ็นติเมตร สูง ๑.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๘๘ ลักษณะกลมแบน สีดำ เนื้อหยาบ เจาะรู กลวงตรงกลาง สภาพสมบูรณ์ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๘ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู 0.4 เซ็นติเมตร และสูง 1.3 เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ 7 ชั้น วัฒนธรรมที่ ๒

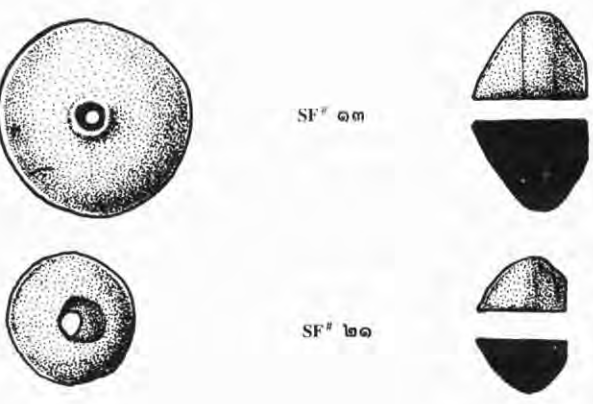
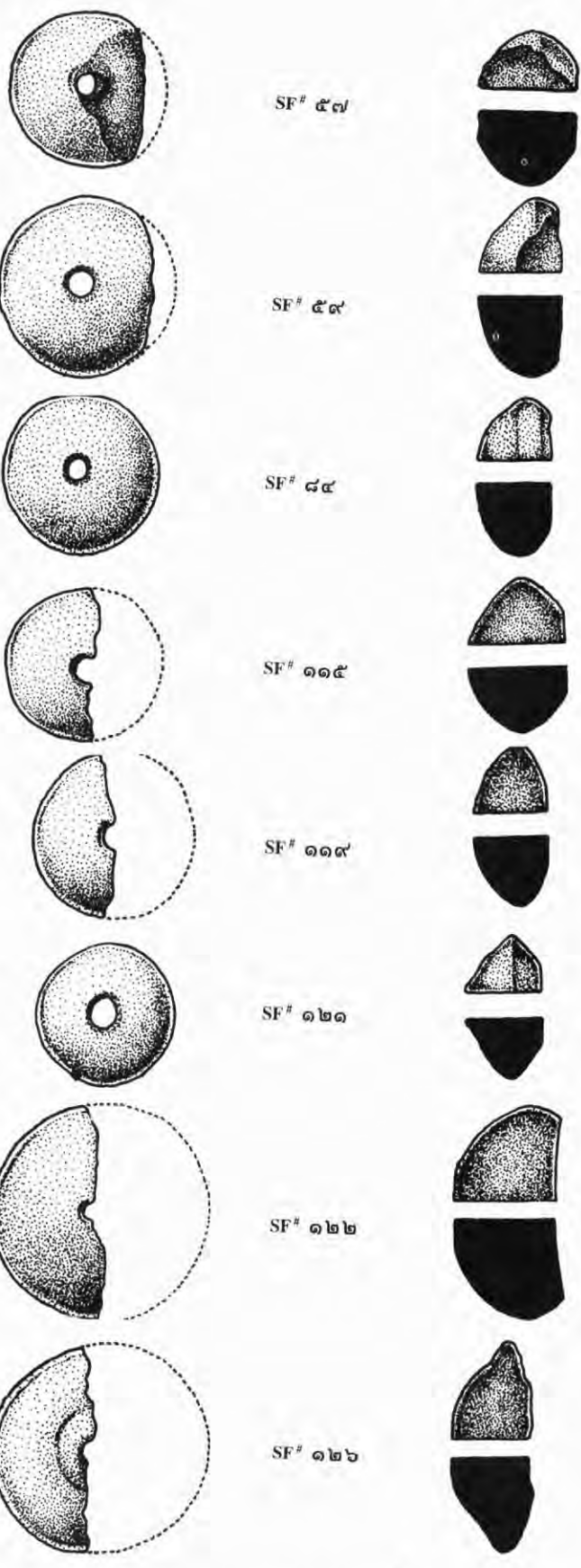
SF. ๑๑๕ ลักษณะกลมแบน สีดำ เนื้อหยาบ เจาะรู กลวงตรงกลาง สภาพชำรุด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๗ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๘ เซ็นติเมตร และสูง ๑.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้น วัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๑๙ ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาลปนแดง เนื้อ ค่อนข้างหยาบ เจาะรูกลวงตรงกลาง สภาพชำรุดเหลือ ครึ่งลูก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง รูแหวดดินเผา ๐.๖ เซ็นติเมตร และสูง ๑.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑๐ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๒๑ ลักษณะเป็นรูปกรวย สีน้ำตาล เนื้อหยาบ เจาะรูกลวงตรงกลาง สภาพสมบูรณ์ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๕ เซ็นติเมตร และสูง ๑.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑๐ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๒๒ ลักษณะเป็นรูปกลมแบน สีดำ เนื้อ หยาบ เจาะรูกลวงตรงกลาง สภาพชำรุดครึ่งชิ้น เส้นผ่า ศูนย์กลาง ๓.๗ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรูแหวดดินเผา ไม่สามารถวัดได้ สูง ๑.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้น ดินสมมติที่ ๑๑ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๒๖ ลักษณะกลมแบน สีดำ เนื้อหยาบ เจาะ รูตรงกลาง ชำรุดเหลือครึ่งชิ้น เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๖ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรูแหวดดินเผาชำรุดวัดไม่ได้ สูง ๑.๓ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

แหวดดินเผา

ตารางที่ ๑ : แสดงจำนวนแนวดินเตาที่พบในหลุม S ๓๔/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	รูปทรง	ขนาด (ซม.)		
					สูงสุด	ที่รูกลาง	สูง
๑	๑๓	๒	๑	รูปกรวย	๓.๔	๐.๖	๒.๒
๒	๒๑	๔	๑	รูปกรวย	๒.๓	๐.๖	๑.๗
๓	๕๑	๖	๑	รูปกรวย	๒.๓	๐.๘	๑.๖
๔	๕๗	๖	๑	รูปกรวย	๒.๕	๐.๕๕	๑.๕
๕	๕๘	๖	๑	รูปกลมแบน	๓.๒	๐.๕๕	๑.๖
๖	๘๔	๗	๒	รูปกลมแบน	๒.๘	๐.๔	๑.๓
๗	๑๑๕	๘	๒	รูปกรวย	๒.๗	๐.๘	๑.๖
๘	๑๑๘	๑๐	๒	รูปกลมแบน	๒.๕	๐.๖	๑.๔
๙	๑๒๑	๑๐	๒	รูปกรวย	๒.๕	๐.๕	๑.๘
๑๐	๑๒๒	๑๑	๒	รูปกลมแบน	๒.๗	—	๑.๘
๑๑	๑๒๖	๖	๑	รูปกลมแบน	๓.๖	—	๑.๓

๑.๒ เบียดดินเตา

เบียดดินเตา ลักษณะเป็นเศษภาชนะดินเผา ที่ กะเทาะขอบเป็นแผ่นกลม จากการขุดค้นนี้พบ ๕ ชั้น อยู่ในสภาพสมบูรณ์เพียง ๔ ชั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

SF. ๑๔ ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาล เนื้อหยาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๔.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๘ เซ็นติเมตร หนา ๑.๐ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดิน สมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๒๒ ลักษณะกลมแบน สีส้ม เนื้อค่อนข้าง แกร่ง สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๕.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๖ เซ็นติเมตร หนา ๑.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดิน สมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๔๑ ลักษณะกลมแบน สีเทา เนื้อหยาบ สภาพ ชำรุด ผิวด้านนอกแตกเป็นแนวกว้าง ๔.๐ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๐ เซ็นติเมตร หนา ๑.๔ เซ็นติเมตร พบใน ระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๕๔ ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาล เนื้อค่อนข้าง ละเอียด สภาพชำรุดแตกด้านข้าง กว้าง ๔.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้น วัฒนธรรมที่ ๒

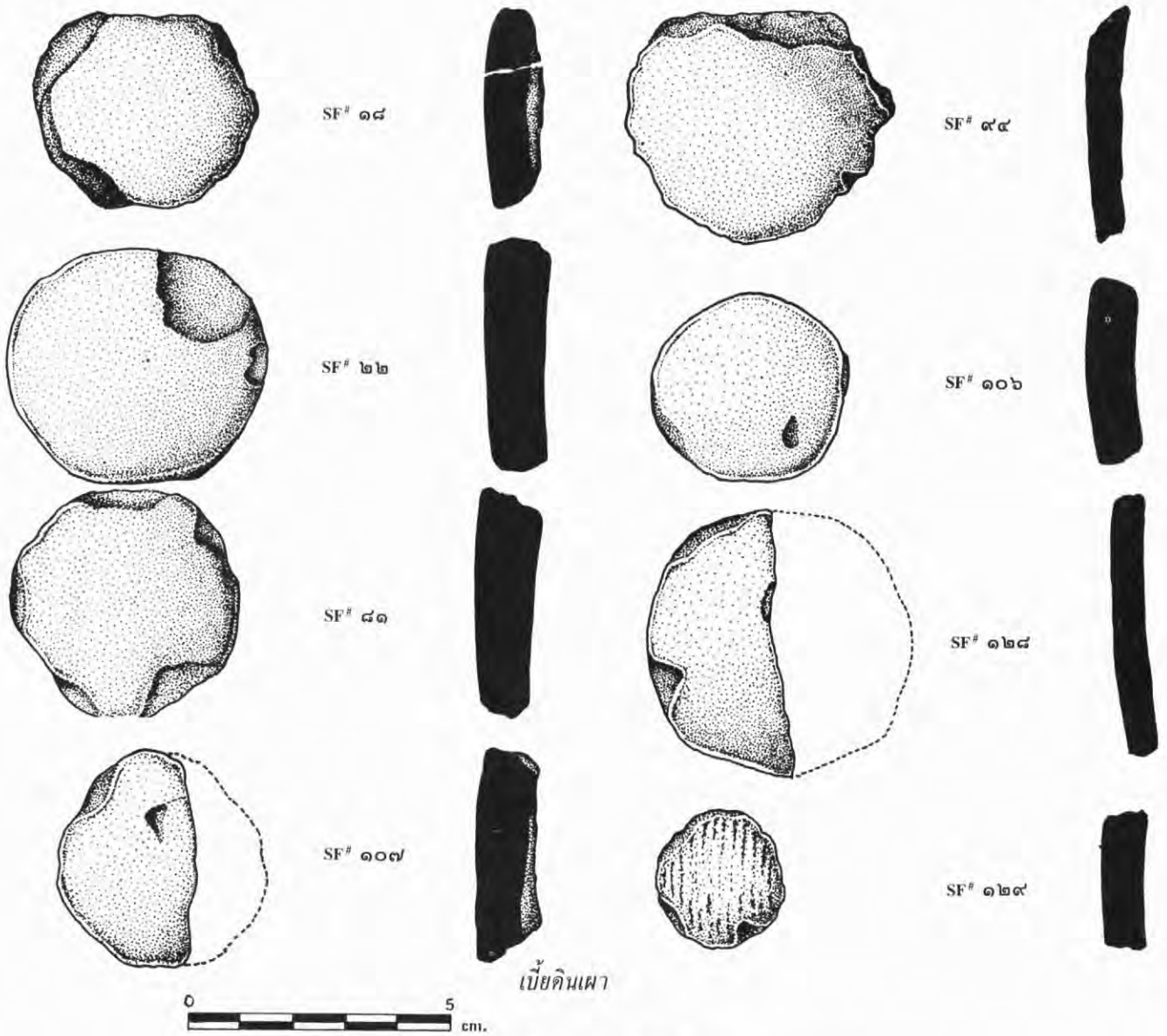
SF. ๑๐๖ ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาล เนื้อค่อนข้าง หยาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๓.๘ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๗ เซ็นติเมตร หนา ๑.๑ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติ ที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๐๗ ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาล เนื้อหยาบ สภาพชำรุดแตกเหลือครึ่งหนึ่ง ไม่สามารถวัดความยาว ได้ กว้าง ๔ เซ็นติเมตร หนา ๑.๒ เซ็นติเมตร พบใน ระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๒๗ ลักษณะกลมแบน มีรอยเจาะรูตรงกลาง แต่ไม่ทะลุตลอด ผิวด้านบนสีน้ำตาล ด้านล่างสีดำ เนื้อค่อนข้างหยาบ ชำรุด กว้าง ๔.๒ เซ็นติเมตร หนา ๑.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรม ที่ ๑

SF. ๑๒๘ ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาล เนื้อแกร่ง ชำรุดเหลือครึ่งชิ้น กว้าง ๕.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๕ เซ็นติเมตร หนา ๐.๖๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดิน สมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๒๙ ลักษณะกลมแบน มีลายเชือกทาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๒.๖๕ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๔ เซ็นติเมตร หนา ๐.๕๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดิน สมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

ตารางที่ ๒ : แสดงจำนวนเบี้ยดินเผาที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๑๘	๔	๑	กลมแบน	๔.๕	๓.๘	๑.๐	สมบูรณ์
๒	๒๒	๔	๑	กลมแบน	๕.๑	๔.๖	๑.๒	สมบูรณ์
๓	๘๑	๖	๒	กลมแบน	๔.๐	๔.๐	๑.๔	ชำรุด
๔	๙๔	๖	๒	กลมแบน	๔.๕	๔.๕	๐.๗	ชำรุด
๕	๑๐๖	๗	๒	กลมแบน	๓.๘	๓.๗	๑.๑	สมบูรณ์
๖	๑๐๗	๗	๒	กลมแบน	๔.๐	—	๑.๒	ชำรุด
๗	๑๒๗	๕	๑	กลมแบน เจาะรู ตรงกลาง	๔.๒	—	๑.๔	ชำรุด
๘	๑๒๘	๖	๑	กลมแบน	๕.๑	๒.๕	๐.๖๕	ชำรุด
๙	๑๒๙	๖	๒	กลมแบน มีลาย เชือกทาบ	๒.๖๕	๒.๔	๐.๕๕	สมบูรณ์

๑.๓ กระสุนดินเผา

ลูกกระสุนดินเผาที่ได้จากการขุดค้นนี้ มีลักษณะเหมือนกับลูกกระสุนดินเผาหรือดินดิบที่ใช้เป็นกระสุนใส่หน้าไม้คล้ายธนู ที่ใช้อิงสัตว์เล็ก ได้แก่ นก หนู ฯลฯ ในชนบทไทยปัจจุบัน ได้พบลูกกระสุนดินเผา ๖ ลูก ขำรดเพียง ๑ ลูก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

SF. ๑๒ ลักษณะทรงกลม สีเทา เนื้อหยาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๒.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๑ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๒๕ ลักษณะทรงกลม สีเทา เนื้อหยาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๑.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๑.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๔๔ ลักษณะทรงกลม สีน้ำตาล เนื้อหยาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๑.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๑.๗ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๗๘ ลักษณะทรงกลม สีเทา เนื้อหยาบสภาพ ขำรดแตกเกือบครึ่งลูก กว้าง ๒.๐ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๐ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๐๕ ลักษณะทรงกลม สีเทา เนื้อหยาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๒.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๐ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๒๐ ลักษณะทรงกลม สีเทา เนื้อหยาบ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๑.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๑.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑๐ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF# ๑๒

SF# ๒๕

SF# ๔๔

SF# ๗๘

SF# ๑๐๕

SF# ๑๒๐

ลูกกระสุนดินเผา

ตารางที่ ๓ : แสดงจำนวนลูกกระสุนดินเผาที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ขั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ขั้นดิน สมมติ	ขั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด (ซม.)		สภาพที่ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	
๑	๑๒	๒	๑	ทรงกลม	๒.๒	๒.๑	สมบูรณ์
๒	๒๕	๔	๑	ทรงกลม	๑.๕	๑.๘	สมบูรณ์
๓	๔๔	๖	๑	ทรงกลม	๑.๗	๑.๗	สมบูรณ์
๔	๗๘	๗	๒	ทรงกลม	๒.๐	๒.๐	ขำรด
๕	๑๐๕	๘	๒	ทรงกลม	๒.๑	๒.๐	สมบูรณ์
๖	๑๒๐	๑๐	๒	ทรงกลม	๑.๕	๑.๘	สมบูรณ์

๑.๔ ชิ้นส่วนรูปปั้นดินเผา

พบรูปปั้นดินเผา ๓ ชิ้น ซึ่งอยู่ในสภาพชำรุด ไม่สามารถทราบได้ว่าปั้นเป็นรูปอะไร ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

SF. ๑ รูปปั้นดินเผา ลักษณะที่ปรากฏปั้นเป็นแบบยาวคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าปลายด้านหนึ่งปั้นยื่นออกมาเล็กน้อย เนื่องจากอยู่ในสภาพชำรุดจึงไม่สามารถสันนิษฐานว่าปั้นเป็นรูปอะไร มีสีเทา เนื้อหยาบ กว้าง ๔.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๐ เซ็นติเมตร และหนา ๒.๒ เซ็นติเมตร พบที่ผิวหน้าดิน (SURFACE FINDS) ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF # ๑

SF. ๒๔ รูปปั้นดินเผา ลักษณะทรงกระบอก ที่ผิวด้านนอกตกแต่งโดยการขูดเป็นเกลียวรอบ ๆ ปลายด้านหนึ่งเจาะเป็นรู อยู่ในสภาพชำรุด ซึ่งจากลักษณะอาจเป็นลูกปัดดินเผา สีดำ เนื้อค่อนข้างละเอียด กว้าง ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๑.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF # ๒๔ และ #๓๑

SF. ๗๑ รูปปั้นดินเผา ลักษณะเหมือน SF. ๒๔ กว้าง ๐.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๑ เซ็นติเมตร สภาพชำรุด พบในชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

ตารางที่ ๔ : แสดงจำนวนรูปปั้นดินเผา ในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๑	ผิวดิน	๑	รูปแบบยาวคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้าปลายด้านหนึ่งปั้นยื่นยาวออกมาเล็กน้อย	๔.๒	๔.๐	๒.๒	ชำรุด
๒	๒๔	๔	๑	รูปทรงกระบอก ผิวด้านนอกขูดเป็นเกลียวรอบ ๆ ปลายด้านหนึ่งมนและเจาะเป็นรู	๐.๕	๑.๔	—	ชำรุด
๓	๗๑	๖	๑	รูปทรงกระบอก ผิวด้านนอกขูดเป็นเกลียวรอบ ๆ ปลายด้านหนึ่งมนและเจาะเป็นรู	๐.๗	๒.๑	—	ชำรุด

๑.๕ ชั้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผา

พบชิ้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผาจำนวน ๒ ชิ้น อยู่ในสภาพชำรุดมาก จากลักษณะน่าจะเป็นแม่พิมพ์ชนิด ๒ ชั้นประกบกัน ได้แก่

SF. ๖๕ ชั้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผา ลักษณะเป็นแผ่นหนารูปสี่เหลี่ยม ผิวด้านในเป็นลอนคล้ายชั้นบันได เรียบมัน สีดำ ผิวด้านนอกและด้านข้างสีเทาเนื้อหยาบ กว้าง ๔.๐ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๓ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๗ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมุติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๐๑ ชั้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผา ลักษณะคล้ายรูปทรงกระบอก ที่ตอนกลางคอดเข้าด้านใน ตอนกลางเป็นแบบพิมพ์ไม่ทราบว่าเป็นรูปอะไร ตอนปลายทั้งสองด้านที่บานออก ด้านหนึ่งผิวเรียบ อีกด้านหนึ่งผิวเป็นลอนคล้ายชั้นบันได ผิวด้านนอกสีเทา เนื้อหยาบ กว้าง ๖.๐ เซ็นติเมตร ยาว ๗.๕ เซ็นติเมตร และหนา ๒.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมุติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

ตารางที่ ๕ : แสดงจำนวนชิ้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผาพบในหลุม S ๓๕/W ๑๐๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมุติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๖๕	๖	๑	แผ่นหนารูปสี่เหลี่ยม ผิวด้านในเป็นลอนคล้าย ชั้นบันไดเรียบมัน	๔.๐	๓.๓	๑.๗	ชำรุด
๒	๑๐๑	๘	๒	ตอนปลายทั้งสองด้านบาน ออก ด้านหนึ่งผิวเรียบ อีกด้านหนึ่งผิวเป็นลอน คล้ายชั้นบันได	๖.๐	๗.๕	๒.๔	ชำรุด

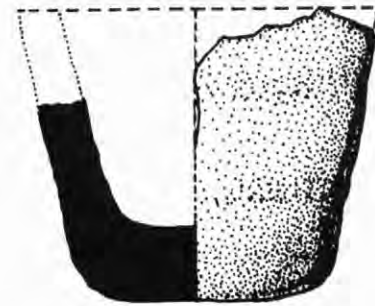
SF# ๑๐๑

SF* ๑๐๑ ชั้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผา

๑.๖ ชั้นส่วนถ้วยดินเผา พบจำนวน ๒ ชั้น ได้แก่

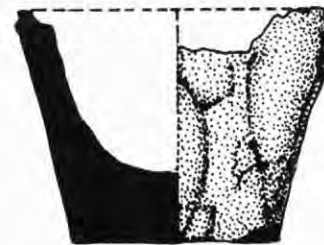
SF. ๑๕ ขอบปากชำรุดโดยรอบและด้านข้างด้านหนึ่งชำรุดจนถึงบริเวณก้นถ้วย ก้นตัด ขึ้นรูปด้วยมือ ผิวด้านนอกสีนวล ผิวด้านในสีเทา เนื้อค่อนข้างละเอียด บริเวณขอบปากมีรอยสีดินน่าจะเป็นรอยไหม้ไฟ ดังนั้นถ้วยดินเผานี้น่าจะเป็นตะกรันที่ใช้ใส่น้ำมันจุ่มใส่เชื้อเพลิงต่างตะเกียง กว้าง ๔.๗ เซ็นติเมตร สูง ๓.๗ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๑ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF# ๑๕

SF. ๗๔ ถ้วยดินเผาชำรุด แตกเหลือเพียงครึ่งถ้วยและขอบปากชำรุด ก้นตัด ผิวด้านนอกและด้านในสีนวล เนื้อสีอิฐซึ่งมีเนื้อหยาบ กว้าง ๔.๖ เซ็นติเมตร สูง ๓.๕ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๗ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF# ๗๔

ชั้นส่วนถ้วยดินเผา

ตารางที่ ๖ : แสดงจำนวนชิ้นส่วนถ้วยดินเผาพบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๑๕	๓	๑	ถ้วยปากบานออกก้นตัด	๔.๗	๓.๗	๑.๑	ชำรุด
๒	๗๔	๗	๒	ถ้วยปากบานออกก้นตัด	๔.๖	๓.๕	๐.๗	ชำรุด

ตารางที่ ๗ : แสดงจำนวนลูกปัดดินเผาที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้น	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	สี	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
						รอบนอก	รูกลาง	ยาว	
๑	๑๐	๒	๑	รูปทรง กระบอกสั้น	แดงปน น้ำตาล	๐.๖	๐.๒	๐.๗๕	สมบูรณ์
๒	๒๗	๕	๑	รูปทรง กระบอกยาว	แดงปน น้ำตาล	๐.๓๕	๐.๐๕	๐.๕	สมบูรณ์
๓	๘๕	๗	๒	รูปทรง กระบอกสั้น	แดงปน น้ำตาล	๐.๖	๐.๖๕	๑.๔	สมบูรณ์

๑.๗ ลูกปัดดินเผา

ในการขุดค้นพบลูกปัดดินเผาเพียง ๓ ลูกอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ดังนี้

SF. ๑๐ ลูกปัดดินเผารูปทรงกระบอกสั้น สีแดง ปลายน้ำตาล เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๖ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๗๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๒๗ ลูกปัดดินเผารูปทรงกระบอกยาว สีแดง ปลายน้ำตาล เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๐๕ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๔๙ ลูกปัดดินเผารูปทรงกระบอกสั้น สีแดง ปลายน้ำตาล เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๖ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๔ เซ็นติเมตร และยาว ๐.๖๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

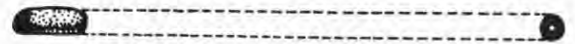
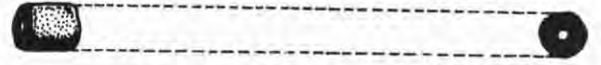
๑.๘ ชิ้นส่วนเตา

พบชิ้นส่วนเตา ๑๑ ชิ้น มีตะกรันเคลือบติดอยู่ ดังนั้นคงเป็นเตาที่ใช้หลอมโลหะ สภาพชำรุดมาก ดังนี้

SF. ๙๗ ชิ้นส่วนเตาดินเผา ๑ ชิ้น มีตะกรันเคลือบที่ผิวด้านนอก สีเทา ผิวด้านในบางส่วนถูกเผาไฟจนเกือบเป็นอิฐ สภาพชำรุด กว้าง ๘.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๗.๕ เซ็นติเมตร และหนา ๓.๕ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๙๙ ชิ้นส่วนเตา ๕ ชิ้น มีตะกรันเคลือบอยู่ด้านใน ผิวด้านในได้รับความร้อนจนเกือบเป็นอิฐ สภาพชำรุดมาก โดยเฉลี่ยกว้าง ๔.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๔ เซ็นติเมตร หนา ๓.๖ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๒๙ ชิ้นส่วนเตา ๕ ชิ้น ชิ้นหนึ่งมีกราบตะกรันติดที่ผิวด้านใน สภาพชำรุด โดยเฉลี่ยกว้าง ๗.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๖.๘ เซ็นติเมตร หนา ๔.๖ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF# ๑๐, ๒๗, ๔๙

ลูกปัดดินเผา

๑.๙ ชิ้นส่วนเบ้าดินเผา

พบเบ้าดินเผาชำรุด ๘ ชิ้น ชิ้นหนึ่งผิวด้านในมีรอยไหม้ไฟสีดำ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

SF. ๑๓๐ ชิ้นส่วนเบ้าดินเผา เนื้อหยาบ สีน้ำตาล ลักษณะคล้ายถ้วยก้นตื้น ขึ้นรูปด้วยมือ ชำรุดเหลือครึ่งชิ้น กว้าง ๓.๗ เซ็นติเมตร สูง ๑.๘ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๒ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๓๑ ชิ้นส่วนเบ้าดินเผา เนื้อหยาบ สีน้ำตาล ลักษณะเป็นถ้วยก้นตื้น ขึ้นรูปด้วยมือ สภาพชำรุด กว้าง ๔.๘ เซ็นติเมตร สูง ๒.๘ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๒ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๓๒ ชิ้นส่วนเบ้าดินเผา เนื้อหยาบ สีเทา ผิวด้านในไหม้ไฟสีดำ ขึ้นรูปด้วยมือ สภาพชำรุด กว้าง ๔.๔ เซ็นติเมตร สูง ๒.๔ เซ็นติเมตร หนา ๑.๒ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๔๑ ชิ้นส่วนเบ้าดินเผา ลักษณะเป็นถ้วยก้นตื้น สภาพชำรุด มีตะกรันเคลือบที่ผิวด้านนอก กว้าง ๔.๐๕ เซ็นติเมตร สูง ๓.๘ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๖ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

ตารางที่ ๘ : แสดงจำนวนชิ้นส่วนเคาท์พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

จุดที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๕๗	๔	๒	ก้อนสี่เหลี่ยม	๘.๒	๗.๕	๓.๕	ชำรุด
๒	๕๕	๔	๒	ก้อนเกือบกลม	๔.๗	๔.๔	๓.๖	ชำรุด
๓	๑๒๕	๗	๒	ก้อนสี่เหลี่ยม	๗.๕	๖.๘	๔.๖	ชำรุด

ตารางที่ ๙ : แสดงปริมาณเข้าดินเคาท์พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๑๓๐	๗	๒	ถ้วยก้นตื้น	๓.๗	๑.๘	๑.๕	ชำรุด
๒	๑๓๑	๗	๒	ถ้วยก้นตื้น	๔.๕	๒.๘	๑.๒	ชำรุด
๓	๑๓๒	๘	๒	ถ้วยก้นตื้นมีรอยไหม้	๔.๔	๒.๔	๑.๒	ชำรุด
๔	๑๔๑	๒	๑	ถ้วยก้นตื้น	๔.๐๕	๓.๕	๑.๖	ชำรุด
๕,๖	๑๔๒	๒	๑	ถ้วยก้นตื้น	๒.๕	๔.๔๕	๑.๖๕	ชำรุด
๗,๘	๑๔๓	๓	๑	ถ้วยก้นตื้น	๒.๕	๔.๗	๑.๕	ชำรุด

SF. ๑๔๒ ชิ้นส่วนเข้าดินเผา ๒ ชั้น ลักษณะเป็นถ้วยก้นตื้น ชำรุดมาก มีตะกรันเคลือบที่ผาด้านนอก กว้าง ๒.๕ เซ็นติเมตร สูง ๔.๔๕ เซ็นติเมตร หนา ๑.๖๕ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๔๓ ชิ้นส่วนเข้าดินเผา ๒ ชั้น ลักษณะเป็นถ้วยก้นตื้น สภาพชำรุด มีตะกรันเคลือบที่ผวด้านนอก กว้าง ๒.๕ เซ็นติเมตร สูง ๔.๗ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๒. โบราณวัตถุที่ทำด้วยหิน

โบราณวัตถุที่ทำด้วยหิน มีทั้งที่เป็นเครื่องใช้ เครื่องประดับ และที่เป็นวัตถุดิบที่นำมาทำเครื่องใช้เครื่องประดับ

๒.๑ แท่นหิน

พบ ๖ ชิ้น สันนิษฐานว่าเป็นแท่นหินที่ใช้รองสำหรับบดยาหรืออื่น ๆ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้คือ

SF. ๑๒ แท่นหิน เนื้อหยาบ สีเทา ลักษณะเป็นก้อนสี่เหลี่ยมที่มีผิวเรียบ ๓ ด้าน ซึ่งน่าจะเกิดจากการกระทำของมนุษย์ หน้าตัดด้านหนึ่งเกือบเรียบ ส่วนอีกด้านหนึ่งไม่สม่ำเสมอ กว้าง ๕.๔ เซ็นติเมตร ยาว ๑๓.๘๕ เซ็นติเมตร หนา ๗.๒ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๒๐ แท่นหิน เนื้อหยาบ สีเทา ลักษณะเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ผิวด้านนอกเรียบเสมอกันทุกด้าน เว้นด้านบนผิวลาดลงเล็กน้อย อันน่าจะเกิดจากการใช้งาน กว้าง ๑๐.๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๘.๕ เซ็นติเมตร และหนา ๓.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๗๓ แท่นหิน เนื้อหยาบ สีเทา ลักษณะเกือบเป็นรูปสามเหลี่ยม กว้าง ๑๐.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๑๐.๓ เซ็นติเมตร และหนา ๕.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๗๖ แท่นหิน เนื้อหยาบ ลักษณะคล้ายรูปห้าเหลี่ยม ผิวยาว และขรุขระโดยรอบสีเทาปนแดง อยู่ในสภาพชำรุด เนื่องจากขุดค้นจึงแตกเป็น ๒ ชิ้น กว้าง ๗.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๗.๔ เซ็นติเมตร และหนา ๒.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๔๓ แท่นหิน รูปสี่เหลี่ยม กว้าง ๗.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๕.๔ เซ็นติเมตร หนา ๒.๕๕ เซ็นติเมตร พบในชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

ตารางที่ ๑๐ : แสดงจำนวนแท่นหินที่พบในกลุ่ม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	บองพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ขม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๑๒	๒	๑	รูปสี่เหลี่ยม	๕.๔	๑๓.๘๕	๓.๒	สมบูรณ์
๒	๒๐	๔	๑	รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า	๑๐.๖	๑๘.๕	๓.๘	สมบูรณ์
๓	๓๒	๖	๑	รูปสามเหลี่ยม	๑๐.๗	๑๐.๓	๕.๒	สมบูรณ์
๔	๓๖	๖	๑	รูปห้าเหลี่ยม	๗.๒	๗.๔	๒.๖	ชำรุด
๕	๑๓๓	๗	๒	รูปสี่เหลี่ยม	๖.๓	๘.๗	๒.๕๕	ชำรุด
๖	๑๔๓	๕	๒	รูปสี่เหลี่ยม	๗.๕	๕.๔	๕.๖	ชำรุด

๒.๒ ชั้นส่วนกำไลหิน

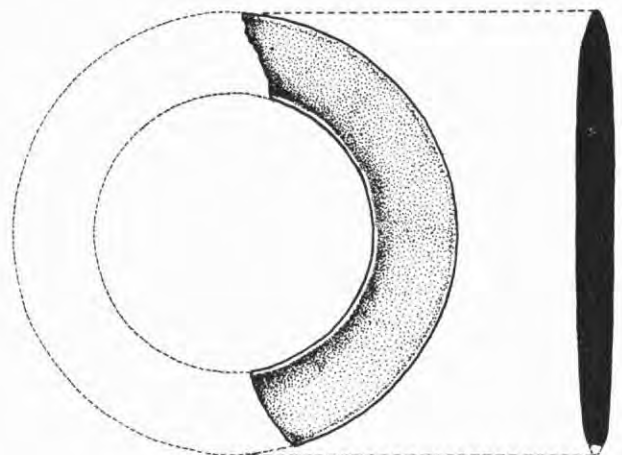
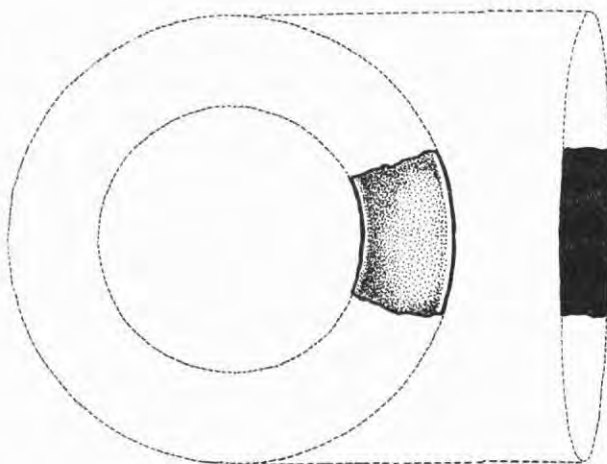
พบชั้นส่วนกำไลหินจำนวน ๒ ชั้น ดังนี้คือ

SF. ๓๐ ชั้นส่วนกำไลหินสีเขียว เส้นผ่าศูนย์กลาง ๘ เซ็นติเมตร กว้าง ๑.๖ เซ็นติเมตร หนา ๐.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๕๒ ชั้นส่วนกำไลหิน สีเขียว ที่ปลายด้านหนึ่งมีรอยเจาะมีสนิมสำริดเกาะติดอยู่ กงเจาะเพื่อยึดกำไลติดกับสำริด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๕ เซ็นติเมตร กว้าง ๑.๗ เซ็นติเมตร หนา ๐.๗๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

แท่นดินบด

SF# ๓๐, กำไลหิน

ตารางที่ ๑๑ : แสดงจำนวนกำไลหินที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					รอบนอก	กว้าง	หนา	
๑	๓๐	๕	๑	เป็นวงโค้ง	๘.๐	๑.๖	๐.๘	ชำรุด
๒	๕๒	๖	๑	เป็นวงโค้ง	๕.๐	๑.๗	๐.๗๕	ชำรุด

ตารางที่ ๑๒ : แสดงจำนวนลูกปัดหินที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	สี	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
						รอบนอก	รูกลาง	ยาว/สูง	
๑	๑๑๐	๘	๒	กลมคล้ายผลส้ม	ส้ม	๑.๓๕	๐.๓	๑.๒	สมบูรณ์
๒	๑๒๔	๑๒	๒	รูปกรวยประกบ กัน	ขาวนวล ปลายสีดำ	๑.๐	๐.๒	๒.๗	สมบูรณ์

๒.๓ ลูกปัดหิน

พบลูกปัดหิน ๒ ลูก อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ดังนี้คือ SF. ๑๑๐ ลูกปัดหินคาร์เนเลียน สีส้ม ลักษณะกลมคล้ายผลส้ม ด้านหนึ่งโค้งเว้า เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๓๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๓ เซ็นติเมตร สูง ๑.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

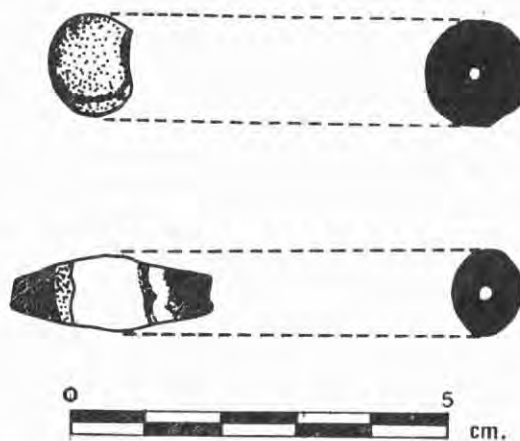
SF. ๑๒๔ ลูกปัดหินแอเกต สีขาวนวล ปลายทั้ง ๒ มีสีดำ รูปกรวยประกบกัน เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๑ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๗ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

๒.๔ ก้อนหิน

ซึ่งอาจเป็นวัตถุดิบที่นำไปทำเครื่องใช้ต่าง ๆ พบจำนวน ๗ ชิ้น

SF. ๒๔ หินสีเขียว เนื้อละเอียดเรียบเป็นมัน กว้าง ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๒๕ เศษสะเก็ดหินสีส้ม เนื้อละเอียดใส กว้าง ๑.๓ เซ็นติเมตร สูง ๑.๘ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

ลูกปัดหิน

SF. ๓๔ หินควอทซ์สีขาวใส กว้าง ๐.๕๕ เซ็นติเมตร ยาว ๑.๓ เซ็นติเมตร หนา ๑๐๐ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๔๐ เศษสะเก็ดหินสีเหลืองอ่อน เนื้อละเอียดใส กว้าง ๑.๒๕ เซ็นติเมตร ยาว ๑.๓ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๕๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

ตารางที่ ๑๓ : แสดงจำนวนก้อนหินที่น่าสนใจในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด (ซม.)		
					กว้าง	ยาว	หนา
๑	๒๘	๕	๑	หินสีเขียว	๐.๕	๐.๘	—
๒	๒๕	๕	๑	หินสีส้ม	๑.๓	๑.๘	๐.๕
๓	๓๔	๕	๑	หินสีขาวใส	๐.๕๕	๑.๓	๑.๐
๔	๔๐	๕	๑	หินสีเหลืองอ่อน	๑.๒๕	๑.๓	๐.๕๕
๕	๕๘	๖	๑	หินสีขาวสลับส้ม และดำ	๕.๔๕	๓.๔	๒.๑๕
๖	๕๖	๗	๒	หินสีขาวขุ่น	๑.๘	๑.๘	๐.๗
๗	๑๑๘	๑๐	๒	หินสีดำ เงาม	๒.๕	๒.๗	๑.๗

SF. ๔๔ หิน ลักษณะเป็นหินเนื้อละเอียดใส สีขาวสลับส้มและดำ ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นหินจัสมอนต์ ซึ่งอาจเป็นหินที่ใช้ทำลูกปัดเพราะมีลักษณะสวยงาม กว้าง ๕.๔๕ เซนติเมตร ยาว ๓.๔ เซนติเมตร และหนา ๒.๑๕ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๕๖ หินสีขาวขุ่น เนื้อละเอียด ผิวเรียบมัน กว้าง ๑.๘ เซนติเมตร ยาว ๑.๘ เซนติเมตร และหนา ๐.๗ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๑๘ หินสีดำ เป็นมันเงา กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๒.๗ เซนติเมตร หนา ๑.๗ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑๐ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

๓. โบราณวัตถุที่ทำจากแก้ว

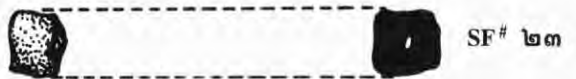
โบราณวัตถุที่ทำจากแก้ว พบว่าส่วนมากเป็นเครื่องประดับพวกลูกปัดจำนวน ๑๘ ลูก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

SF. ๑๗ ลูกปัดแก้วสีฟ้าทะเล ทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางโดยรอบ ๐.๒๕ เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซนติเมตร ยาว ๐.๓ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๒๓ ลูกปัดแก้วสีเขียว ทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๕ เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑๕ เซนติเมตร ยาว ๐.๖๕ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF# ๑๗

SF# ๒๓

SF# ๓๕

SF# ๔๑

SF# ๔๖

SF# ๔๙

SF# ๕๐

SF# ๕๔

ลูกปัดแก้ว

SF. ๓๘ ลูกปิดแก้วสีส้ม ปลาย ๒ ข้าง สีนํ้าตาล ทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๖ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๔๑ ลูกปิดแก้วสีฟ้านํ้าทะเล ปลาย ๒ ข้าง สีเหลือง ทรงกลม เจาะรูตรงกลางอยู่ในสภาพชำรุด เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๗ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๔๖ ลูกปิดแก้วสีฟ้านํ้าทะเล ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๓ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๔๙ ลูกปิดแก้วสีนํ้าเงิน ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง ชำรุดเหลือครึ่งลูก เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก และเส้นผ่าศูนย์กลางรูวัดไม่ได้ ยาว ๐.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

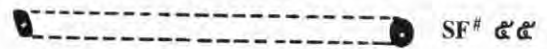
SF. ๕๐ ลูกปิดแก้วสีเขียวขุ่น ปลาย ๒ ข้าง สีดำ ทรงกระบอกยาว เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๕๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๕๔ ลูกปิดแก้วสีแดง ทรงกลมแบน เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๓ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๕๕ ลูกปิดแก้วสีส้ม ทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๒๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๕๖ ลูกปิดแก้วสีแดง ทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๓๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๖๒ ลูกปิดแก้วสีแดง ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒๕ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF# ๕๕

SF# ๕๖

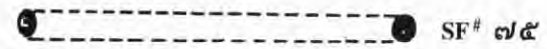
SF# ๖๒

SF# ๖๖

SF# ๖๗

SF# ๗๕

SF# ๗๖

SF# ๘๓

SF# ๑๑๑

SF# ๑๑๓

ตารางที่ ๑๔ : แสดงจำนวนลูกปิดแก้วที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ปีที่	ของพิเศษ หมายเลข	ระดับชั้น ดินสมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	สี	ขนาด(มม.)			สภาพที่ ปรากฏ
						รอบนอก	รูกลาง	ยาว	
๑	๑๗	๔	๑	ทรงกระบอกสั้น	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๒๕	๐.๑	๐.๓	สมบูรณ์
๒	๒๓	๔	๑	ทรงกระบอกสั้น	เขียว	๐.๕	๐.๑๕	๐.๖๕	สมบูรณ์
๓	๓๘	๕	๑	ทรงกระบอกสั้น	ส้ม	๐.๖	๐.๑	๐.๕	สมบูรณ์
๔	๔๑	๕	๑	ทรงกลม	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๗	๐.๒	๐.๕	ชำรุด
๕	๔๖	๖	๑	ทรงกลม	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๔	๐.๑	๐.๓	สมบูรณ์
๖	๔๘	๖	๑	ทรงกลม	น้ำเงิน	—	—	๐.๘	ชำรุด
๗	๕๐	๖	๑	ทรงกระบอก	ขาวขุ่น	๐.๕๕	๐.๒	๐.๘	สมบูรณ์
๘	๕๔	๖	๑	ทรงกลมแบน	แดง	๐.๔๕	๐.๒	๐.๓	สมบูรณ์
๙	๕๕	๖	๑	ทรงกระบอกสั้น	ส้ม *	๐.๒๕	๐.๑	๐.๒	สมบูรณ์
๑๐	๕๖	๖	๑	ทรงกระบอกสั้น	แดง	๐.๔	๐.๒	๐.๓๕	สมบูรณ์
๑๑	๖๒	๖	๑	ทรงกลม	แดง	๐.๔๕	๐.๒๕	๐.๔	สมบูรณ์
๑๒	๖๖	๖	๑	ทรงกระบอกสั้น	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๖	๐.๒	๐.๕	สมบูรณ์
๑๓	๖๗	๖	๑	ทรงกลมแบน	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๕	๐.๒๕	๐.๒๕	สมบูรณ์
๑๔	๗๕	๗	๒	ทรงกลม	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๕๕	๐.๒	๐.๕	สมบูรณ์
๑๕	๗๖	๗	๒	ทรงกลม	ดำ	๐.๓	๐.๑	๐.๒๕	สมบูรณ์
๑๖	๘๓	๗	๒	ทรงกลม	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๓๕	๐.๑๕	๐.๓	สมบูรณ์
๑๗	๑๑๑	๘	๒	ทรงกลม	ส้ม	๐.๔	๐.๑	๐.๓	สมบูรณ์
๑๘	๑๑๓	๘	๒	ทรงกลม	ฟ้าน้ำ ทะเล	๐.๓	๐.๒	๐.๓	สมบูรณ์

SF. ๖๖ ลูกปิดแก้วสีฟ้าน้ำทะเล ทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๖ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๖๗ ลูกปิดแก้วสีน้ำเงิน ทรงกลมแบน เจาะรูตรงกลาง ชำรุด เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๗๕ ลูกปิดแก้วสีฟ้าน้ำทะเล ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๕๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๗๖ ลูกปิดแก้วสีดำ ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๒๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๔๓ ลูกปัดแก้วสีฟ้าน้ำทะเล ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๑๑ ลูกปัดแก้วสีส้ม ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๓ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๑๓ ลูกปัดแก้วสีฟ้าน้ำทะเล ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๙๐ ชิ้นส่วนกำไล กว้าง ๐.๔ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๘ เซ็นติเมตร หนา ๐.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๐๒ ชิ้นส่วนสำริด รูปวงโค้ง กว้าง ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๓๕ เซ็นติเมตร หนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๓๔ ชิ้นส่วนสำริด ลักษณะคล้ายปลอกมีดปลายค้ำบนขำรูด กว้าง ๑.๒๕ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๓ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๒๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑
ชิ้นเท่านั้นคือ

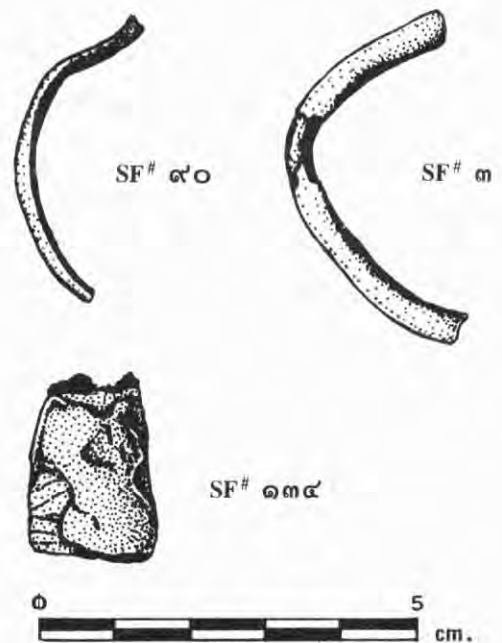
๔. โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ

โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ พบทั้งเครื่องมือเครื่องใช้เครื่องประดับ ตลอดจนชิ้นแร่ (SLAG) ที่ได้จากการหลอมโลหะ ซึ่งจำแนกตามประเภทของโลหะและรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

๔.๑ ประเภทสำริด

SF. ๓ ชิ้นส่วนเครื่องประดับ ลักษณะเป็นวงโค้ง มีกรวยสนิมสีเขียว กว้าง ๐.๔๕ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๗๐ แผ่นโลหะยาว รูปสี่เหลี่ยม กว้าง ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๐ เซ็นติเมตร หนา ๑.๐ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

เครื่องมือเครื่องใช้สำริด

ตารางที่ ๑๕ : แสดงจำนวนชิ้นส่วนสำริดที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ระดับชั้น สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๓	๑	๑	เครื่องประดับรูปวงโค้ง	๐.๔๕	๔.๔	—	ชำรุด
๒	๗๐	๖	๑	แผ่นบาง รูปสี่เหลี่ยม	๐.๕	๓.๐	๑.๐	ชำรุด
๓	๙๐	๗	๒	ชิ้นส่วนกำไลรูปวงโค้ง	๐.๔	๓.๘	๐.๒	ชำรุด
๔	๑๐๒	๘	๒	วงโค้ง	๐.๕	๓.๓๕	๐.๕	ชำรุด
๕	๑๓๔	๖	๑	คล้ายปลอกมีด	๑.๒๕	๒.๓	๐.๒๕	ชำรุด

๔.๒ ประเภทเหล็ก

SF. ๑๖ ชิ้นส่วนเหล็ก รูปแท่งยาวคล้ายตะปู สภาพชำรุด กว้าง ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๕.๖๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๙ ชิ้นส่วนเหล็ก รูปแท่งยาว ชำรุดเป็น ๒ ส่วน กว้าง ๐.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๓๒ ชิ้นส่วนเหล็ก รูปแบนยาว ปลายเรียว ชำรุด ลักษณะคล้ายปลายมีด กว้าง ๑.๑๕ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๓ เซ็นติเมตร หนา ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๖๑ ก้อนแร่เหล็ก รูปกลม กว้าง ๔.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๘ เซ็นติเมตร หนา ๓.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๖๓ ชิ้นส่วนเหล็ก รูปแท่งยาวปลายเรียว ชำรุด กว้าง ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๗ เซ็นติเมตร หนา ๐.๖๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

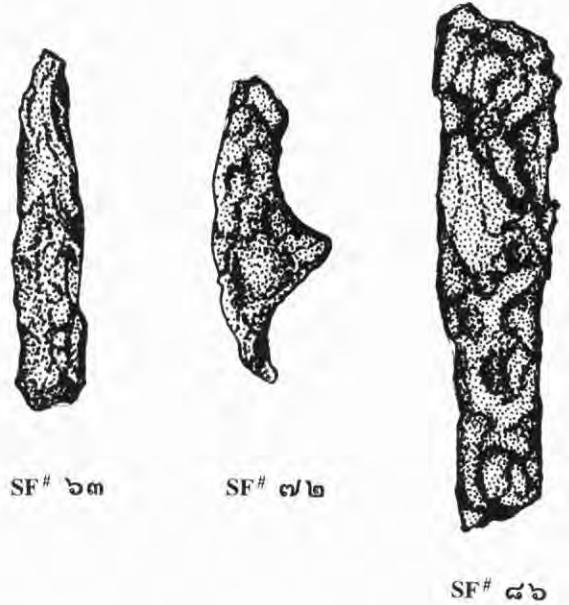
SF. ๗๒ แผ่นโลหะยาว ลักษณะคล้ายปลายมีด ชำรุด กว้าง ๑.๖ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร หนา ๐.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๗๗ ชิ้นส่วนปลายมีด ชำรุด กว้าง ๐.๘ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๕ เซ็นติเมตร หนา ๐.๗ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๘๕ แท่งเหล็กกว้าง ๑.๐ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๒ เซ็นติเมตร หนา ๐.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๘๖ ชิ้นส่วนเครื่องมือเหล็ก เป็นแผ่นยาว กว้าง ๑.๔ เซ็นติเมตร ยาว ๖.๘๕ เซ็นติเมตร หนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๙๑ ชิ้นส่วนเหล็ก ๒ ชิ้น ลักษณะเป็นแผ่นยาว คล้ายปลายมีด กว้าง ๑.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๖.๐ เซ็นติเมตร หนา ๐.๒๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

0 5 cm.

ชิ้นส่วนเครื่องมือเหล็ก

SF. ๑๔๐ ชิ้นส่วนเหล็ก รูปแท่งยาว กว้าง ๑.๓ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๓ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๗ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๔๑ ชิ้นส่วนเหล็ก ลักษณะเป็นแผ่นหนา กว้าง ๓.๓๕ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๓๕ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๔.๓ ประเภทตะกั่ว

SF. ๔ ก้อนตะกั่ว สีเทา มันวาว กว้าง ๑.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๑.๗ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๑ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๔.๔ ตะกรัน (SLAG)

ตะกรันหรือขี้แร่ เป็นส่วนที่ได้จากการหลอมโลหะ การขุดค้นนี้พบขี้แร่จำนวนมาก ลักษณะเป็นก้อนขนาดต่าง ๆ มีรูพรุน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๖ : แสดงจำนวนชิ้นส่วนเหล็กที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๑๖	๓	๑	แท่งยาวคล้ายตะปู	๐.๕	๕.๖๕	—	ชำรุด
๒	๑๕	๔	๑	แท่งยาว	๐.๗	๔.๒	—	ชำรุดเป็น
								๒ ส่วน
๓	๓๒	๕	๑	แบนยาวปลายเรียว	๑.๑๕	๒.๓	๐.๔	ชำรุด
๔	๖๑	๖	๑	กลม	๔.๕	๓.๘	๓.๖	สมบูรณ์
๕	๖๓	๖	๑	แท่งยาวปลายเรียว	๐.๕	๔.๗	๐.๖๕	ชำรุด
๖	๗๒	๖	๑	แผ่นยาว	๑.๖	๔.๐	๐.๖	ชำรุด
๗	๗๗	๗	๒	แผ่นยาว	๐.๘	๒.๕	๐.๗	ชำรุด
๘	๘๖	๗	๒	แผ่นบางยาว	๑.๔	๖.๘๕	๐.๕	ชำรุด
๙	๙๑	๗	๒	แผ่นบางยาว	๑.๕	๖.๐	๐.๒๕	ชำรุด
๑๐	๑๑๖	๘	๒	แท่ง	—	—	—	ชำรุดมาก
๑๑	๑๓๕	๖	๑	แท่งยาวคล้ายตะปู	๐.๗๕	๒.๕	—	ชำรุด
๑๒	๑๔๐	๔	๑	แท่งยาว	๑.๓	๔.๓	๐.๗	ชำรุด
๑๓	๑๔๑	๔	๑	แผ่นหนา	๓.๓๕	๓.๓๕	๑.๒	ชำรุด

ตารางที่ ๑๗ : แสดงปริมาณตะกั่วที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ระดับ สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	จำนวน	ขนาดโดยเฉลี่ย (ซม.)			น้ำหนัก
				กว้าง	ยาว	หนา	
๒	๑	ก้อนกลม	๔	๑.๓	๓.๒	๒.๑	๓๕
๓	๑	ก้อนกลม	๔	๒.๗	๓.๓๕	๑.๕	๑๐
๔	๑	ก้อนกลม	๒๒	๔.๗	๔.๓	๓.๐	๓๔๐
๕	๑	ก้อนกลม	๔๕	๕.๗	๔.๔๓	๒.๕	๑๔๑๐
๖	๑	ก้อนกลม	๒๐	๓.๗	๒.๕	๒.๒	๔๔๘
๗	๒	ก้อนกลม	๒๔	๕.๗	๓.๕	๓.๑๕	๖๑๐
๘	๒	ก้อนกลม, ก้อนกลมแบน	๘	๓.๖	๔.๔	๑.๘	๓๓๐

๕. โบราณวัตถุที่ทำจากกระดูก

การขุดค้นนี้พบกระดูกที่ได้นำมาคัดแต่งเพียง ๔ ชิ้นเท่านั้นคือ

SF. ๔๐ ลูกปัดทำจากเปลือกหอย ทรงกลม มีรอยเจาะรู ชำรุดเหลือไม่ถึงครึ่งเม็ด สีขาวเงา เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๑.๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู

๐.๓ เซ็นติเมตร สูง ๑.๒ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๔๒ เขี้ยวสัตว์ มีรอยเจาะรูบริเวณส่วนบน เขี้ยว และชำรุดบริเวณที่เจาะรู เขี้ยวสัตว์นี้คงใช้ห้อยเป็นเครื่องประดับ หรือเครื่องราง กว้าง ๑.๐ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๘ เซ็นติเมตร หนา ๐.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๙๘ เขากวาง แดกชำรุดตรงปลายเขามีรอยตัด กว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ยาว ๑๗.๐ เซนติเมตร หนา ๓.๓ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๐๘ แท่งไม้ต้น มีลักษณะพิเศษขี้ดผิวเรียบ เป็นแท่งรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีการตกแต่งผิวโดยใช้วัตถุปลายแหลมขูดเป็นรูปร่างกลมที่มีรูเจาะเป็นจุดศูนย์กลางร่วมกัน ด้านละ ๑, ๒, ๓ และ ๔ รู ตามลำดับ และที่หน้าตัดด้านหนึ่งก็มีการขูดเป็นรูแบบนี้เหมือนกัน ๑ รู เป็นที่นำเสกตัวรูปร่างกลมเหล่านั้นมีขนาดใกล้เคียงกัน แต่ละรูวางในตำแหน่งที่เหมาะสมสม่ำเสมอ สันนิษฐานว่าแท่งไม้นี้อาจใช้เป็นเครื่องกลางหรืออุปกรณ์ในการเล่นเกมส์ อยู่ในสภาพสมบูรณ์ กว้าง ๑๐ เซนติเมตร หนา ๑.๐ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

ตารางที่ ๑๙ : แสดงปริมาณกระดูกสัตว์ที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

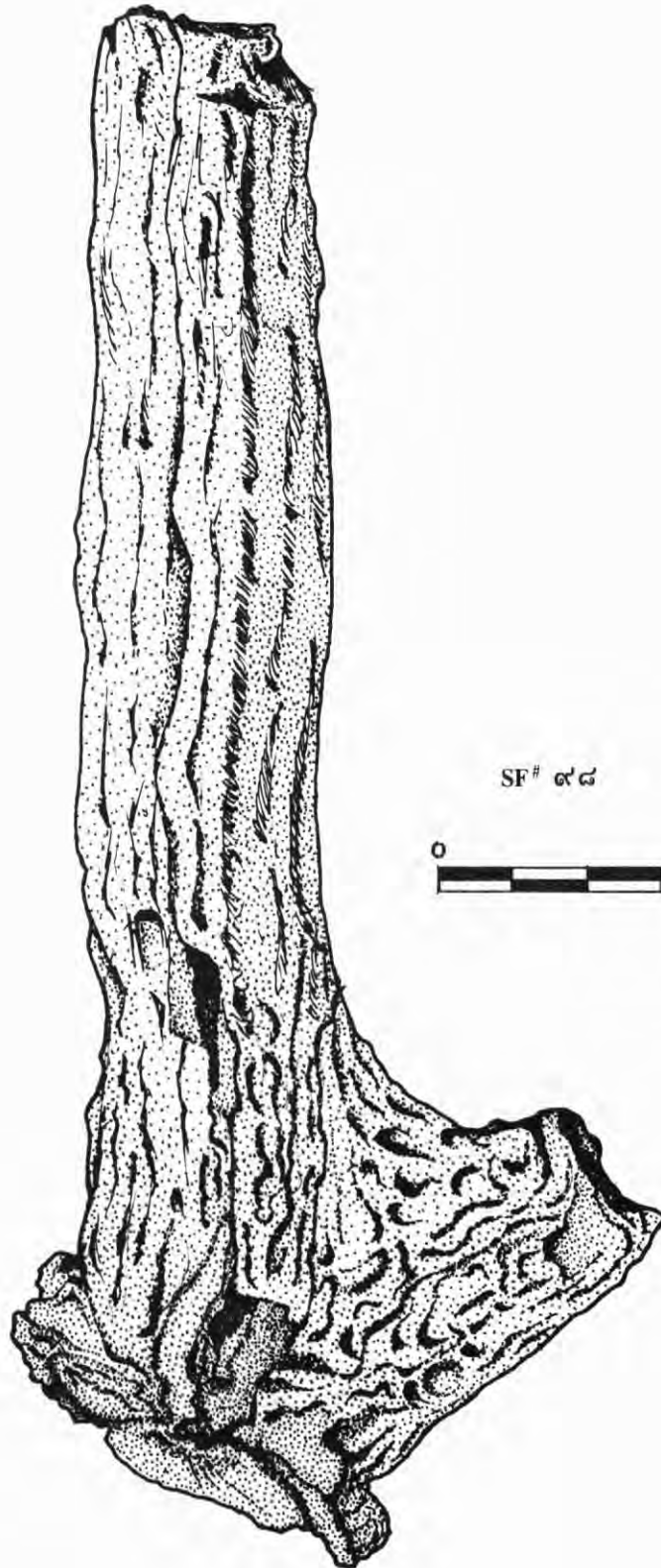
ชั้นดินสมมติ	ชั้นวัฒนธรรม	น้ำหนัก (g)
๑	๑	๕
๒	๑	๔๕
๓	๑	๖๐
๔	๑	๒๒๐
๕	๑	๕๐๐
๖	๑	๑๓๕๕
๗	๒	๑๗๘๐
๘	๒	๒๑๐
๙	—	—
๑๐	๒	๕๕
๑๑	๒	๑๕

ตารางที่ ๑๘ : แสดงจำนวนกระดูกที่มีการตกแต่งที่พบในหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

ปีที่ขุด	ของพิเศษหมายเลข	ชั้นดินสมมติ	ชั้นวัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ปรากฏ
					กว้างรอบนอก	ยาวรูกลาง	หนา	
๑	๘๐	๗	๑	ถูกปิดทรงกลม ทำจากเปลือกหอย	๑.๕	๐.๓	๑.๒	ชำรุด
๒	๘	๗	๒	เขี้ยวสัตว์มีรอยเจาะรูที่ส่วนบน แท่งสี่เหลี่ยม	๑.๐	๒.๘	๐.๖	ชำรุด
๓	๙๘	๘	๒	เขากวางมีรอยตัดที่ปลาย	๕.๕	๑๗.๐	๓.๓	ชำรุด
๔	๑๐๘	๘	๒	ตกแต่งด้วยการขูดเป็นรูปร่างกลมซ้อนกัน ๒ วง	๑.๐	๕.๕	๑.๐	สมบูรณ์

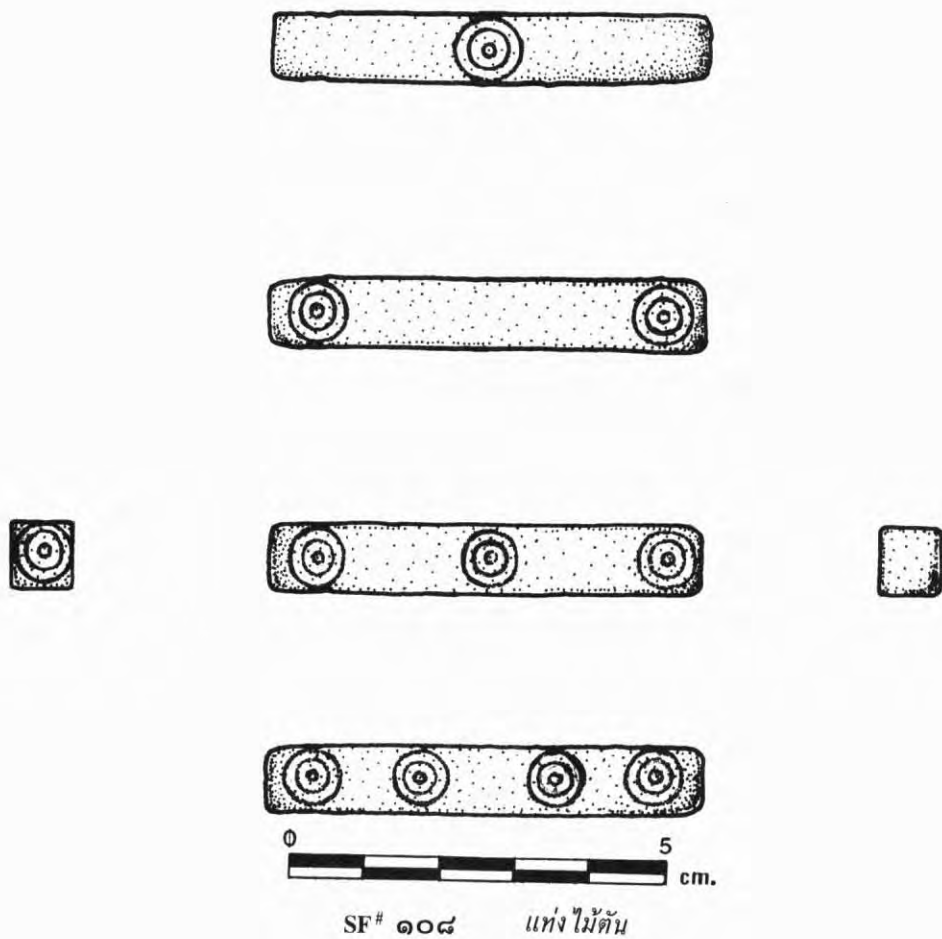

SF# ๘๒ เขี้ยวสัตว์เจาะรู

SF# ๙๘

0 5 cm.

รูปภาพเขากวางพบร่วมกับกระดูก และเศษภาชนะดินเผา

โบราณวัตถุที่พบในหลุม

S ๔๔/W ๖๐

๑. โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา

๑.๑ แวดินเผา

พบจำนวน ๔ ชิ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

SF. ๑ ลักษณะเป็นรูปกรวย เนื้อหยาบสีเทา เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๒.๕ เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๓๕ เซนติเมตร สูง ๑.๕ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

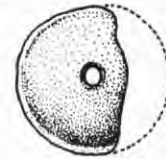
SF. ๒ ลักษณะเป็นรูปกรวย เนื้อหยาบสีเทา เจาะรูตรงกลาง ชำรุด เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๒.๖ เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๔ เซนติเมตร สูง ๑.๓ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๓ ลักษณะเป็นรูปกลมแบน เนื้อหยาบสีน้ำตาล เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๒.๕ เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๓๕ เซนติเมตร สูง ๑.๔ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

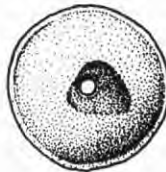
SF. ๑๒ ลักษณะเป็นรูปกลมแบน เนื้อหยาบสีดำ เจาะรูตรงกลาง ชำรุดเหลือครึ่งชิ้น เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๓.๗ เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรูชำรุดวัดไม่ได้สูง ๑.๔ เซนติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

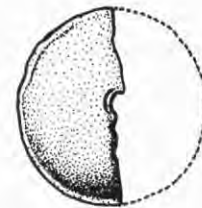
SF# ๑

SF# ๒

SF# ๓

SF# ๑๒

แวดินเผา

ตารางที่ ๒๐ : แสดงปริมาณแวดินเผาที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

ปีที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					รอบนอก	รูกลาง	สูง	
๑	๑	๔	๑	รูปกรวย	๒.๕	๐.๓๕	๑.๕	สมบูรณ์
๒	๒	๕	๑	รูปกรวย	๒.๖	๐.๔	๑.๓	ชำรุด
๓	๓	๕	๑	รูปกลมแบน	๒.๕	๐.๓๕	๑.๔	สมบูรณ์
๔	๑๒	๖	๑	รูปกลมแบน	๓.๗	—	๑.๔	ชำรุด

๑.๒ เบี้ยดินเผา

พบเบี้ยดินเผา ๕ ชิ้น อยู่ในสภาพสมบูรณ์ทั้งหมด

SF. ๖ ลักษณะกลมแบน เนื้อหยาบสีเทา ผิวด้านบนตกแต่งด้วยลายขูดขีดเป็นตารางอย่างไม่เป็นระเบียบ กว้าง ๔.๗๕ เซ็นติเมตร ยาว ๕.๒ เซ็นติเมตร และหนา ๑.๐ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๙ ลักษณะกลมรี แบน เนื้อหยาบสีน้ำตาล สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๔.๐๕ เซ็นติเมตร ยาว ๕.๕๕ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๐ ลักษณะกลมแบน เนื้อหยาบสีน้ำตาล สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๒.๔ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๔ เซ็นติเมตร หนา ๐.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๑ ลักษณะกลมแบน เนื้อหยาบผิวด้านบนสีน้ำตาล ผิวด้านล่างสีดำ สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๒.๕๕ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๕๕ เซ็นติเมตร หนา ๐.๗๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๕ ลักษณะกลมแบน เนื้อหยาบ สีส้ม สภาพสมบูรณ์ กว้าง ๓.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๕ เซ็นติเมตร หนา ๐.๔๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๘ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

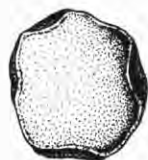
SF ๖

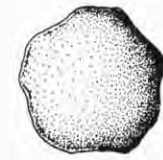
SF ๙

SF ๑๐

SF ๑๑

SF ๑๕

ตารางที่ ๒๑ : แสดงปริมาณเบ็ยดินเผาที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

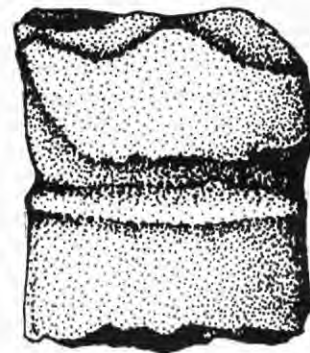
ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ขม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๖	๕	๑	กลมแบน	๔.๗๕	๕.๒	๑.๐	สมบูรณ์
๒	๕	๖	๑	กลมรี	๔.๐๕	๕.๕๕	๐.๗	สมบูรณ์
๓	๑๐	๖	๑	กลมแบน	๒.๔	๒.๔	๐.๘	สมบูรณ์
๔	๑๑	๖	๑	กลมแบน	๒.๕๕	๒.๕๕	๐.๗๕	สมบูรณ์
๕	๑๕	๗	๒	กลมแบน	๓.๑	๒.๕	๐.๔๕	สมบูรณ์

๑.๓ รูปปั้นดินเผา

พบรูปปั้นดินเผา ๒ ชิ้น

SF. ๓ รูปปั้นดินเผา ลักษณะเป็นทรงกระบอก ปลายบนมน ตรงกลางคอดเข้าเล็กน้อย ปลายล่างชำรุด เนื้อหยาบ สีอิฐ กว้าง ๓.๘ เซ็นติเมตร สูง ๔.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

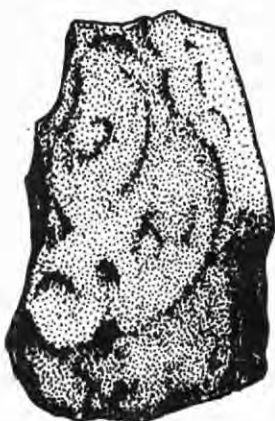
SF. ๒๐ รูปปั้นดินเผา ลักษณะเป็นรูปแบนหนา ปลายบานออก เนื้อหยาบ สีอิฐ ปลายบนและล่างชำรุด กว้าง ๓.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๕.๖ เซ็นติเมตร และหนา ๒.๑ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF# ๓

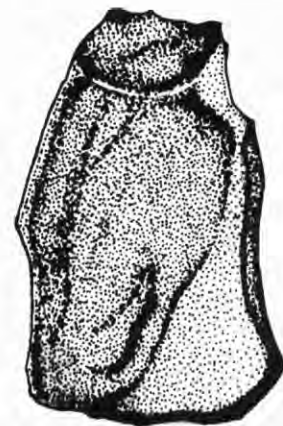

รูปปั้นดินเผา

SF# ๒๐

รูปปั้นดินเผา

๑.๔ ชั้นส่วนเบ้าดินเผา

พบเพียง ๓ ชั้น อยู่ในสภาพชำรุดมาก มีตะกอน เหล็กเคลือบติดอยู่

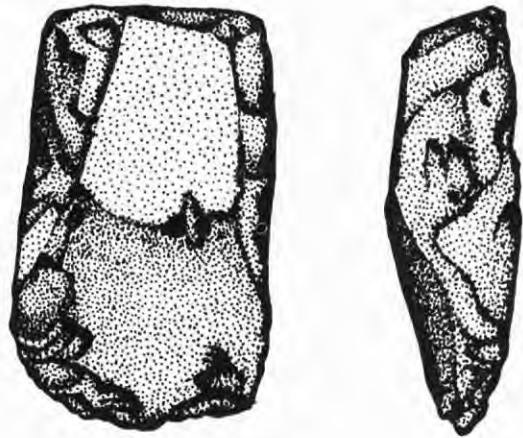
SF. ๒๑ ชั้นส่วนเบ้าดินเผา ๓ ชั้น มีตะกอน เหล็กเคลือบติดอยู่ กว้าง ๓.๑ เซ็นติเมตร สูง ๒.๑ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดิน สมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๒. โบราณวัตถุที่ทำด้วยหิน

พบ ๒ ชั้น ได้แก่

SF. ๘ ขวานหินขัด สีน้ำตาลแดง กว้าง ๓.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๕.๖ เซ็นติเมตร หนา ๑.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๔ ลูกปัดหินคาร์เนเลียน ทรงกลม สีส้ม เส้นผ่าศูนย์กลางโดยรอบ ๑.๑ เซ็นติเมตร พบในระดับ ชั้นดินสมมติที่ ๗ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF# ๘ ขวานหินขัด

ตารางที่ ๒๒ : แสดงปริมาณรูปปั้นดินเผาที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว/สูง	หนา	
๑	๓	๕	๑	ทรงกระบอก ปลาย มน กลางคอด	๓.๘	๔.๔	—	ชำรุด
๒	๒๐	๔	๑	แบนหนา ปลายบาน ออก	๓.๕	๕.๖	๒.๑	ชำรุด

ตารางที่ ๒๓ : แสดงปริมาณเบ้าดินเผาที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑, ๒	๒๑	๓	๑	แผ่นโค้ง	๓.๑	๒.๑	๐.๕	ชำรุดมาก
๓	๒๑	๓	๑	แผ่นโค้ง	๓.๑	๒.๑	๐.๕	ชำรุดมาก

ตารางที่ ๒๔ : แสดงปริมาณโบราณวัตถุที่ทำด้วยหินที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง รอบนอก	ยาว รูกลาง	หนา	
๑	๘	๕	๑	ขวานหินขัด	๓.๕	๕.๖	๑.๘	สมบูรณ์
๒	๑๔	๗	๒	ลูกปัดหินคาร์ เนเลียนทรงกลม	๑.๑	๐.๑๕	๑.๐๕	สมบูรณ์

๓. โบราณวัตถุที่ทำด้วยแก้ว

๓.๑ ลูกปัดแก้ว

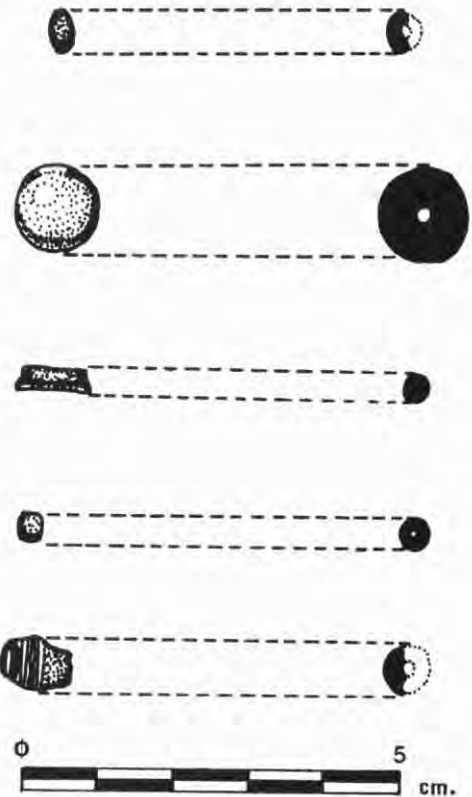
พบจำนวน ๔ เม็ด ได้แก่

SF. ๑๓ ลักษณะทรงกลม สีน้ำตาล เจาะรูตรงกลาง ขำรุคเหลือครึ่งลูก เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรูกลางขำรุควัดไม่ได้ สูง ๐.๓๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๖ ลักษณะทรงกระบอก สีน้ำตาล เจาะรูตรงกลาง รูปร่างขำรุคเส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓๑ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรูขำรุค ยาว ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๗ ลูกปัดแก้ว ทรงกลม สีน้ำตาลเข้ม รูปร่างสมบูรณ์ เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร และสูง ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๘ ลูกปัดแก้วสีดำสลับขาว ขำรุคไม่สามารถวัดรูปทรงได้ พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

ลูกปัดแก้ว

๔. โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ

พบโบราณวัตถุประเภทนี้น้อยมาก พบเพียงตะกรัน ๑ ชิ้น

SF. ๕ ตะกรันลักษณะเป็นแผ่นหนา ด้านหนึ่งเกือบเรียบ แต่ด้านตรงข้ามโค้งนูน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเป็นตะกรันจากกันหลุมที่มีลักษณะโค้ง กว้าง ๘.๒ เซ็นติเมตร ยาว ๘.๔ เซ็นติเมตร หนา ๒.๘ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๕. โบราณวัตถุที่ทำด้วยกระดูก

ไม่พบโบราณวัตถุที่ทำด้วยกระดูกเลย พบเฉพาะแต่เศษกระดูกสัตว์เท่านั้น ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางแสดงปริมาณกระดูกที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

ระดับสมมติ	ชั้นวัฒนธรรม	น้ำหนัก (g)
๕	๑	๕๐
๖	๑	๓๕
๑๒	๒	๘

ตารางที่ ๒๕ : แสดงปริมาณตะกรันที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

ชั้นที่	ของพิเศษหมายเลข	ชั้นดินสมมติ	ชั้นวัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ขม.)			สภาพที่ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
๑	๕	๕	๑	แผ่นหนา ด้านหนึ่งเกือบเรียบ ด้านตรงข้ามโค้งนูน	๘.๒	๘.๔	๒.๘	สมบูรณ์

ตารางที่ ๒๖ : แสดงปริมาณลูกปิดแก้วที่พบในหลุม S ๔๔/W ๖๐

ชั้นที่	ของพิเศษ หมายเลข	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	สี	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
						รอบนอก	รูกลาง	สูง	
๑	๑๓	๖	๑	ทรงกลม	น้ำตาล	๐.๕	—	๐.๓๕	ชำรุด
๒	๑๖	๓	๑	ทรงกระบอก	น้ำตาล	๐.๓	—	๐.๕	ชำรุด
๓	๑๗	๓	๑	ทรงกลม	น้ำตาล	๐.๔๕	๐.๒	๐.๔	สมบูรณ์
๔	๑๘	๓	๑	—	เข้ม ดำสลับ	—	—	—	ชำรุดมาก

โบราณวัตถุที่พบในหลุม

S ๓๐/W ๓๐

๑. โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา

๑.๑ เบ็ชดินเผา

เป็นเศษภาชนะดินเผาที่แต่งขอบจนกลมมน การขุดค้นในหลุมนี้ พบเบ็ชดินเผาสภาพสมบูรณ์เพียง ๑ ชิ้น และชำรุด ๑ ชิ้น

SF. ๓ เบ็ชดินเผา ลักษณะเป็นแผ่นแบน กลมมน เนื้อหยาบ สีส้ม สภาพสมบูรณ์ ขนาดกว้าง ๓.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๑ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๗ เบ็ชดินเผา ลักษณะเป็นแผ่นแบนปลายมน เนื้อหยาบ สีน้ำตาล สภาพชำรุด กว้าง ๓.๕ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๖๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๒. โบราณวัตถุที่ทำด้วยหิน

SF. ๕ ลูกปิดหินควอทซ์สีขาวใส ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง สภาพชำรุด เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๗๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๖ ลูกปิดหินสีเหลืองอ่อนปนเขียว ทรงกระบอก ยาว เจาะรูตรงกลาง สภาพสมบูรณ์ เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๖ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒๕ เซ็นติเมตร และยาว ๑.๓ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๑ ลูกปิดหินสีเขียว รูปกลมรีคล้ายไข่ มีร่องรอยเจาะรู แต่ไม่ทะลุผ่านตลอด เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๐.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๓. โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ

พบเศษขี้แร่เหล็ก ๓ ชิ้น และชิ้นส่วนตะปูเหล็ก ๒ ชิ้น สภาพชำรุด ได้แก่

SF. ๑๔ ชิ้นส่วนเครื่องมือเหล็กคล้ายตะปู ๑ ชิ้น สภาพชำรุด กว้าง ๐.๔ เซ็นติเมตร ยาว ๕.๐ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๓ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

SF. ๑๖ ชิ้นส่วนเครื่องมือเหล็ก คล้ายตะปู ด้านข้างเป็นเหลี่ยม กว้าง ๐.๕ เซ็นติเมตร ยาว ๔.๐ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๒ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๑

๔. โบราณวัตถุที่ทำด้วยแก้ว

โบราณวัตถุประเภทนี้ ได้แก่ลูกปิดแก้ว ๖ ลูก

SF. ๔ ลูกปิดแก้วสีน้ำเงิน รูปทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร และยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๕ ลูกปิดสีเขียว ทรงกระบอกสั้น เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางโดยรอบ ๐.๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร และยาว ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้น วัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๐ ลูกปิดแก้ว ทรงกลม สีส้ม เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑๕ เซ็นติเมตร และยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๓ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๒ ลูกปิดแก้วสีส้มอ่อน ทรงกระบอกสั้น เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓๕ เซ็นติเมตร เส้นผ่า

ศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร และยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๓ ลูกปิดแก้วสีน้ำตาล ทรงกลม เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตรและยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๖ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

ตารางที่ ๒๗ : แสดงโบราณวัตถุที่พบในหลุม S ๓๐/W ๓๐

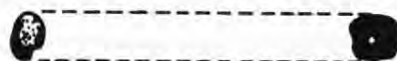
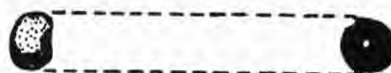
ประเภทของ	ชั้นที่	ชั้นดินสมมติ	ชั้นวัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ขม.)			สภาพที่ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
เบียดดินเผา	๑	๑	๑	แผ่นแบน กลมมน	๓.๗	๔.๐	๐.๕	สมบูรณ์
	๒	๒	๑	แผ่นแบน กลมมน	๓.๕	—	๐.๖๕	ชำรุด
ลูกปิดหิน	๑	๒	๑	หินควอทซ์ สีขาวใส ทรงกลม	๐.๗๕	๐.๑	๐.๖	ชำรุด
	๒	๒	๑	สีเหลืองอ่อนปนเขียว ทรงกระบอกยาว	๐.๖	๐.๒๕	๑.๓	สมบูรณ์
ลูกปิดแก้ว	๓	๒	๑	สีเขียว กลมรีคล้ายไข่	๐.๕	—	๐.๖	ชำรุด
	๑	๓	๒	สีน้ำตาลเงิน ทรงกระบอกสั้น	๐.๔	๐.๒	๐.๔	สมบูรณ์
	๒	๓	๒	สีเขียว ทรงกระบอกสั้น	๐.๕	๐.๒	๐.๕	สมบูรณ์
	๓	๓	๒	สีส้ม ทรงกลม	๐.๓	๐.๑๕	๐.๓	สมบูรณ์
	๔	๔	๒	สีส้มอ่อน ทรงกระบอกสั้น	๐.๓๕	๐.๑	๐.๔	สมบูรณ์
	๕	๖	—	สีน้ำตาล ทรงกลม	๐.๔	๐.๒	๐.๔	สมบูรณ์
ชิ้นส่วนเครื่องมือเหล็ก	๑	๒	๑	ลักษณะคล้ายตะปู	๐.๔	๕.๐	๐.๓	ชำรุด
	๒	๒	๑	ลักษณะคล้ายตะปู	๐.๕	๔.๐	—	ชำรุด

SF# ๑๕

SF# ๑๖

๕. โบราณวัตถุประเภทกระดูก

พบกระดูกสัตว์ขนาดต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นกระดูก สัตว์ขนาดใหญ่ ฟันสัตว์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ : แสดงปริมาณกระดูกที่พบ ในหลุม S ๓๐/W ๓๐

ชั้นดินสมมติ	ชั้นวัฒนธรรม	น้ำหนัก (g)
๒	๑	๓๐
๓	๒	๔๗๐
๔	๒	๘๑๗
๕	๒	๔๐
๖	—	๘๕
๗	—	๓๐
๘	—	๔๐
๘	—	๒๐
๑๐	—	๑๕
๑๑	—	๔๐
๑๒	—	๕

โบราณวัตถุที่พบในหลุม

N ๔.๒๕/W ๓๐.๔๐

๑. โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา

๑.๑ เบี้ยดินเผา พบ ๑ ชิ้น

SF. ๑ ลักษณะเป็นแผ่นแบน ปลายมน เนื้อ หยาบสีเทา ลายขูดขีด กว้าง ๓.๗ เซ็นติเมตร ยาว ๓.๗ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับ ชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

๒. โบราณวัตถุที่ทำด้วยหิน

พบลูกปัดหิน ๑ ลูก และชิ้นส่วนกำไลหิน ๑ ชิ้น

SF. ๔ ลูกปัดหินคาร์เนเลียน ทรงกลมปลายด้าน หนึ่งตัดและเว้าเข้า สีส้ม เจาะรูตรงกลาง สภาพสมบูรณ์ เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๗ เซ็นติเมตร เส้นผ่า ศูนย์กลางรู ๐.๑๕ เซ็นติเมตร และยาว ๐.๖ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๑๖ ชิ้นส่วนกำไลหิน สีเทา กว้าง ๒.๕ เซ็น- ตีเมตร ยาว ๒.๑ เซ็นติเมตร และหนา ๐.๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรมที่ ๒

๓. โบราณวัตถุที่ทำด้วยแก้ว

พบลูกปัดแก้วเพียง ๓ ลูก ชำรุด ๑ ลูก

SF. ๖ ลูกปัดแก้วสีส้ม ทรงกระบอกสั้น เจาะรู ตรงกลาง สภาพสมบูรณ์ เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๔ เซ็นติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๒ เซ็นติเมตร และ ยาว ๐.๔๕ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๔ ชั้น วัฒนธรรมที่ ๒

SF. ๙ ลูกปัดแก้วสีฟ้า ทรงกลม เจาะรูตรงกลาง สภาพชำรุด พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรม ที่ ๒

SF. ๑๐ ลูกปัดแก้ว สีน้ำตาล ทรงกระบอกยาว เจาะรูตรงกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางรอบนอก ๐.๓ เซ็นติ- เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางรู ๐.๑ เซ็นติเมตร และยาว ๐.๔ เซ็นติเมตร พบในระดับชั้นดินสมมติที่ ๕ ชั้นวัฒนธรรม ที่ ๒

๔. โบราณวัตถุประเภทกระดูก

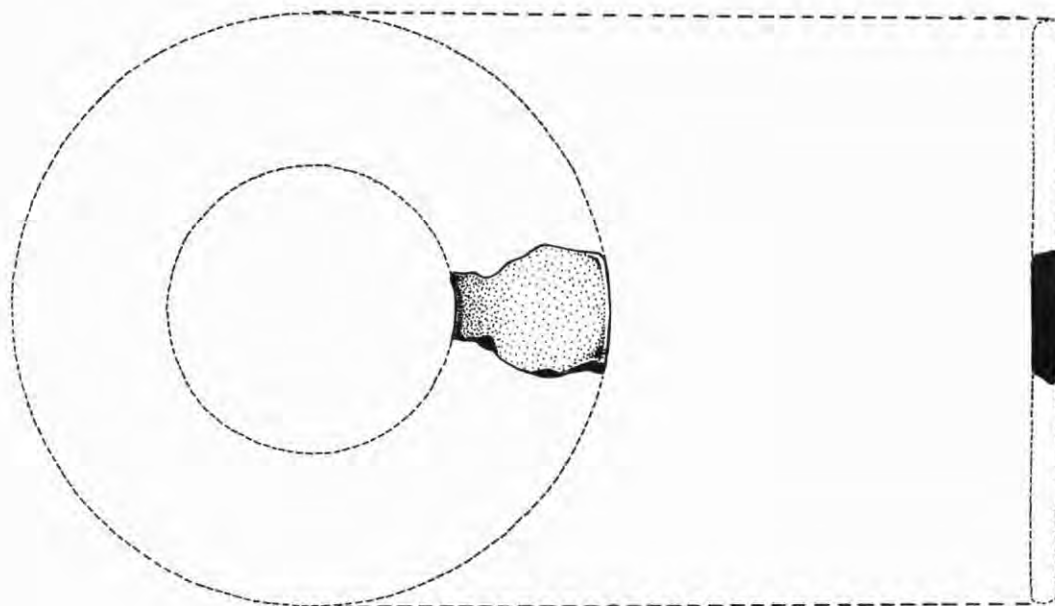
พบชิ้นส่วนกระดูกของสัตว์ขนาดใหญ่ ได้แก่ กระดูกข้อเท้า กระดูกสันหลัง และกระดูกงูสัตว์น้ำส่วน อก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๙ : แสดงปริมาณกระดูกที่พบ ในหลุม N ๔.๒๕/W ๓๐.๔

ชั้นดินสมมติ	ชั้นวัฒนธรรม	น้ำหนัก (g)
๒	๒	๑๔๐
๓	๒	๘๕
๔	๒	๓๒๕
๕	๒	๔๒๐
๖	—	๕๐๐
๗	—	๘๕
๘	—	๑๓๐
๘	—	—
๑๐	—	๔๘๐

ตารางที่ ๓๐ : แสดงปริมาณโบราณวัตถุที่พบในหลุม N ๔.๒๕/W ๓๐.๘

ประเภทของ โบราณวัตถุ	ชั้นที่	ชั้นดิน สมมติ	ชั้น วัฒนธรรม	ลักษณะ	ขนาด(ซม.)			สภาพที่ ปรากฏ
					กว้าง	ยาว	หนา	
เบียดินเผา	๑	๕	๒	แผ่นแบน ปลายมนมี ลายขีด	๓.๗	๓.๗	๐.๕	สมบูรณ์
ลูกปัดหิน	๑	๔	๒	หินคาร์เนเลียน สีส้ม กลมปลายตัด	๐.๗	๐.๑๕	๐.๖	สมบูรณ์
กำไลหิน	๑	๕	๒	โค้งมน	๒.๕	๒.๑	๐.๕	ชำรุด
ลูกปัดแก้ว	๑	๔	๒	ทรงกระบอกสั้น สีส้ม	๐.๔	๐.๒	๐.๔๕	สมบูรณ์
	๒	๕	๒	ทรงกลม สีฟ้า	—	—	—	ชำรุด
	๓	๕	๒	ทรงกระบอกยาว สีน้ำตาล	๐.๓	๐.๑	๐.๔	สมบูรณ์

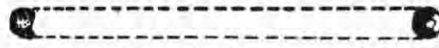

0 5 cm.

SF# ๑๖ กำไลหิน

NMK '88 N 4.25/E 30.80

๕๔ เหนิมะกอก

SF# ๙

SF# ๑๐

SF# ๖

SF# ๘

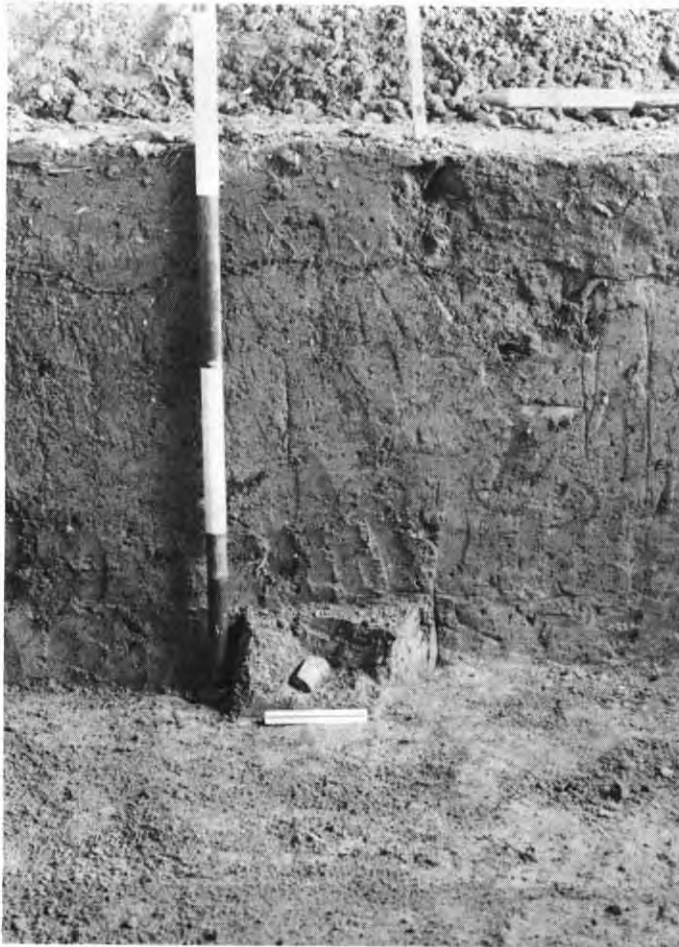
NMK'๘๘ N. ๔.๒๕/W ๓๐.๘

ถูกปิด

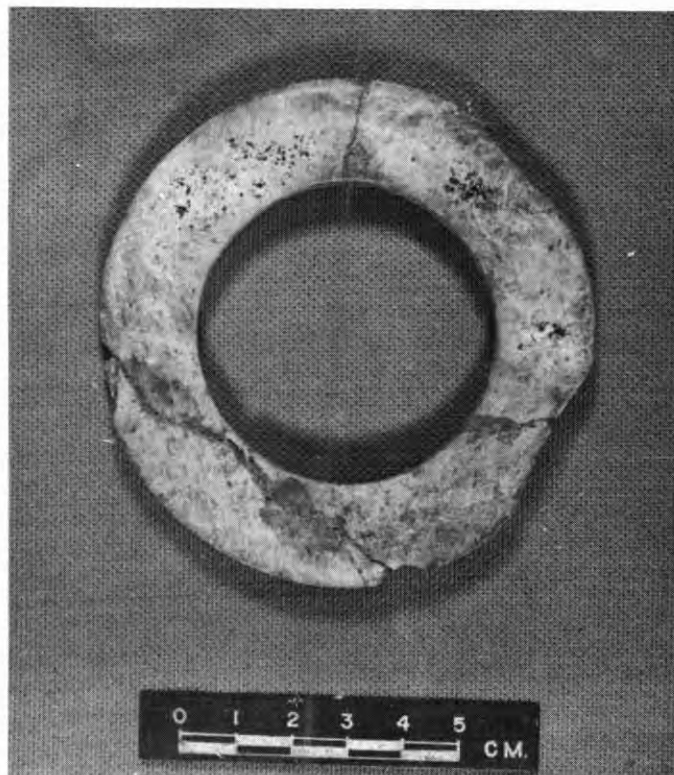
SF# ๑๓ เบี้ยดินเผาหลายชุดขีด

ขวานหินขัด

ขณะขุดพบในหลุม S ๘๔/W ๖๐

กำไลหยก

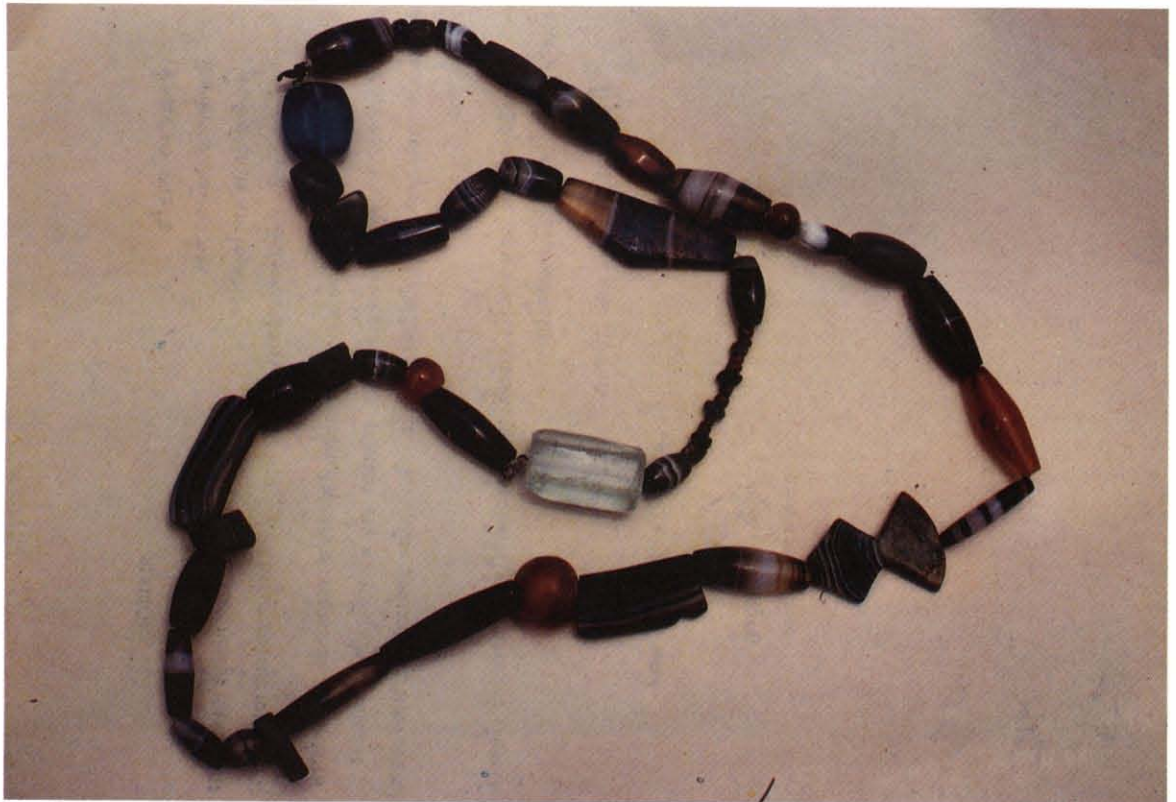
กำไลหินหยก

เศษโลหะจำพวกเหล็ก

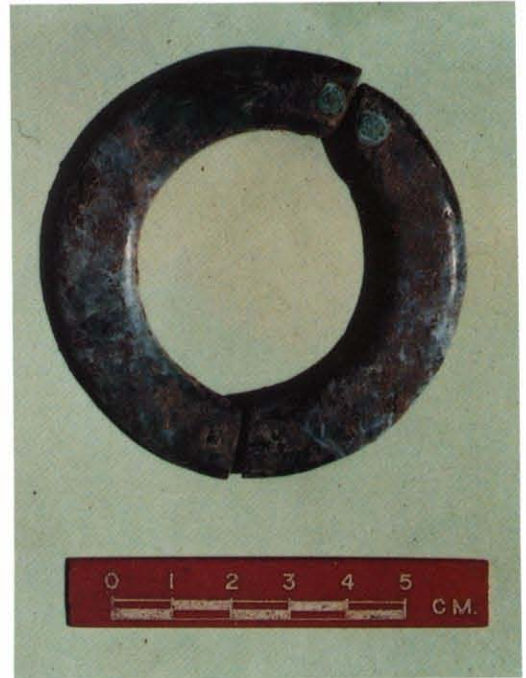
ลูกปัดหินคาร์เนเลียน, แอเกต และหินคล้ายหยก

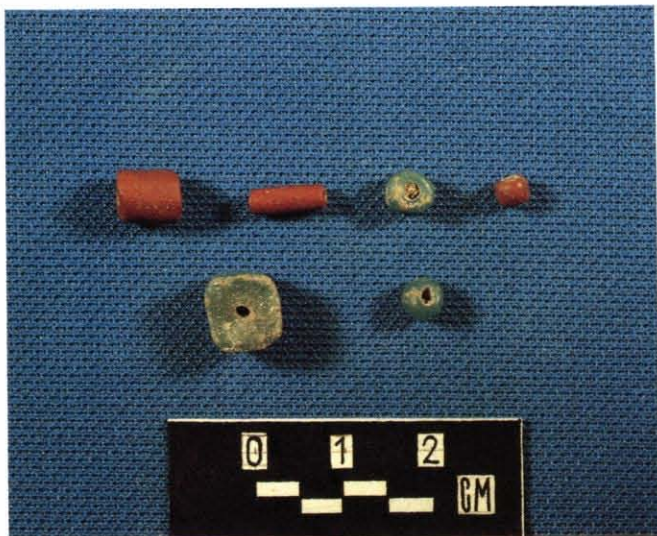
ลูกปัดหินคาร์เนเลียน, แอเกต หินคล้ายหยก, ควอตซ์ และหินสีน้ำเงิน

ลูกปัดหินคล้ายหยก รูปตัวยู

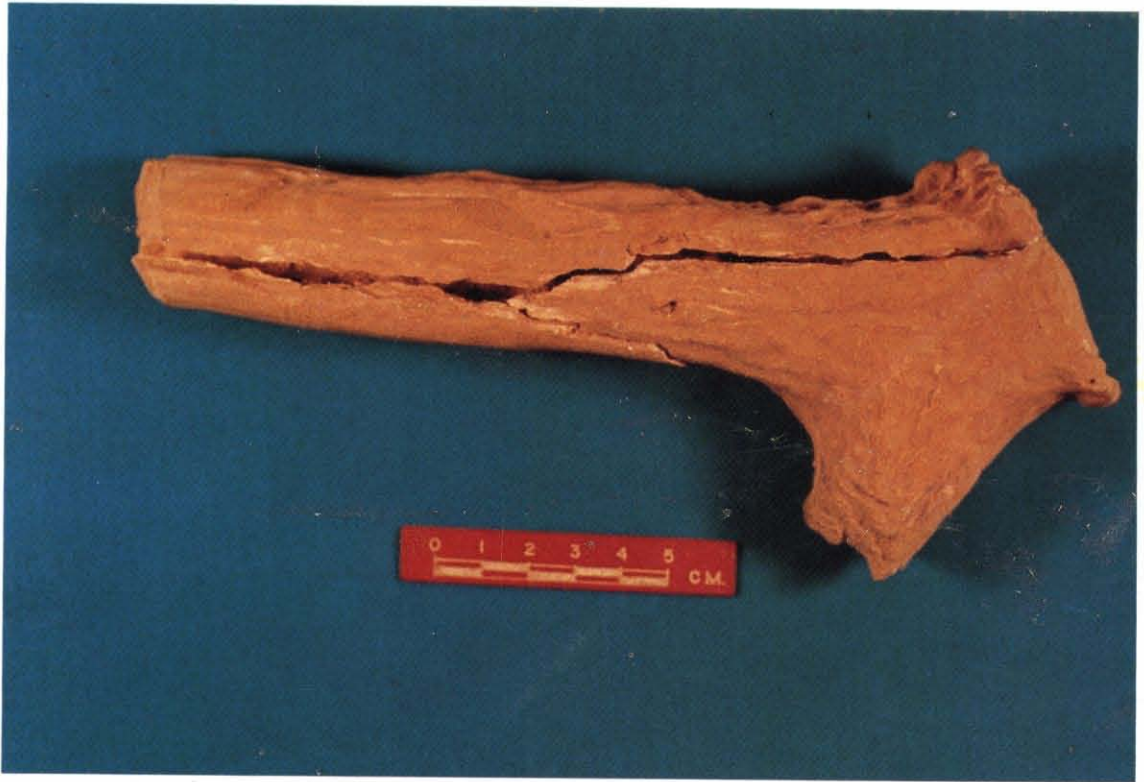
กำไลหินคล้ายหยกหัก และมีรอยของสำริดยึดติด

ลูกปัดแก้วสีต่าง ๆ

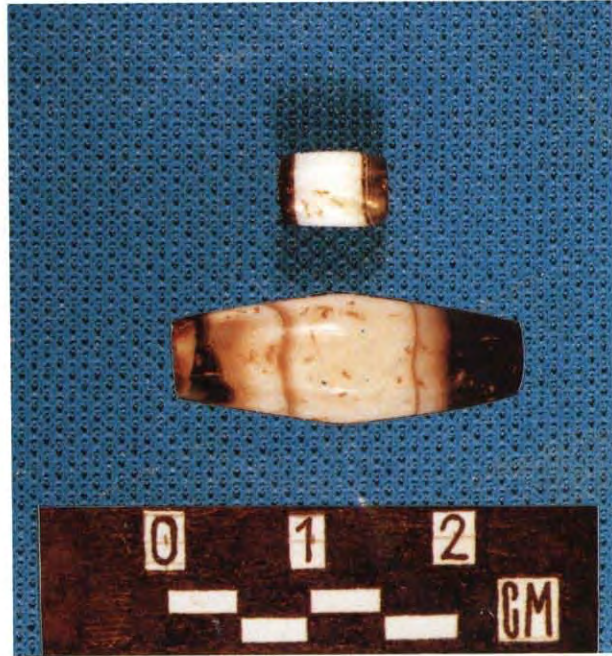
ลูกปัดหินคล้ายหยกรูปข้าง

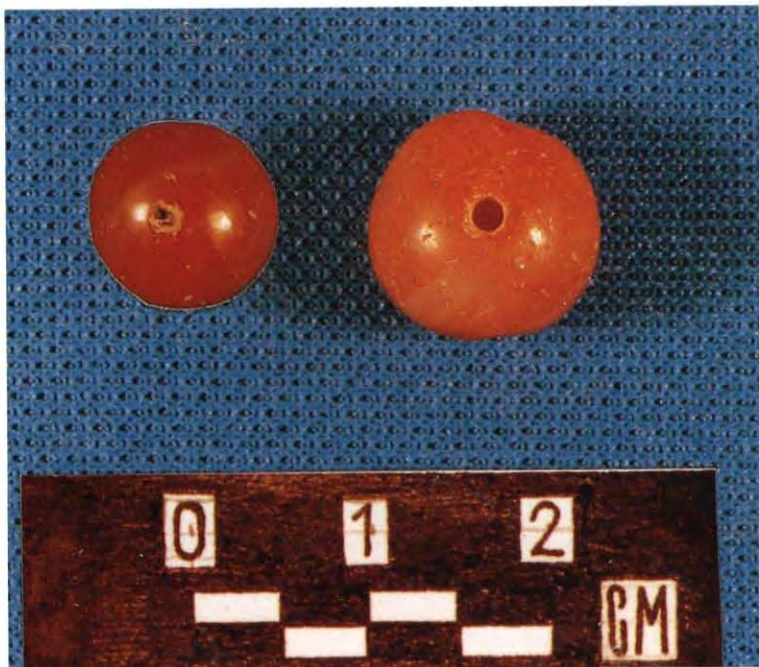
เขากวางมีรอยตัด

แวกินเผา

ตุ๊กปิดหินแอเกต

ตุ๊กปิดหินคาร์เนเลียน

ถ้วยดินเผา

แหวนดินเผา

ชิ้นส่วนเครื่องมือเครื่องใช้สำริด

ตะกรันโตหะ

ชิ้นส่วนแม่พิมพ์ดินเผา

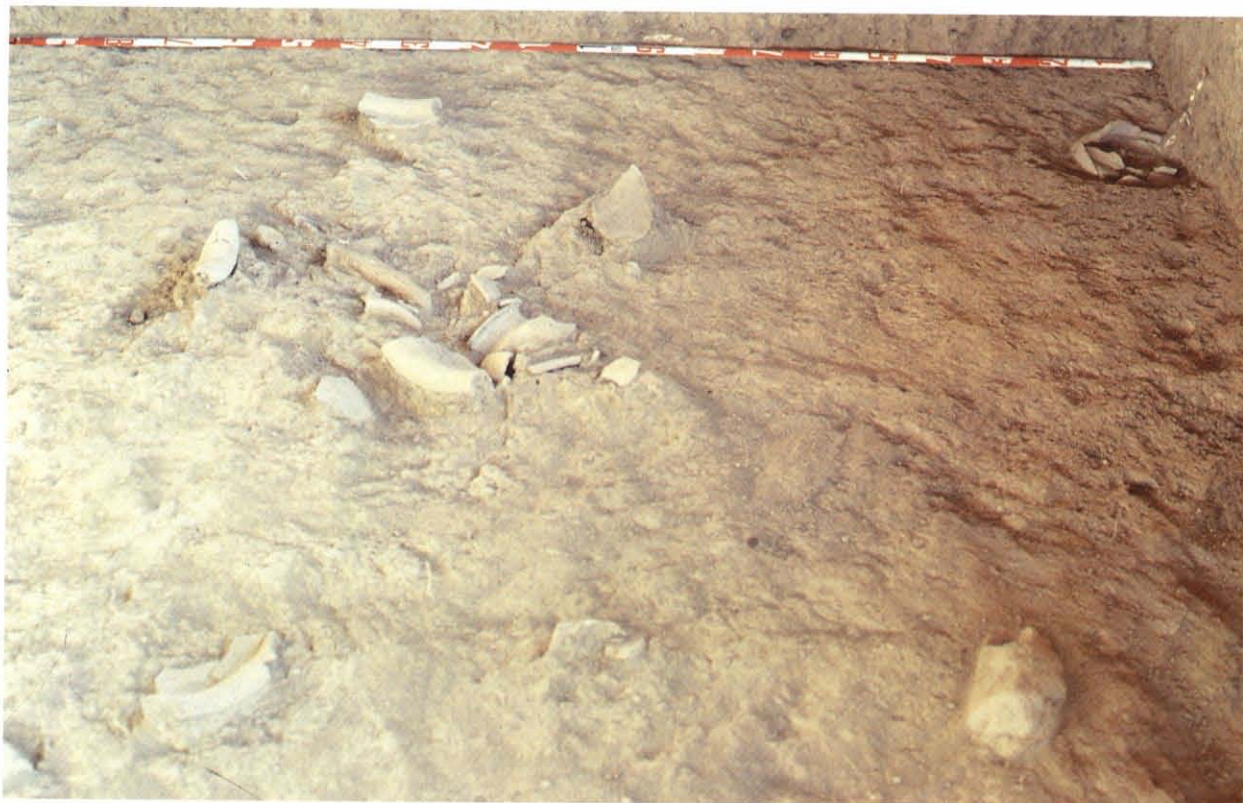
แท่งกระดูกงูปลี่เหลี่ยมผืนผ้าผิวเรียบ แต่ละด้านของปลี่เหลี่ยมมีการขุดเป็นรูปวงกลม
ด้านละ ๑, ๒, ๓ และ ๔ รู ตามลำดับ

ขวานหินขัด

เขี้ยวสัตว์เจาะรูตรงส่วนบน

เศษภาชนะดินเผาแตกกระจายเป็นกลุ่มในหลุมขุดค้น S ๓๕/W ๑๑๐

ภาชนะดินเผาพบขณะขุดค้นหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

หม้อปากบาน ก้นกลม รูปแบบที่พบมากที่สุด

ชามดินเผาใช้บรรจุอาหาร

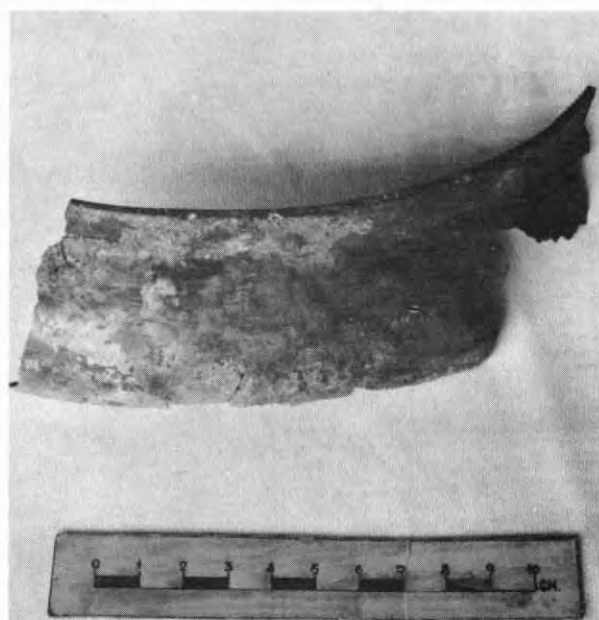
เครื่องมือเหล็กรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าส่วนด้ามมีบ้อง

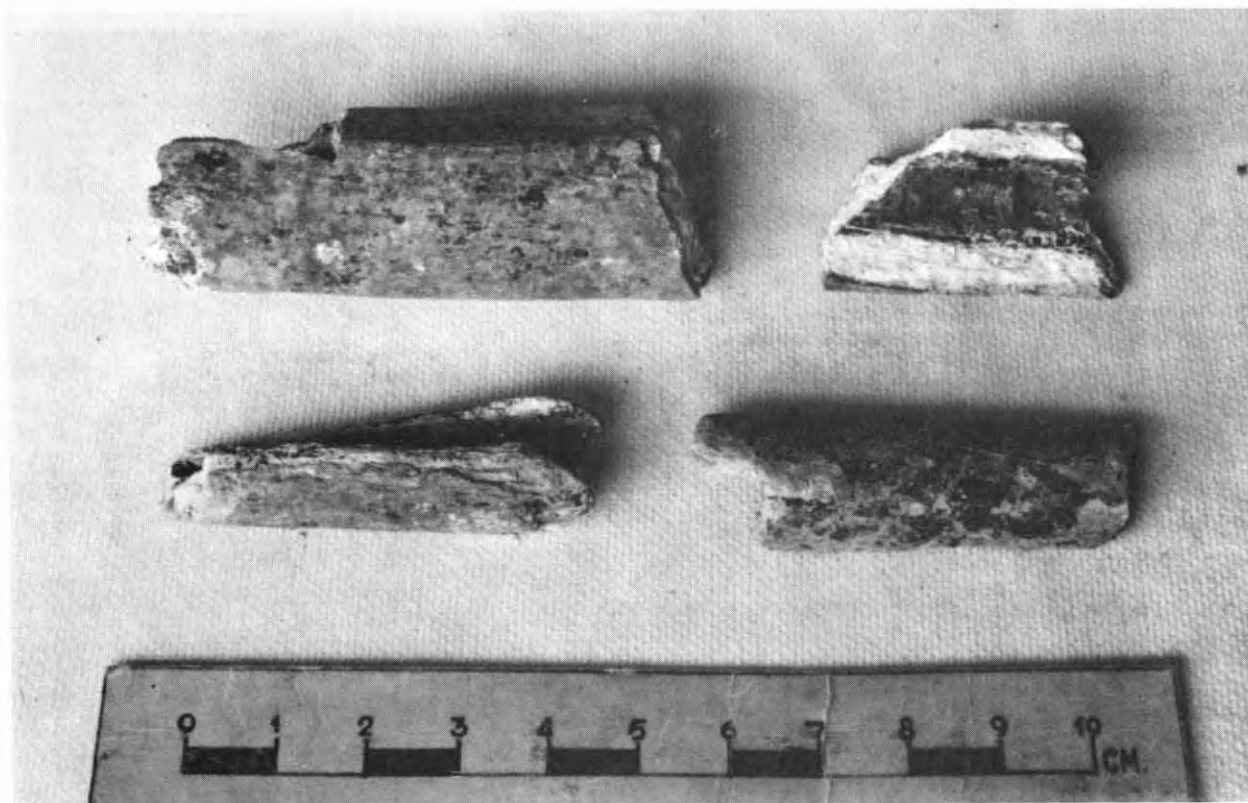
เครื่องมือเหล็กรูปครึ่งวงกลมส่วนด้ามมีบ้อง

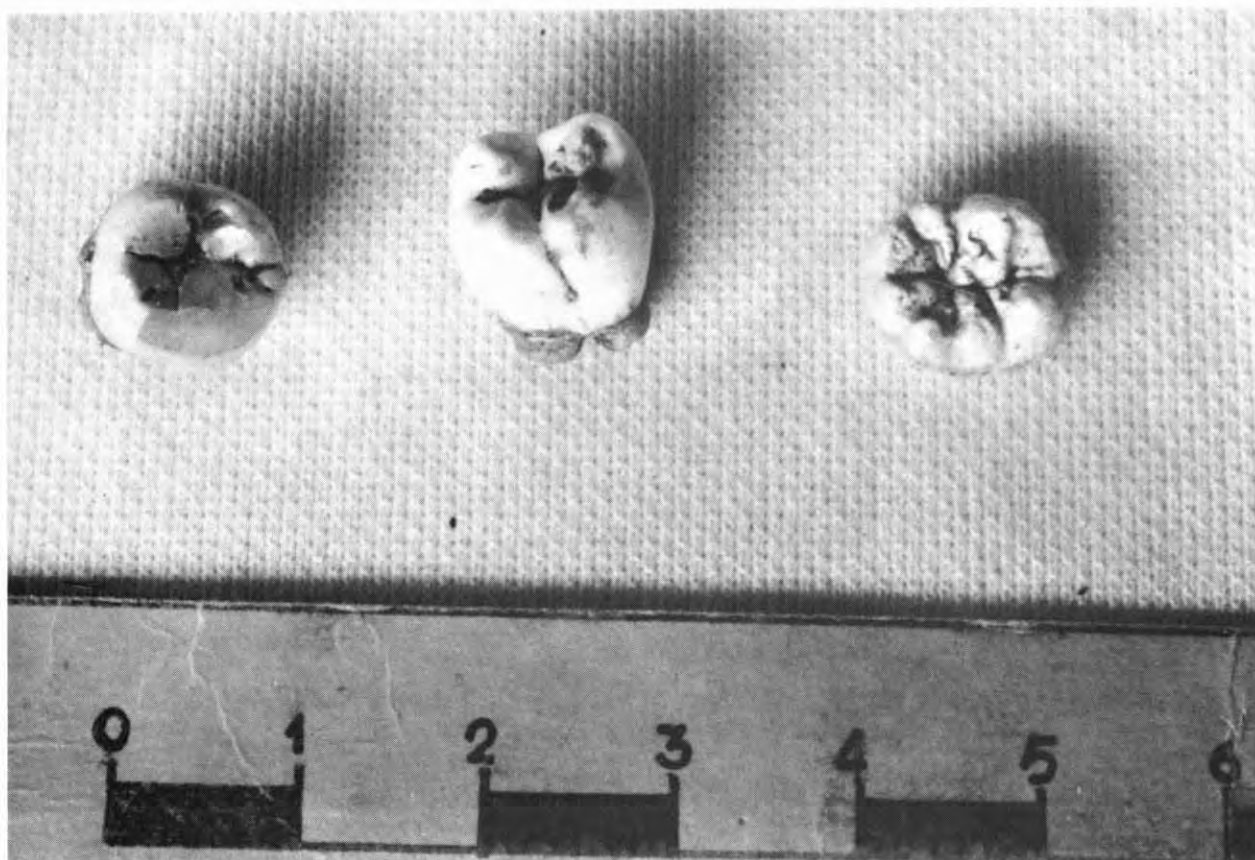
เครื่องมือเหล็กคล้ายแสลง ปลายตัดแบน

ชิ้นส่วนภาชนะสำริด

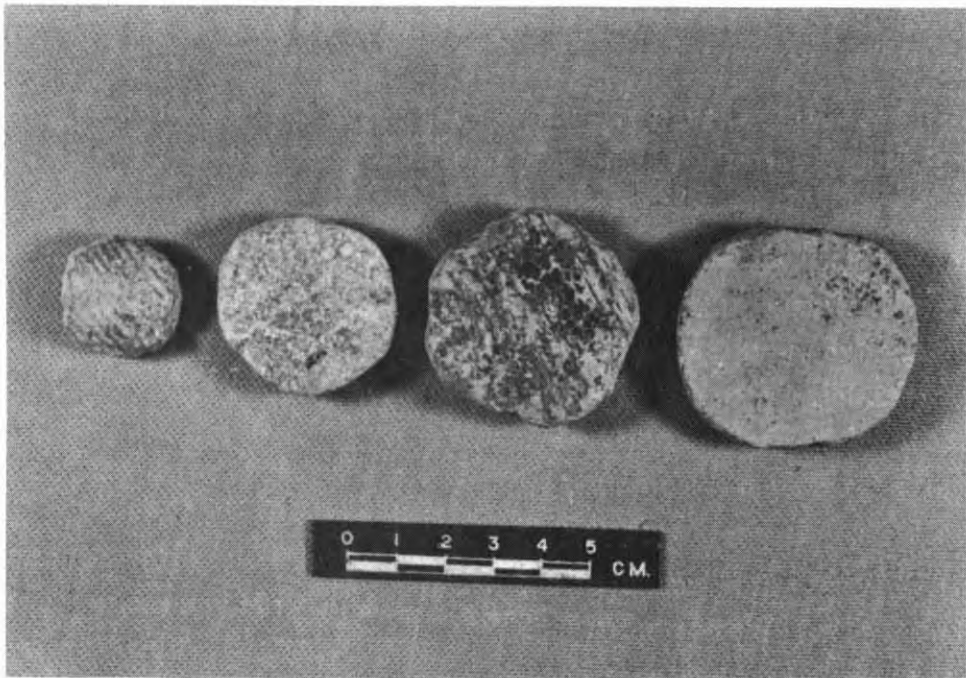

เศษกระดูกแขน-ขา และฟันของมนุษย์ ซึ่งถูกชาวบ้านขุดค้นขึ้นมาทิ้งกระจายอยู่ตามปากหลุมลึกตลอดขุดเป็นจำนวนมาก

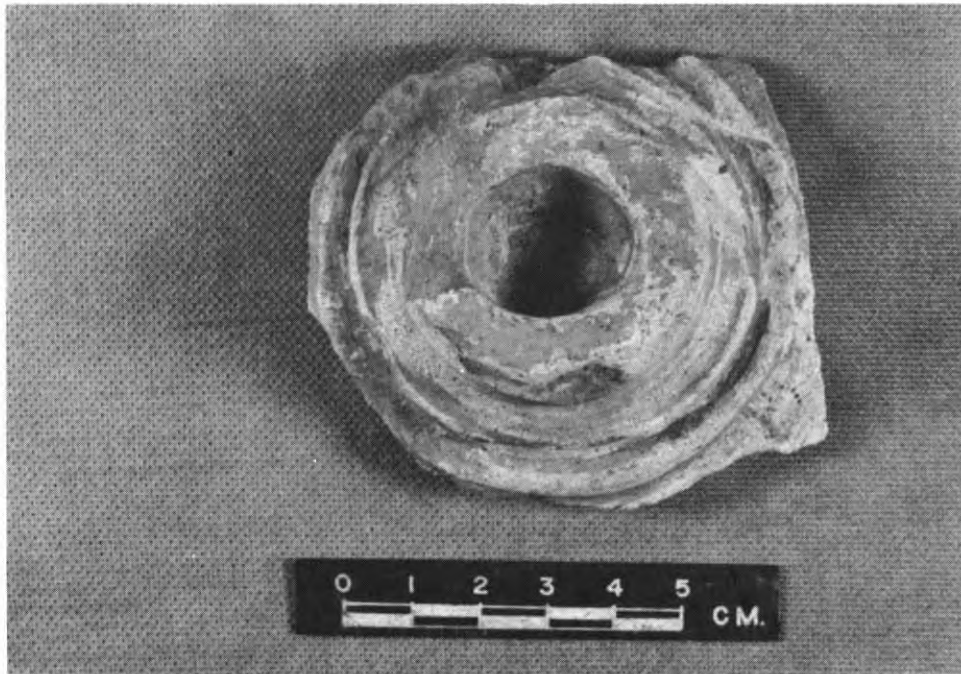
ลูกกระสุนดินดิบ

เบี้ยดินเผา

หม้อดินเผาใช้บรรจุอาหาร

ชิ้นส่วนดินเผา รูปร่างคล้ายฝาจุกภาชนะ ?

บทที่ ๓

ภาษาชนเผ่าจากแหล่งเนินมะกอก

หลักฐานทางโบราณคดีประเภทภาษาชนเผ่าจากแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก แบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ

- กลุ่มที่ ๑ ภาษาที่สมบูรณ์และเกือบสมบูรณ์
- กลุ่มที่ ๒ เศษภาษาชนเผ่า

ภาษาชนเผ่าทั้งสองกลุ่มนี้จัดเป็นพวกที่ทับถมอยู่ในชั้นดิน (*level sherds*) ทั้งสิ้น ผลการศึกษาหลักฐานประเภทภาษาชนเผ่าจะแยกกล่าวถึงทีละกลุ่ม ดังนี้

๓.๑ ภาษาชนเผ่าที่สมบูรณ์และเกือบสมบูรณ์

ในการขุดค้นแหล่งโบราณคดีเนินมะกอกได้พบภาษาชนเผ่าที่นำมาต่อกลับได้สมบูรณ์ถึงเกือบสมบูรณ์รวมทั้งสิ้น ๔ ใบ ดังนี้

ภาษาชนเผ่าหมายเลข ๑ เป็นภาษาประเภทหม้อ ส่วนคอคอด โหล่ภาษาโค้งต่อ ปากเฉียงออกต่อเนื่องลงไปเป็นส่วนลำตัวและส่วนก้นภาษาลักษณะกลม ตัวภาษาตกแต่งด้วยลายเชือกทาบแนวเฉียง ๒ ทิศทางตัดกันเป็นตาราง

ภาษาชนเผ่าหมายเลข ๒ เป็นภาษาประเภทชาม ก้นตัดเรียบ ด้านข้างโค้งเป็นส่วนลำตัว ภาษาลักษณะโค้งนูนเล็กน้อย แล้วหักมุมเป็นขอบปากลักษณะตั้งเฉียงเข้าด้านใน ผิวภาษาเรียบซึ่งอาจตกแต่งโดยใช้ผ้าหรือมือเปียกน้ำ ไล่ผิวภาษาในขณะที่ยังไม่แห้งสนิทหลังการขึ้นรูปภาษาแล้ว

ภาษาชนเผ่าหมายเลข ๓ และ ๔ เป็นภาษาประเภทเดียวกับอ่างหรือกะละมังขนาดเล็กของปัจจุบันพบเพียงเฉพาะครึ่งบนของภาษาเท่านั้น ส่วนครึ่งล่างของภาษาแตกหายไป ภาษาชนเผ่าแบบนี้เคยพบแล้วตามแหล่งโบราณคดีหลายแห่ง โดยพบว่ามีทั้งที่ทำเป็นแบบก้นกลมและก้นตัดเรียบ

ลักษณะภาษามีส่วนปากโค้งผายออก ต่ำลงมาเป็นส่วนคอคอดขนาดสั้น ๆ ลักษณะปลายด้านล่างกางออกแล้วหักมุมลงเป็นส่วนลำตัวภาษาลักษณะโค้งนูน (*Concave*)

ครึ่งบนของภาษาตกแต่งด้วยการไล่ให้ผิวเรียบ ส่วนครึ่งล่างตกแต่งด้วยลายเชือกทาบ ๒ ทิศทางตัดกันเป็นตาราง

การแยกแบบรูปทรงภาษาชนเผ่าที่สมบูรณ์

ในปัจจุบันนี้มีวิธีการแยกภาษาชนเผ่าออกเป็นแบบต่าง ๆ ตามลักษณะรูปทรงอยู่หลายวิธี ซึ่งเสนอไว้โดยผู้เชี่ยวชาญหลายคน แต่วิธีที่ดูจะมีการใช้กันมากคือที่เสนอโดยหรือพัฒนามาจากวิธีของ SHEPARD (๑๙๖๓)

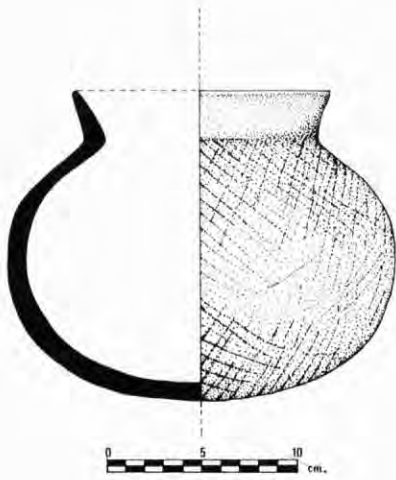
ได้คิดวิธีการที่อธิบายเส้นรอบรูปภาษาโดยแบ่งลักษณะแนวโค้งออกเป็นแบบเปิด (*unrestricted*) และแบบปิด (*restricted*) โดยให้ความหมายว่าแบบเปิดนั้นถ้าลากเส้นต่อออกไปจากปลายปาก แล้วแนวเส้นทั้งสองจะขนานกันหรือเบนห่างออกจากกันตลอด จะไม่มีโอกาสเข้ามาบรรจบกัน ส่วนแบบปิดนั้นแนวเส้นทั้งสองมีโอกาสจะเข้ามาบรรจบกัน ภาษาแบบเปิดนั้นมีส่วนปากเป็นจุดที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางสูงสุด ส่วนภาษาแบบปิดนั้นมีส่วนลำตัวภาษาเป็นจุดที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางสูงสุด ภาษาประเภทที่มีส่วนคอคอดนั้นจัดเป็นแบบเปิดทั้งสิ้น

ภาษาชนเผ่าทั้งแบบปิดและแบบเปิดนั้นยังแบ่งย่อยออกได้เป็น

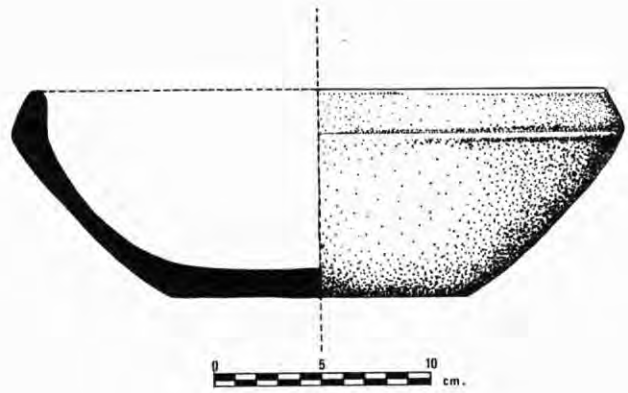
๑. ภาษาชนิดที่มีเส้นรอบรูปโค้งแบบสามัญ (*simple profile curves*) หมายถึงมีลักษณะเป็นแนวโค้งต่อเนื่องเป็นวงเดียวกัน โดยไม่มีจุดเปลี่ยนเป็นวงโค้งใหม่ (*inflection point*)

๒. ภาษาชนิดมีเส้นรอบรูปโค้งแบบคดไปมา (*inflected profiles curves*) หมายถึงมีลักษณะเป็นแนวโค้งต่อเนื่องกันโดยมีจุดที่แนวโค้งเปลี่ยนทิศทางเป็นวงโค้งใหม่อยู่ ๑ จุด

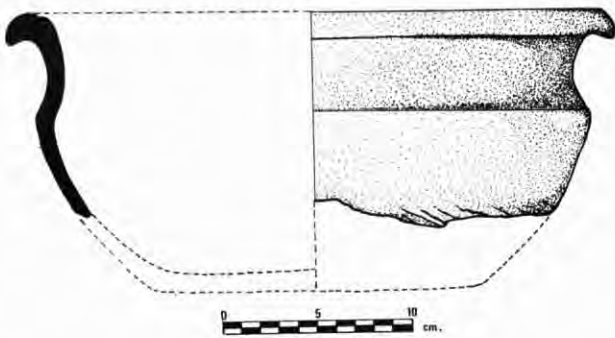
๓. ภาษาชนิดมีเส้นรอบรูปโค้งแบบผสม (*composite profile curves*) หมายถึงมีแนวโค้งไม่ต่อเนื่องกันตลอด แต่ไม่มีจุดที่แนวโค้งเปลี่ยนทิศทาง โดยมีจุดที่หักมุม (*corner point*) แทน

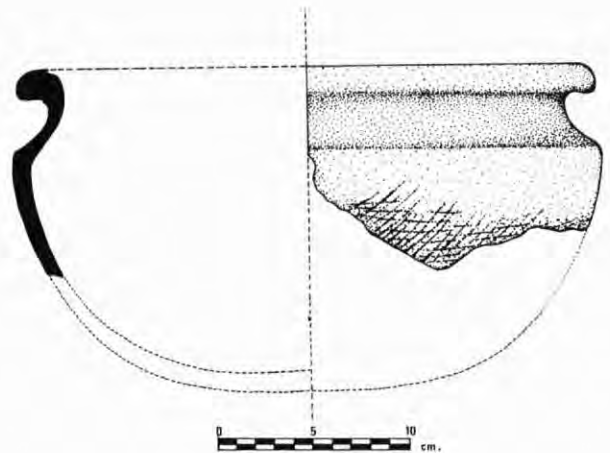
ภาชนะดินเผาหมายเลข ๑
แบบขอบปากหมายเลข ๑๐๗

ภาชนะดินเผาหมายเลข ๒
แบบขอบปากหมายเลข ๒๒๓

ภาชนะดินเผาหมายเลข ๓
แบบขอบปากหมายเลข ๑๐๔

ภาชนะดินเผาหมายเลข ๔
แบบขอบปากหมายเลข ๑๑๖

๔. ภาชนะชนิดมีเส้นรอบรูปโค้งแบบซับซ้อน (complex profile curves) หมายถึงมีลักษณะไม่สม่ำเสมอ โดยอาจมีจุดแนวโค้งเปลี่ยนทิศทาง (inflection point) หรือ จุดที่หักเหเป็นมุม (corner point) อย่างน้อย ๒ จุด หรือ มีจุดสังเกตทั้ง ๒ ประเภท อยู่ประเภทละจุดเป็นอย่างน้อย

๕. ภาชนะชนิดมีส่วนคอดเป็นคอภาชนะ (necked vessel)

การแยกประเภทรูปทรงภาชนะดินเผาจากการวัดค้นแหล่งโบราณคดีเนิ่นมะกอกได้ใช้วิธีการดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถแยกภาชนะดินเผากลุ่มที่ ๑ ของเนิ่นมะกอกออกได้ดังนี้

๑. ภาชนะดินเผาหมายเลข ๑ จัดเป็นรูปทรงชนิดภาชนะดินเผาแบบปิด คอคอด มีเส้นรอบรูปโค้งแบบผสม (restricted necked composite profile curve vessel)

๒. ภาชนะหมายเลข ๒, ๓, ๔ จัดเป็นรูปทรงชนิดภาชนะดินเผาแบบปิด ชนิดเส้นรอบรูปโค้งแบบผสม (restricted composite profile curve vessel)

๓.๒ เศษภาชนะดินเผา

เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งโบราณคดีเนิ่นมะกอก มีทั้งหมด ๔๑,๗๑๔ ชิ้น ได้นำมาทำการศึกษาเบื้องต้นตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ๑. จัดกลุ่มออกเป็นเศษจากส่วนต่าง ๆ ของภาชนะ
- ๒. แยกประเภทตามลักษณะองค์ประกอบภายนอกที่เห็นได้ด้วยตาเปล่า

๑. การจัดกลุ่มออกเป็นส่วนต่าง ๆ

พบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ เศษตัวภาชนะและเศษขอบปาก ปริมาณเศษตัวภาชนะและเศษขอบปากจากหลุมขุดค้นแต่ละหลุม มีดังตารางต่อไปนี้

๒. การแยกประเภทเศษภาชนะดินเผา

เศษภาชนะดินเผาจากการขุดค้นแหล่งโบราณคดีเนิ่นมะกอก ซึ่งแยกออกเป็นเศษจากส่วนลำตัวภาชนะและเศษจากส่วนปากนั้น ได้แยกนำมาศึกษาแบ่งประเภทดังนี้

ตารางที่ ๓๑ : แสดงปริมาณ (ชิ้น) เศษลำตัวภาชนะและเศษขอบปากภาชนะดินเผา

หลุมขุดค้น	S ๓๔/W ๑๑๐			S ๔๔/W ๖๐			S ๓๐/W ๓๐			N ๔.๒๕/W ๓๐.๔		
	ลำตัวขอบปาก	รวม		ลำตัวขอบปาก	รวม		ลำตัวขอบปาก	รวม		ลำตัวขอบปาก	รวม	
๑	๓๑๕๕	๑๕๗	๓๓๑๒	๗	—	๗	๕๔๓	๖๐	๑๐๐๓	๑๕	๗	๒๒
๒	๗๒๕๐	๒๗๓	๗๕๒๓	—	—	—	๑๑๔๐	๕๒	๑๒๓๒	๑๗๖	๑๖	๑๙๒
๓	๔๑๑	๒๔๕	๖๕๖	๑๗	๑๑	๒๘	๗๕๕	๔๖	๕๐๑	๓๔๑	๒๐	๓๖๑
๔	๑๕๒๕	๓๗๗	๑๙๐๒	๓๗๓	๑๕	๓๘๘	๗๕๐	๓๔	๗๘๔	๒๕๐	๑๕	๓๐๕
๕	๔๔๑๐	๒๑๓	๔๖๒๓	๑๑๑๔	๗๓	๑๑๘๗	๔๑๓	๑๖	๔๒๙	๑๐๑๕	๓๑	๑๐๔๖
๖	๔๒๗๕	๒๐๗	๔๔๘๒	๑๐๕๖	๖๖	๑๑๒๒	๒๐๖	๑๔	๒๒๐	๒๕๕	๑๔	๓๑๓
๗	๔๐๐๑	๑๑๕	๔๑๑๖	๔๓๗	๓๔	๔๗๑	๕๗	๓	๖๐	๖๒	๔	๖๖
๘	๑๕๒๖	๖๕	๑๕๙๑	๑๔๓	—	๑๔๓	๒๗	—	๒๗	๒๒	๒	๒๔
๙	๑๕๗๕	๖๕	๑๖๔๐	๓๒	๒	๓๔	๑๕	๔	๒๓	๑	๑	๒
๑๐	๑๒๗๗	๕๕	๑๓๓๒	๒	—	๒	๑๑	๒	๑๓	๕	—	๕
๑๑	๓๐๒	๑๔	๓๑๖	๑	—	๑	๔	—	๔	—	—	—
๑๒	๒๗๐	๑๓	๒๘๓	—	—	—	๑๒	—	๑๒	—	—	—
๑๓	๑๔	๒	๑๖	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๔	๕๓	๓	๕๖	—	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	๓๑๖๐๖	๑๗๗๑	๓๓๓๗๗	๓๒๒๔	๒๐๕	๓๔๒๙	๔๕๓๗	๒๗๑	๔๗๐๗	๒๒๓๔	๑๑๕	๒๓๔๕

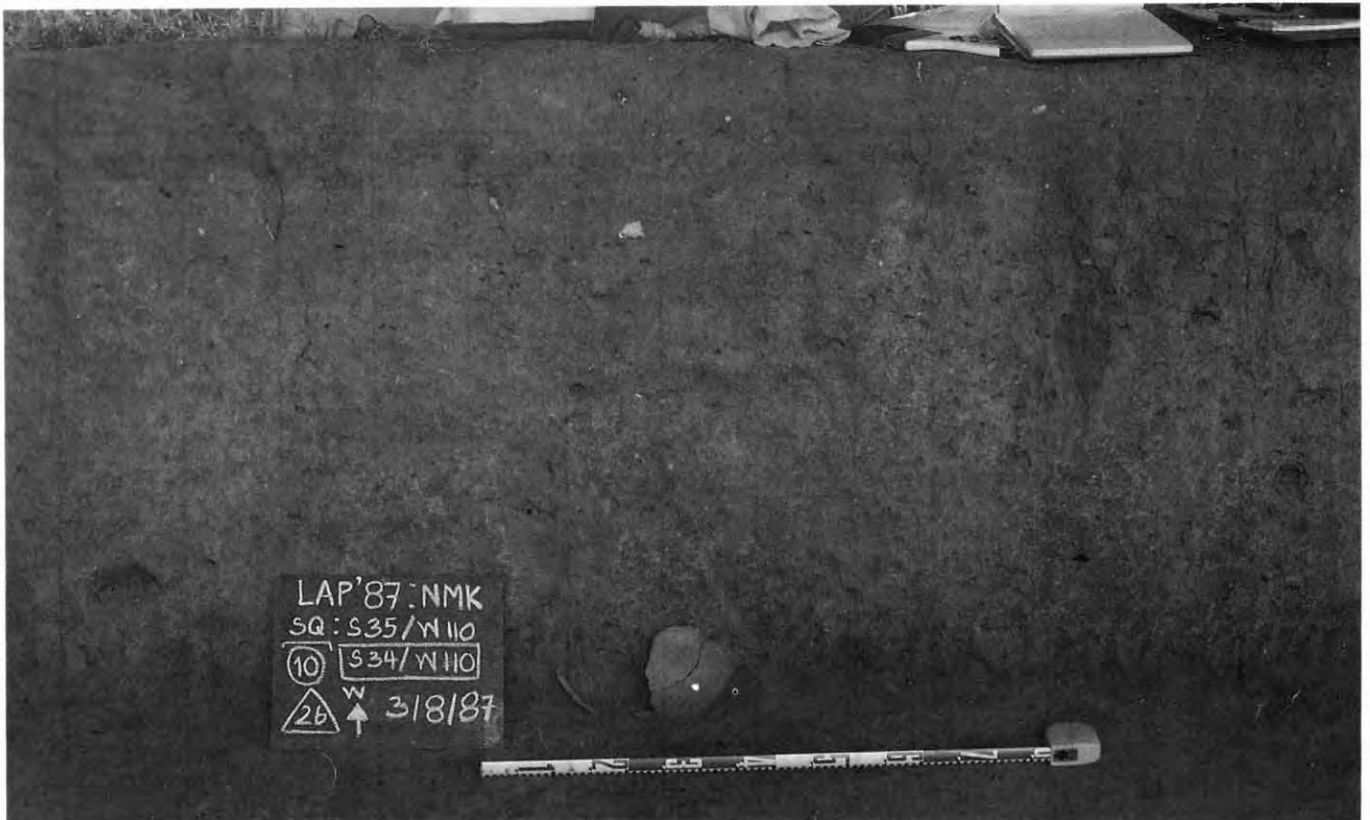
เศษตัวภาชนะ

ตัวอย่างเศษจากส่วนลำตัวของภาชนะดินเผาได้นำมาแยกประเภทตามลักษณะองค์ประกอบภายนอกประ-

การเดียว คือ การตกแต่งผิวด้านนอก และพบว่าเศษตัวภาชนะดินเผาจากหลุมขุดค้นแต่ละหลุมแบ่งออกได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๓๒ : แสดงปริมาณ (ชิ้น) ของเศษลำตัวภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ ในแต่ละหลุมขุดค้น

หลุมขุดค้น	S ๓๕/W ๑๑๐		S ๔๔/W ๖๐		S ๓๐/W ๓๐		N ๔.๒๕/W ๓๐.๔	
	จำนวนชิ้น	%	จำนวนชิ้น	%	จำนวนชิ้น	%	จำนวนชิ้น	%
ผิวเรียบ	๒๓๕๕๘	๗๔.๖๖	๒๓๔๗	๗๒.๘๐	๒๘๐๐	๖๔.๕๕	๑๔๕๒	๖๔.๕๕
เคลือบน้ำตาล	๗๕	๐.๒๕	—	—	๑๖	๐.๓๗	๑๔	๐.๖๓
เขียนสี	๑๖	๐.๐๕	—	—	—	—	—	—
เชือกทาบ	๔๗๒๔	๑๔.๕๕	๓๖๓	๑๑.๒๖	๑๓๖๔	๓๑.๖๔	๗๒๖	๓๒.๔๕
บุคืบ	๒๗๖๖	๘.๗๕	๕๑๔	๑๕.๕๔	๒๖	๐.๖๐	๖	๐.๒๖
กดประทับ	๓๕๔	๑.๑๒	—	—	๑๐๕	๒.๔๔	๓๔	๑.๕๒
ปั้นดินประดับ	๑๕	๐.๐๖	—	—	—	—	—	—
เครื่องเคลือบ	๕๐	๐.๑๖	—	—	๖	๐.๑๒	๒	๐.๐๙
รวม	๓๑๖๐๖	๑๐๐.๐๐	๓๒๒๔	๑๐๐.๐๐	๔๓๑๗	๑๐๐.๐๐	๒๒๓๔	๑๐๐.๐๐

ภาพเศษภาชนะดินเผาในหลุมขุดค้น

ตารางที่ ๓๓ : แสดงปริมาณ (ตัน) ของเมล็ดถั่วฝักยาวชนิดเมล็ดแก่ต่าง ๆ ในแต่ละขั้นดินของหลุม

S ๓๔/W ๑๑๐

ประเภท ขั้นดิน	ค่าเริ่ม		เลือกทาน		เมล็ด		เมล็ดที่กิน		เมล็ดที่เลือก		เมล็ดที่เลือก		รวม	
	ขั้น	Z	ขั้น	Z	ขั้น	Z	ขั้น	Z	ขั้น	Z	ขั้น	Z	ขั้น	Z
๓	๒๗๖๓	๗.๗๑	๒๗	๐.๐๕	๑๖๔	๐.๐๒	๗	๐.๐๒	๑๑๗	๐.๓๒	๗๐	๐.๑๕	๓๑๖	๑๐.๑๒
๒	๗๒๑๐	๑๕.๕๕	๓๕	๐.๑๐	๕๕๖	๐.๐๒	๕	๐.๐๒	๒๒๐	๐.๖๑	๑๖๖	๐.๓๕	๓๘๖	๑๒.๒๓
๓	๓๐๔	๐.๙๕	๑๖	๐.๐๔	๓๓	—	—	—	๕๕	๐.๑๖	—	—	—	๑.๓๐
๔	๑๑๕๗	๓.๓๐	—	—	๑๒๕	—	—	—	๒๐๕	๐.๕๗	—	—	—	๔.๙๑
๕	๓๔๔๖	๑.๕๑	—	—	๕๕๖	—	—	—	๒๗๒	๐.๘๑	—	—	—	๓.๓๑
๖	๓๒๕๒	๑.๐๕	—	—	๒๑๖	—	—	—	๓๓๖	๑.๐๓	—	—	—	๓.๓๑
๗	๒๒๖๒	๖.๖๕	—	—	๑๖๖	—	—	—	๕๖๑	๑.๕๕	—	—	—	๖.๖๕
๘	๑๑๐๔	๓.๐๕	—	—	๕๕๖	—	—	—	๓๐๖	๐.๙๕	—	—	—	๓.๐๕
๙	๘๑๗	๒.๖๕	—	—	๖๖๖	—	—	—	๓๖๖	๐.๙๕	—	—	—	๒.๖๕
๑๐	๘๑๕	๒.๖๕	—	—	๓๕๖	—	—	—	๖๕	๐.๑๙	—	—	—	๒.๖๕
๑๑	๑๕๕	๐.๕๕	—	—	๑๖๖	—	—	—	๑๑	๐.๐๓	—	—	—	๐.๕๕
๑๒	๑๒๕	๐.๓๕	—	—	๑๖๖	—	—	—	๒๕	๐.๐๗	—	—	—	๐.๓๕
๑๓	๑๑	๐.๐๓	—	—	๑	—	—	—	๒	๐.๐๑	—	—	—	๐.๐๓
๑๔	๒๕	๐.๐๗	—	—	๖๖	—	—	—	๓	๐.๐๑	—	—	—	๐.๐๗
รวม	๒๓๕๕๕	๗๕.๖๖	๗๕	๐.๒๕	๕๕๕๕	๐.๐๕	๑๖	๐.๐๕	๒๗๖๖	๘.๗๑	๓๕๕	๐.๑๖	๓๑๖๖	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๘ : ปริมาณ (ป็น) ของเศษลำตัวภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดิน
ของหลุม S ๘๘/W ๖๐

ประเภท ชั้นดิน	ผิวเรียบ		บุคปัด		เปลือกทาบ		รวม	
	ป็น	%	ป็น	%	ป็น	%	ป็น	%
๑	๗	๐.๒๒	๑	๐.๐๓	—	—	๘	๐.๒๕
๒	—	—	—	—	—	—	—	—
๓	๑๖	๐.๕๐	—	—	๑	๐.๐๓	๑๗	๐.๕๓
๔	๓๒๔	๑๐.๐๖	๓๔	๑.๐๖	๑๕	๐.๔๗	๓๗๓	๑๑.๕๕
๕	๘๕๕	๒๗.๘๔	๑๒๖	๓.๕๑	๕๓	๑.๖๕	๑๐๓๔	๓๑.๖๔
๖	๗๕๒	๒๓.๓๔	๒๐๖	๖.๓๕	๑๓๘	๔.๒๘	๑๐๙๖	๓๔.๐๑
๗	๒๔๗	๗.๖๗	๑๐๗	๓.๒๒	๘๔	๒.๖๑	๔๓๘	๑๓.๖๐
๘	๘๕	๒.๖๖	๓๔	๑.๐๖	๒๐	๐.๖๒	๑๓๙	๓.๕๔
๙	๑๖	๐.๕๐	๖	๐.๑๘	๑๐	๐.๓๑	๓๒	๑.๐๐
๑๐	—	—	—	—	๒	๐.๐๖	๒	๐.๐๖
๑๑	๑	๐.๐๓	—	—	—	—	๑	๐.๐๓
๑๒	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๓	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๔	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	๒๓๔๗	๓๒.๘๐	๕๑๔	๑๕.๕๔	๓๖๓	๑๑.๒๖	๓๒๒๔	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๕ : ปริมาณ (ปิ่น) ของเศษลำตัวภาษาชนดินเตาประเภทต่างๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S ๓๐/W ๓๐

ประเภท ชั้นดิน	ผิวเรียบ		เปลือกทาบ		บุคปัด		กบระทับ		เคลือบน้ำตาล		เครื่องเคลือบ		รวม	
	ปิ่น	٪	ปิ่น	٪	ปิ่น	٪	ปิ่น	٪	ปิ่น	٪	ปิ่น	٪	ปิ่น	٪
๑	๗๖๗	๑๖.๑๐	๑๕๕	๐.๒๗๕	๑๔	๐.๒๕๕	๒	๐.๐๔	๑	๐.๐๒	๔	๐.๐๗	๕๔๓	๒๑.๕๔
๒	๕๗๖	๒๐.๔๕	๑๒๖	๒.๖๕๕	๗	๐.๑๕๕	๒๔	๐.๐๕	๕	๐.๐๗	๒	๐.๐๕	๑๑๕๐	๒๖.๔๑
๓	๔๕๗	๑๐.๔๓	๓๒๑	๖.๗๕๕	๓	๐.๐๖	๓๔	๐.๗๑	—	—	—	—	๕๕๕	๑๕.๕๐
๔	๓๗๖	๕.๑๐	๔๕๒	๕.๒๕	—	—	๒๑	๐.๕๓	๑	๐.๐๒	๑	๐.๐๓	๕๕๐	๑๕.๖๕
๕	๑๕๑	๓.๕๐	๒๒๐	๔.๖๒	—	—	๖	๐.๑๓	๖	๐.๑๓	—	—	๔๑๓	๑๕.๕๓
๖	๕๕	๒.๐๖	๑๐๑	๒.๑๑	—	—	๕	๐.๑๐	๒	๐.๐๒	—	—	๒๐๖	๕.๕๗
๗	๓๓	๐.๖๕	๑๑	๐.๒๓	๒	๐.๐๔	๑๐	๐.๒๓	๑	๐.๐๒	—	—	๕๗	๑.๕๒
๘	๒๐	๐.๕๓	๖	๐.๑๓	—	—	๑	๐.๐๒	—	—	—	—	๒๓	๐.๖๒
๙	๑๕	๐.๓๑	๔	๐.๐๘	—	—	—	—	—	—	—	—	๑๕	๐.๔๕
๑๐	๗	๐.๑๗	๒	๐.๐๔	—	—	๑	๐.๐๒	—	—	—	—	๑๑	๐.๒๗
๑๑	๓	๐.๐๖	๑	๐.๐๒	—	—	—	—	—	—	—	—	๔	๐.๑๑
๑๒	๖	๐.๑๓	๕	๐.๑๐	—	—	๑	๐.๐๒	—	—	—	—	๑๒	๐.๓๑
๑๓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๔	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	๒๕๐๐	๖๕.๕๕	๑๓๖๔	๓๑.๖๔	๒๖	๐.๖๐	๑๐๕	๒.๕๕	๑๖	๐.๓๗	๖	๐.๑๕	๕๓๑๗	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๖ : ปริมาณ (เงิน) ของเศษค่าตัวภาพชนิดเงินเคาต์ประเภทต่างๆ ในแต่ละปีขึ้นคืนของพจน N ๔.๒๔/W ๓๐.๔

ประเภท ขึ้นคืน	ตัวเรือ		เรือทหา		บดขี้ด		กบประทับ		เคื่องน้กคิน		เคื่องคคิลม		รวม	
	เงิน	Z	เงิน	Z	เงิน	Z	เงิน	Z	เงิน	Z	เงิน	Z	เงิน	Z
๑	๘	๐.๓๖	๓	๐.๓๑	๔	๐.๑๘	-	-	-	-	-	-	๑๖	๐.๑๕
๒	๑๒๐	๕.๓๕	๔๔	๑.๕๖	๑	๐.๐๔	๑๐	๐.๔๕	-	-	๑	๐.๐๔	๑๓๖	๕.๙๓
๓	๒๕๓	๑๑.๒๘	๘๐	๓.๕๓	๑	๐.๐๔	๖	๐.๒๓	-	-	๑	๐.๐๔	๓๔๑	๑๕.๒๖
๔	๑๘๔	๘.๒๐	๑๐๓	๔.๕๕	-	-	๓	๐.๑๓	-	-	-	-	๒๙๐	๑๒.๕๘
๕	๖๘๓	๓๐.๔๕	๓๑๐	๑๓.๘๒	-	-	๘	๐.๓๖	๐.๖๒	-	-	-	๑๐๑๕	๔๕.๔๓
๖	๑๕๑	๖.๓๓	๑๕๔	๖.๕๒	-	-	๔	๐.๑๘	-	-	-	-	๓๑๕	๑๓.๓๘
๗	๓๓	๑.๔๓	๒๖	๑.๑๖	-	-	๓	๐.๑๓	-	-	-	-	๖๒	๒.๗๓
๘	๑๑	๐.๔๕	๑๑	๐.๔๕	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๒	๐.๙๘
๙	๑	๐.๐๔	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๐๔
๑๐	๘	๐.๓๖	๑	๐.๐๔	-	-	-	-	-	-	-	-	๙	๐.๔๐
๑๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๔	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑๕๕๒	๖๔.๕๕	๓๒๖	๑๒.๔๕	๖	๐.๒๖	๓๔	๑.๕๑	๑๕	๐.๖๓	๒	๐.๐๕	๒๒๓๕	๑๐๐.๐๐

เศษขอบปากภาชนะดินเผา

การศึกษาเศษจากส่วนปากภาชนะดินเผาทำที่ทำได้ถึงขณะนี้ได้ศึกษาองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ โดยเฉพาะขนาดและรูปแบบ ตัวอย่างปากภาชนะจากเนินมะกอกแบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

กลุ่มที่ ๑ ปากภาชนะแบบผายออกด้านหน้า ในลักษณะเป็นแนวตรงหรือโค้ง

กลุ่มที่ ๒ ปากภาชนะแบบเล็กสอบเข้าด้านใน เป็นลักษณะแนวตรงหรือโค้ง

กลุ่มที่ ๓ ปากภาชนะลักษณะตั้งตรงในแนวตั้ง ปากภาชนะดินเผาในแต่ละกลุ่มนั้นยังพบว่าแบ่งออกได้เป็นแบบย่อยอีกดังนี้

กลุ่มที่ ๑ แบ่งออกได้เป็น ๘๒ แบบย่อย

กลุ่มที่ ๒ แบ่งออกได้เป็น ๒๘ แบบย่อย

กลุ่มที่ ๓ แบ่งออกได้เป็น ๔๓ แบบย่อย

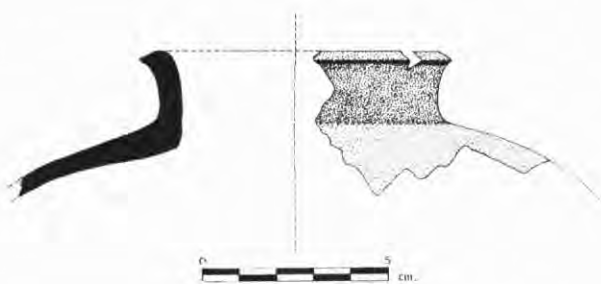
ลักษณะของปากภาชนะดินเผาแบบย่อยในแต่ละกลุ่มได้จัดแสดงไว้เป็นภาพด้านตัดของปากภาชนะ รวมทั้งสิ้น ๑๕๔ แบบ โดยมีหมายเลขกำกับที่ภาพด้านตัดของภาชนะดินเผาแต่ละแบบ ทั้งนี้หมายเลขนั้นมีความหมายดังนี้

- ตัวเลขแรกสุดหมายถึงกลุ่มใหญ่ ดังกล่าวข้างต้น
- ตัวเลขตัวที่ ๒ และ ๓ หมายถึงแบบย่อยในกลุ่มใหญ่

ตัวอย่างเช่น แบบปากหมายเลข ๑๐๑ หมายถึง ปากภาชนะแบบที่ ๑ ในกลุ่มที่ ๑ (ปากผายออก) หรือแบบปากหมายเลข ๒๒๑ หมายถึง ปากภาชนะแบบที่ ๒๑ ในกลุ่มที่ ๒ (ปากโค้งเข้า) หรือแบบปากหมายเลข ๓๑๕ หมายถึงปากภาชนะแบบที่ ๑๕ ในกลุ่มที่ ๓ (ปากตั้งตรง)

ปริมาณของปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินสมมุติได้จัดแสดงไว้ดังตารางที่

ในจำนวนขอบปากภาชนะดินเผาทั้งหมด ๑๕๔ แบบนั้น มีบางแบบมีปริมาณน้อยมาก จนไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นภาชนะดินเผาอีกรูปแบบหนึ่งที่ตั้งต่างไปจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่เที่ยงตรงในบางครั้งของผู้ทำ กล่าวคือการทำภาชนะดินเผาที่ไม่ได้ใช้แม่พิมพ์ อาจทำให้เกิดรูปแบบที่ต่างกันไปเล็กน้อย จากแบบที่ช่างคิดแบบที่จะทำอยู่ในใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เชื่อว่าในแบบขอบปาก ๑๕๔ แบบนั้น บางแบบไม่ใช่แบบที่ต่างไปแท้จริง ดังนั้นในการศึกษาตัวอย่างขอบปากจึงเลือกเอาเฉพาะแบบที่มีปริมาณมากพอที่พบตั้งแต่ร้อยละ ๐.๕ ขึ้นไป ซึ่งมีทั้งสิ้น ๓๗ แบบ ดังตารางที่ (สรุปผลภาคะพินธุ ๒๕๓๑)

ตัวอย่างขอบปากภาชนะดินเผา แบบที่ ๑๗๗

ตัวอย่างขอบปากภาชนะดินเผา แบบที่ ๑๘๐

၀၀၀ ၀၀၁ ၀၀၂ ၀၀၃ ၀၀၄ ၀၀၅ ၀၀၆ ၀၀၇ ၀၀၈ ၀၀၉

၀၀၀ ၀၀၁ ၀၀၂ ၀၀၃ ၀၀၄ ၀၀၅ ၀၀၆ ၀၀၇ ၀၀၈ ၀၀၉

၀၀၀ ၀၀၁ ၀၀၂ ၀၀၃ ၀၀၄ ၀၀၅ ၀၀၆ ၀၀၇ ၀၀၈ ၀၀၉

၀၀၀ ၀၀၁ ၀၀၂ ၀၀၃ ၀၀၄ ၀၀၅ ၀၀၆ ၀၀၇ ၀၀၈ ၀၀၉

၀၀၀ ၀၀၁ ၀၀၂ ၀၀၃ ၀၀၄ ၀၀၅ ၀၀၆ ၀၀၇ ၀၀၈ ၀၀၉

ເ໔໑ ເ໔ໂ ເ໔໓ ເ໔໔ ເ໔໕ ເ໔໖ ເ໔໗ ເ໔໘ ເ໔໙ ເ໔໐

ເ໖໑ ເ໖ໂ ເ໖໓ ເ໖໔ ເ໖໕ ເ໖໖ ເ໖໗ ເ໖໘ ເ໖໙ ເ໖໐

ເ໗໑ ເ໗ໂ ເ໗໓ ເ໗໔ ເ໗໕ ເ໗໖ ເ໗໗ ເ໗໘ ເ໗໙ ເ໗໐ ເ໗໑

ເ໘໑ ເ໘ໂ ເ໘໓ ເ໘໔ ເ໘໕ ເ໘໖ ເ໘໗ ເ໘໘ ເ໘໙ ເ໘໐

ເ໙໑ ເ໙ໂ ເ໙໓ ເ໙໔ ເ໙໕ ເ໙໖ ເ໙໗ ເ໙໘ ເ໙໙ ເ໙໐

ကကရ ကကဗ ကကဏ ကကဇ ကကဇ ကကဗ ကကဗ ကကည ကကဇ

ကကရ ကကဗ ကကဏ ကကဇ ကကဇ ကကဗ ကကဗ ကကဇ ကကဇ ကကဝ ကကရ ကကဗ ကကဏ ကကဇ ကကဇ

ကကဗ ကကဗ ကကည ကကဇ ကကဗ ကကဗ ကကဗ ကကဏ ကကဇ ကကဇ ကကဗ ကကဗ

ကကည ကကဇ ကကဝ ကကရ ကကဗ ကကဏ ကကဏ ကကဇ ကကဇ ကကဗ ကကဗ ကကည ကကဇ

ကကဝ ကကရ ကကဗ ကကဏ

ตารางที่ ๓๗ : ปริมาณ (กิโลกรัม) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S ๓๕/W ๑๑๐

แบบ ชั้นดิน	ปากโค้งออก (๑๐๑-๑๔๒)		ปากโค้งเข้า (๒๐๑-๒๒๔)		ปากตรง (๓๐๑-๓๔๓)		ไม่สามารถ พิจารณาได้		รวม	
	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%
๑	๑๒๘	๖.๗๒	๖	๐.๓๑	๕๒	๒.๗๓	๒๓	๑.๒๑	๒๐๕	๑๐.๕๗
๒	๑๖๕	๘.๖๖	๑๓	๐.๖๘	๓๗	๑.๙๔	๖๕	๓.๖๒	๒๘๔	๑๔.๕๑
๓	๕๒	๒.๗๓	๖	๐.๓๑	๖๕	๓.๖๒	๗๕	๓.๘๕	๒๔๖	๑๒.๕๑
๔	๑๒๘	๖.๗๒	๑๘	๐.๙๑	๑๓๐	๖.๖๖	๕๘	๒.๙๖	๓๓๔	๑๖.๖๗
๕	๑๐๕	๕.๕๑	๑๑	๐.๕๖	๘๘	๔.๖๖	—	—	๒๐๔	๑๐.๒๑
๖	๕๑	๒.๖๖	๒๔	๑.๒๒	๑๐๗	๕.๖๖	—	—	๒๒๒	๑๑.๑๑
๗	๖๒	๓.๒๕	๑๕	๐.๗๕	๔๕	๒.๒๖	—	—	๑๒๒	๖.๑๑
๘	๔๕	๒.๒๖	๑๐	๐.๕๑	๑๘	๐.๙๑	—	—	๗๓	๓.๖๖
๙	๓๐	๑.๕๑	๑๓	๐.๖๖	๒๘	๑.๔๑	—	—	๗๑	๓.๕๖
๑๐	๕	๐.๒๕	๑๓	๐.๖๖	๔๑	๒.๑๑	—	—	๖๑	๓.๐๖
๑๑	๒	๐.๑๐	๑	๐.๐๕	๑๔	๐.๗๑	—	—	๑๗	๐.๘๖
๑๒	๔	๐.๒๑	๑	๐.๐๕	๑๐	๐.๕๑	—	—	๑๕	๐.๗๖
๑๓	—	—	—	—	๒	๐.๑๐	—	—	๒	๐.๑๐
๑๔	๑	๐.๐๕	—	—	๒	๐.๑๐	—	—	๓	๐.๑๖
รวม	๘๖๒	๔๕.๒๕	๑๓๑	๖.๖๖	๖๔๓	๓๓.๗๕	๒๖๕	๑๖.๖๖	๑๕๐๕	๗๕.๐๐

ตารางที่ ๓๘ : ปริมาณ (กิโลกรัม) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S ๔๔/W ๖๐

แบบ ชั้นดิน	ปากโค้งออก (๑๐๑-๑๔๒)		ปากโค้งเข้า (๒๐๑-๒๒๔)		ปากตรง (๓๐๑-๓๔๓)		ไม่สามารถ พิจารณาได้		รวม	
	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%	กิโลกรัม	%
๑	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๒	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๓	๗	๓.๕๕	๑	๐.๔๕	๒	๐.๙๕	๑	๐.๔๕	๑๑	๕.๕๖
๔	๑๗	๘.๑๗	๒	๐.๙๕	๑	๐.๔๕	๕	๒.๕๖	๒๕	๑๒.๖๖
๕	๒๑	๑๐.๑๕	๓	๑.๔๖	๓๒	๑๕.๖๖	๑๘	๘.๖๖	๗๔	๓๖.๕๕
๖	๒๓	๑๑.๑๗	๔	๑.๙๑	๑๘	๘.๖๖	๒๑	๑๐.๑๕	๖๖	๓๒.๕๕
๗	๑๔	๖.๙๐	—	—	๑	๐.๔๕	๑๐	๔.๙๑	๒๕	๑๒.๖๖
๘	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๙	๑	๐.๔๕	๑	๐.๔๕	—	—	—	—	๒	๐.๙๕
๑๐	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๑	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๒	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๔	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	๘๓	๔๐.๘๕	๑๑	๕.๕๖	๕๕	๒๖.๖๐	๕๕	๒๗.๐๕	๒๐๓	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๙ : ปริมาณ (ตัน) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม S ๓๐/W ๓๐

แบบ ชั้นดิน	ปากโค้งออก (๑๐๑-๑๔๒)		ปากโค้งเข้า (๒๐๑-๒๒๔)		ปากตรง (๓๐๑-๓๔๓)		ไม่สามารถ พิจารณาได้		รวม	
	ตัน	%	ตัน	%	ตัน	%	ตัน	%	ตัน	%
๑	๔๓	๑๔.๓๘	—	—	—	—	๒๕	๕.๗๐	๗๓	๒๔.๔๑
๒	๔๑	๑๓.๗๒	๔	๑.๓๔	๑	๐.๓๓	๒๘	๕.๓๖	๑๐๔	๓๔.๗๒
๓	๑๕	๖.๓๕	๕	๑.๖๗	๓๑	๑๐.๓๗	๕	๑.๖๗	๔๕	๑๕.๐๕
๔	๑๖	๕.๓๕	๑	๐.๓๓	๑๖	๕.๓๕	๑๘	๖.๐๒	๓๗	๑๒.๓๗
๕	๕	๑.๖๗	—	—	๒	๐.๖๗	๘	๒.๖๘	๑๖	๕.๓๕
๖	๓	๑.๐๐	—	—	๓	๑.๐๐	๑๐	๓.๓๕	๑๔	๔.๖๘
๗	๑	๐.๓๓	—	—	๑	๐.๓๓	๒	๐.๖๗	๓	๑.๐๐
๘	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๙	—	—	๑	๐.๓๓	—	—	๓	๑.๐๐	๔	๑.๓๕
๑๐	๑	๐.๓๓	—	—	—	—	๑	๐.๓๓	๒	๐.๖๗
๑๑	—	—	—	—	๑	๐.๓๓	—	—	๑	๐.๓๓
๑๒	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๔	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	๑๒๕	๔๓.๑๔	๑๑	๓.๖๘	๕๕	๑๘.๓๕	๑๐๔	๓๔.๗๒	๒๕๕	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔๐ : ปริมาณ (ตัน) ขอบปากภาชนะดินเผาแบบต่าง ๆ ในแต่ละชั้นดินของหลุม N ๔.๒๕/W ๓๐.๘

แบบ ชั้นดิน	ปากโค้งออก (๑๐๑-๑๔๒)		ปากโค้งเข้า (๒๐๑-๒๒๔)		ปากตรง (๓๐๑-๓๔๓)		ไม่สามารถ พิจารณาได้		รวม	
	ตัน	%	ตัน	%	ตัน	%	ตัน	%	ตัน	%
๑	๘	๗.๑๔	—	—	—	—	—	—	๘	๗.๑๔
๒	๕	๘.๐๔	—	—	๖	๕.๓๖	๑	๐.๘๕	๑๖	๑๔.๒๕
๓	๑๑	๕.๘๒	๑	๐.๘๕	๔	๓.๕๗	๑	๐.๘๕	๑๗	๑๕.๑๘
๔	๑๑	๕.๘๒	๒	๑.๗๑	๖	๕.๓๖	—	—	๑๙	๑๖.๙๖
๕	๑๐	๘.๕๓	๔	๓.๕๗	๑๗	๑๕.๑๘	—	—	๓๑	๒๗.๖๘
๖	๕	๘.๐๔	—	—	๔	๓.๕๗	—	—	๑๓	๑๑.๖๑
๗	๑	๐.๘๕	—	—	๔	๓.๕๗	—	—	๕	๔.๕๖
๘	—	—	—	—	๒	๑.๗๑	—	—	๒	๑.๗๑
๙	๑	๐.๘๕	—	—	—	—	—	—	๑	๐.๘๕
๑๐	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๑	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๒	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๓	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๔	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	๖๐	๕๓.๕๗	๗	๖.๒๕	๔๓	๓๘.๘๕	๒	๑.๗๑	๑๑๒	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๘๑ : แสดงจำนวนของขอบปากภาชนะดินเผาแบบ ที่พบตั้งแต่ ๐.๕% ขึ้นไป

แบบที่	จำนวน (ชิ้น)	คิดเป็นร้อยละ
๑๐๑	๑๕	๐.๗๕
๑๐๒	๔๕	๑.๕๖
๑๐๔	๒๔	๐.๕๕
๑๐๗	๑๘๔	๗.๓๐
๑๐๘	๓๒	๑.๒๓
๑๐๙	๑๗	๐.๖๔
๑๑๐	๒๔	๐.๕๕
๑๑๔	๒๕	๐.๕๕
๑๑๕	๓๒	๑.๓๒
๑๑๖	๑๗	๐.๖๔
๑๑๗	๔๘	๑.๙๑
๑๑๘	๑๗	๐.๖๔
๑๒๘	๔๓	๑.๗๑
๑๓๕	๔๗	๑.๘๗
๑๔๑	๕๕	๒.๑๗
๑๔๓	๒๗	๑.๐๗
๑๔๖	๓๕	๑.๓๕
๑๕๓	๔๐	๐.๕๒
๑๕๖	๑๗	๐.๖๔

แบบที่	จำนวน (ชิ้น)	คิดเป็นร้อยละ
๑๖๒	๒๔	๐.๕๑
๑๖๔	๓๔	๑.๓๑
๒๑๑	๒๕	๐.๕๕
๒๑๗	๕๘	๒.๓๐
๓๐๑	๑๑๔	๔.๖๑
๓๐๓	๑๔๒	๕.๗๖
๓๐๕	๓๒	๑.๒๓
๓๐๖	๖๘	๒.๗๔
๓๐๗	๔๕	๑.๗๕
๓๐๘	๒๕	๑.๑๕
๓๐๙	๒๑	๐.๘๓
๓๑๕	๖๓	๒.๕๐
๓๑๖	๔๓	๑.๗๔
๓๒๐	๒๔	๐.๕๕
๓๒๒	๓๐	๑.๑๕
๓๒๔	๑๕	๐.๕๖
๓๒๕	๔๕	๑.๕๕

ภาชนะดินเผาที่ชาวบ้านขุดพบ

หลุม S ๓๕/W ๑๑๐ ขณะทำการขุดค้น

บทที่ ๕

เนินมะกอกและโบราณคดี ในพื้นที่แถบลพบุรี

หลักฐานทางโบราณคดีอันได้แก่ โบราณวัตถุชนิดต่าง ๆ ที่พบบริเวณแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก ทั้งในส่วนที่ราษฎรท้องถิ่นขุดพบสืบร่วมกับโครงการขุดค้น และส่วนที่โครงการโบราณคดีประเทศไทย (ภาคกลาง) พบในการขุดค้น นั้น มีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือแสดงความสัมพันธ์กันในด้านวัฒนธรรมและอายุสมัย นั่นก็คือ แสดงว่าทั้งพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ฝังศพเป็นองค์ประกอบ (Component) ส่วนหนึ่งของสังคม/ชุมชนโบราณสมัยเดียวกัน กล่าวโดยสรุปก็คือบริเวณแหล่งโบราณคดีเนินมะกอกน่าจะมีการใช้พื้นที่สมัยโบราณเพียงสมัยเดียว และการใช้พื้นที่บริเวณนี้นั้นใช้ทั้งในการอยู่อาศัย และ การฝังศพ โดยพื้นที่ฝังศพจะจำกัดอยู่เฉพาะบริเวณขอบของเนิน

แหล่งโบราณคดีในพื้นที่ที่ถูกคลื่นลอนลาดของแถบจังหวัดลพบุรีที่ได้พบว่ามีทั้งหลักฐานแสดงการอยู่อาศัยและการฝังศพนั้นได้พบแล้วเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่เป็นแหล่งสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายที่มีการใช้โลหะแล้ว ภาชนะดินเผาจากแหล่งเหล่านี้มักเป็นภาชนะประเภทเคลือบน้ำโคลนสีแดง

โบราณวัตถุประเภทต่าง ๆ จากแหล่งโบราณคดีเนินมะกอก เช่น ลูกบิดดิน ลูกบิดแก้ว และภาชนะดินเผาบางประเภท โดยเฉพาะแบบที่มีส่วนไหล่หักมุมแหลมเป็นสัน (carinated pot) นั้นแตกต่างจากภาชนะดินเผาของกลุ่มแหล่งก่อนประวัติศาสตร์อย่างชัดเจน แต่ทว่าเปรียบเทียบได้ว่าเหมือนกับภาชนะดินเผาที่พบเสมอและจัดเป็นแบบเด่นของชุมชนสมัยทวารวดี ช่วงราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖

แหล่งโบราณคดีสมัยทวารวดีที่สำคัญและอยู่ใกล้กับแหล่งโบราณคดีเนินมะกอกมากที่สุดคือแหล่งดงมะรุบบ้านดงมะรุมน ตำบลดงมะรุมน อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ดงมะรุมนเป็นแหล่งโบราณคดีที่มีคูน้ำและคันดินล้อมรอบ ได้มีการสำรวจเบื้องต้นที่แหล่งโบราณคดีนี้หลายครั้งแล้ว และได้พบโบราณวัตถุหลายประเภทรวมทั้งประเภทที่จัดเป็นสิ่งของแบบเด่น ๆ ที่ใช้เทียบเคียงอายุได้ (diagnostic artifacts) ซึ่งบ่งชี้ว่าระดับชั้นดินบนของแหล่งดงมะรุมนนั้น เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการอยู่อาศัยของมนุษย์ในช่วงระยะเวลาร่วมสมัยกับสมัยทวารวดี

ภาชนะดินเผาบางแบบที่พบที่แหล่งโบราณคดีเนินมะกอกเหมือนกับภาชนะดินเผาจากแหล่งดงมะรุมน ดังนั้นจึงเป็นหลักฐานสนับสนุนความเป็นไปได้มากกว่าแหล่งทั้งสองมีอายุสมัยเดียวกัน คือ ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๒ หรือสมัยทวารวดีนั่นเอง

อนึ่ง การศึกษาค้นคว้าทางโบราณคดีในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยจนถึงปัจจุบันได้พบแหล่งโบราณคดีบางแหล่งที่อยู่ในสมัยพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๒ แต่ก็ยังมีประเพณีการฝังศพอยู่ ตัวอย่างแหล่งสำคัญที่เพิ่งมีการขุดค้นโดยหน่วยศิลปากรที่ ๑ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ กองโบราณคดี เมื่อเร็ว ๆ นี้ และได้พบหลุมฝังศพที่กำหนดอายุได้ว่าเป็นสมัยทวารวดี ก็คือแหล่งโบราณคดีน้ำตกวังแสนดี ตำบลหนองรี อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

นักโบราณคดีผู้ทำการขุดค้นแหล่งน้ำตกวังแสนดีคือ น.ส.นารีรัตน์ ปรีชาพิชคุปต์ และนายทรงชนะ โดยอาสา ได้เสนอรายงานว่า ในหลุมฝังศพหลุมหนึ่งได้พบชิ้นส่วนของเหรียญสมัยทวารวดี จำนวน ๒ ชิ้น ซึ่งถูกตัดมาจากเหรียญ ๒ เหรียญ ที่มีด้านหนึ่งเป็นลายรูปดวงอาทิตย์ ส่วนด้านตรงข้ามเป็นลายศรีวิเศษ

จึงนับได้ว่าขณะนี้มีความบ่งชี้ชัดเจนว่าในช่วงเวลาระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖ นั้น ยังคงมีชุมชนเล็ก ๆ ที่มีวัฒนธรรม/ประเพณีแบบดั้งเดิมปรากฏอยู่ร่วมสมัยกับชุมชนใหญ่ที่มีการขุดถุ สร้างคันดินล้อมรอบชุมชน แหล่งเนินมะกอกและแหล่งน้ำตกวังแสนดีคือ

ตัวอย่างของแหล่งเล็ก ๆ ลักษณะดังกล่าว

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ หลักฐานจากแหล่งโบราณคดีแหล่งต่าง ๆ ในพื้นที่แถบลพบุรี แสดงให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลาระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖ นั้น มีชุมชนที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านขนาด ประเภท และหน้าที่ กระจายอยู่ทั่วไปในภาคกลางตอนล่าง ชุมชนเหล่านี้มีการติดต่อและสัมพันธ์กันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แต่ยังไม่เป็นที่ชัดเจนนักว่ากลุ่มชุมชนในพื้นที่ส่วนใด มีความสัมพันธ์กันเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ กลุ่มชุมชนในพื้นที่ส่วนใดเป็นความสัมพันธ์กันในทางสังคม/วัฒนธรรม (อันรวมถึงด้านการเมืองและอำนาจการปกครอง) หรือกลุ่มชุมชนในพื้นที่ส่วนใดหรือชุมชนทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม/วัฒนธรรม

ในกรณีของแหล่งโบราณคดีเนินมะกอกนั้น ก็คงมีความสัมพันธ์กับแหล่งโบราณคดีดงมะรุบ ซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ที่อยู่ใกล้กันอย่างแน่นอน ลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏเห็นได้ชัดจากชุมชนทั้งสองน่าจะชี้ให้เห็นว่าเป็นชุมชนที่มีความแตกต่างกันในด้านหน้าที่ และความสามารถในการจัดการแรงงานในการสร้างลักษณะกายภาพของชุมชน ดังเห็นได้จากลักษณะที่แหล่งเนินมะกอกนั้นไม่เห็นการตัดแปลงสภาพพื้นที่มากนัก ในขณะที่ชุมชนที่ดงมะรุบมีการใช้แรงงานตัดแปลงบางส่วนของพื้นที่ชุมชนให้เป็นคูน้ำและคันดินล้อมรอบชุมชน

ยังคงเป็นปัญหาอยู่เช่นกันว่าเนินมะกอกและดงมะรุบนั้นมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด สาเหตุที่ยังไม่สามารถสรุปได้ขณะนี้ก็เพราะยังขาดรายละเอียดเกี่ยวกับชุมชนที่ดงมะรุบ สำหรับนำมาศึกษาเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับแหล่งดงมะรุบเท่าที่มีอยู่ขณะนี้ดูปริมาณและอนุমানมาจากหลักฐานจากการสำรวจเบื้องต้นเท่านั้น ยังไม่มีการศึกษาองค์ประกอบและรายละเอียดในแง่มุมต่าง ๆ ของแหล่งดงมะรุบด้วยวิธีการวิจัยทางโบราณคดีที่เป็นมาตรฐานเลย

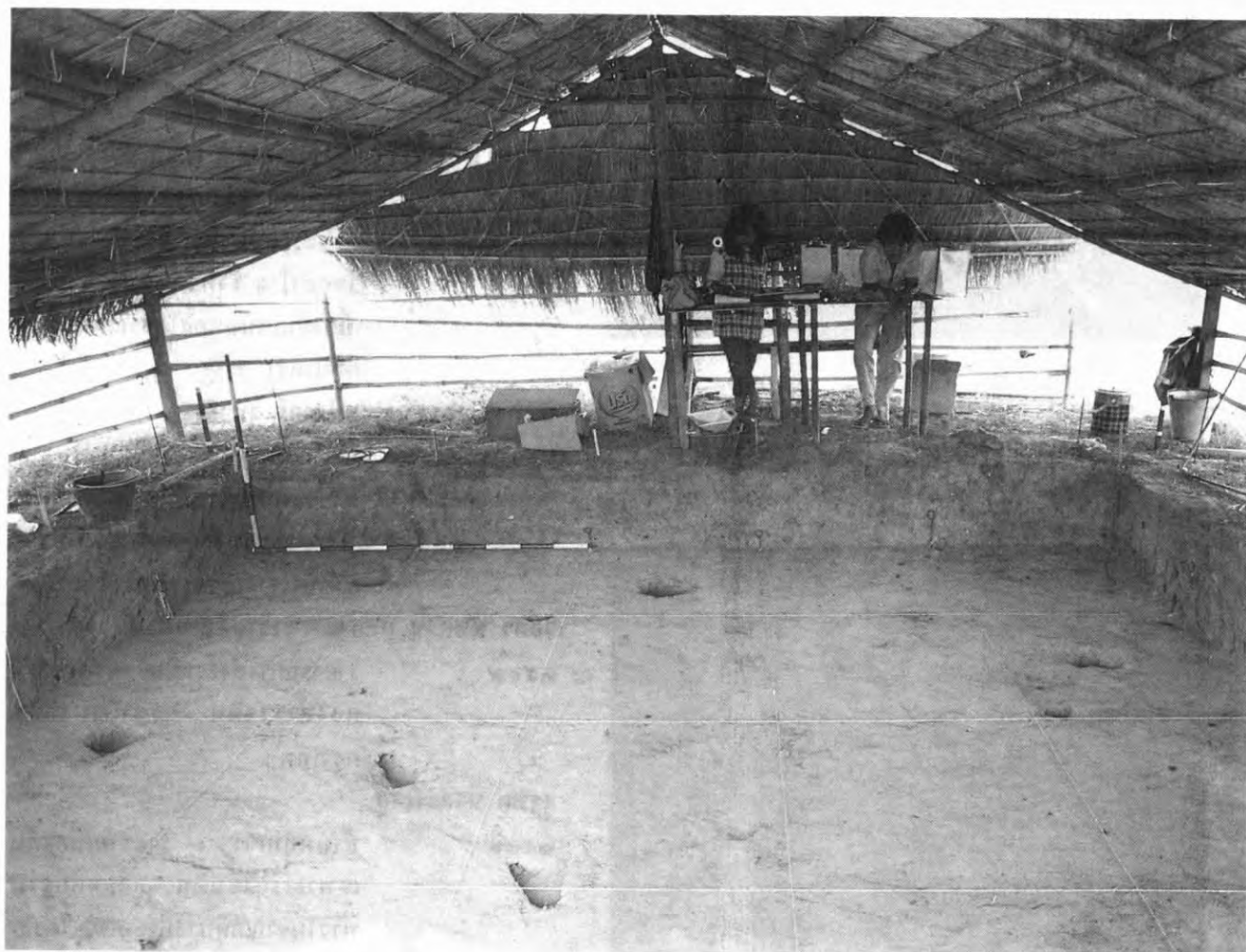
การที่จะสามารถเข้าใจแหล่งเนินมะกอกได้มากขึ้นนั้น ควรจะต้องมีความเข้าใจแหล่งโบราณคดีดงมะรุบมาเสริมด้วย นั่นก็คือควรจะต้องมีการศึกษาโดยการขุดค้นแหล่งโบราณคดีดงมะรุบเพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบ

องค์ประกอบของแหล่งทั้งสองว่ามีปริมาณความเหมือนและแตกต่างกันในแง่มุมต่าง ๆ ในปริมาณเท่าไร และในลักษณะใด การเปรียบเทียบขององค์ประกอบเช่นนี้ จะช่วยให้สามารถแยกประเภทของชุมชนระดับต่าง ๆ ได้ถูกต้องและความเข้าใจในระดับความแตกต่างของชุมชนนี้ก็จะนำไปสู่ความเข้าใจในระบบความสัมพันธ์ของชุมชนต่าง ๆ ต่อไป

กล่าวโดยสรุปแล้ว หลักฐานทางโบราณคดีจากเนินมะกอกเท่าที่ได้ในขณะนี้ช่วยเสริมความเข้าใจเรื่องโบราณคดีของที่ราบภาคกลางในช่วงร่วมสมัยทวารวดีได้มากขึ้นว่าชุมชนเล็ก ๆ ที่ยังคงสืบต่อวัฒนธรรม/ประเพณี แบบชุมชนดั้งเดิมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ก็ยังคงปรากฏอยู่ร่วมกับชุมชนใหญ่ ๆ ที่มีคูน้ำคันดินล้อมรอบ ซึ่งชุมชนใหญ่ ๆ ที่มีความสามารถในการจัดการกำลังแรงงานประชากรให้ดำเนินการขุดคูและสร้างคันดินล้อมรอบชุมชนได้นั้นคงจะมีหน้าที่พิเศษแตกต่างไปจากชุมชนเล็ก ๆ และการจัดระเบียบแบบแผนภายในชุมชนทั้งสองประเภทก็คงจะต่างกันไปด้วย

อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ยังไม่มีการศึกษาวิจัยมากพอที่จะยืนยันรายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนที่มีขนาดและหน้าที่ต่าง ๆ กันได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือขณะนี้ยังไม่สามารถเสนอได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างเนินมะกอกกับดงมะรุบนั้นจะเป็นในลักษณะชุมชนที่ต่างวัฒนธรรมกันแต่อยู่ใกล้กัน เพื่อพึ่งพากันในด้านเศรษฐกิจและบริการด้านสังคม/วัฒนธรรม หรือเนินมะกอกและดงมะรุบนั้นเป็นชุมชนวัฒนธรรมเดียวกัน โดยแหล่งใดแหล่งหนึ่งนั้นเป็นชุมชนแม่ ส่วนอีกชุมชนหนึ่งเป็นชุมชนลูกที่ขยายตัวออกมาเพื่อทำหน้าที่เฉพาะบางประการ

การเปรียบเทียบ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของแหล่งจะช่วยให้สามารถจัดกลุ่มแหล่งออกได้ทั้งในแง่ของมิติด้านเวลาหรือทำเลสถานที่ ซึ่งความสำเร็จในการจัดกลุ่มนี้ก็จะส่งผลให้เห็นความแตกต่างของสังคม/วัฒนธรรม ตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ในทำเลสถานที่ต่าง ๆ และจะทำให้สามารถวางแนวทางการค้นคว้าต่อไปเพื่ออธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม/วัฒนธรรมที่แหล่งต่าง ๆ ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ และ ณ ทำเลสถานที่ต่าง ๆ

บรรณานุกรม

กรมแผนที่ทหาร แผนที่ลำดับชุด L ๗๐๑๗ ระวัง ๕๑๓๕ II มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ พิมพ์ครั้งที่ ๑-RTSD

โครงการโบราณคดีประเทศไทย (ภาคกลาง)

๒๕๓๐ รายงานการสำรวจแหล่งโบราณคดี ดงมะรุม ตำบลดงมะรุม อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี, รายงานเบื้องต้นเสนอ กองโบราณคดี กรมศิลปากร

ทิวา ศุภจรรยา และผ่องศรี วานาสิน

๒๕๒๖ ทะเบียนตำแหน่งที่ตั้งชุมชนโบราณในประเทศไทย เล่มที่ ๔ โครงการวิจัยชุมชนโบราณจากภาพถ่ายทางอากาศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิจิตร ทนค่วน และคณะสำรวจดินเขต ๕

๒๕๑๙ รายงานการสำรวจดินจังหวัดลพบุรี, กองสำรวจดิน กรมพัฒนาที่ดิน กรุงเทพฯ

สุรพล นาดะพินธุ์

๒๕๓๑ บ้านหลุมเข้า : รายงานเบื้องต้นเฉพาะเรื่องชั้นดิน และหลักฐานทางโบราณคดีบางประเภท, โครงการโบราณคดีประเทศไทย (ภาคกลาง) ฝ่ายวิชาการ กองโบราณคดี กรมศิลปากร

SHEPARD, ANNA O.,

1963 CERAMICS FOR THE ARCHAEOLOGISTS, WASHINGTON D.C. : CARNEGIE INSTITUTE

๑๐๐๓๑

DS
๕๖๗.L๖
ศ๕๒๘น

ศิลปากร, กรม. กองโบราณคดี.
เนินมะกอก รายงานเบื้องต้นเรื่อง
ขุดดินและหลักฐานทางโบราณคดีบาง
ประเภท.

LAP'87:NMK.
SQ. S35/W110
⑧ ▲
31.7.87